

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Лут К. А., Четвертак Є. О.

Практична граматика англійської мови. Іменник. Прикметник. Дієслово.

Запоріжжя
2019

УДК 811.111'36(0.75.8)
Л86

*Рекомендовано до видання Вченою радою
Національного університету «Запорізька політехніка»
(Протокол №8 від 25.03.2019 р.)*

Рецензенти:

Підгорна А. Б. – кандидат філологічних наук; доцент кафедри Теорії та практики перекладу Запорізького національного технічного університету

Куц Е. О. – кандидат філологічних наук; доцент кафедри Теорії та практики перекладу Запорізького національного технічного університету

Укладачі: к.філол.н. Лут К. А., к.філол.н. Четвертак Є. О.

Лут К. А.

Л86 Навчальний посібник «Практична граматики англійської мови: Іменник. Прикметник. Дієслово» для студентів 1 курсу спеціальності «Переклад». Денна форма навчання / Укл. : К. А. Лут, Є. О. Четвертак. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2019. – 172 с.

ISBN 978-617-529-249-5

В основу навчального посібника покладено матеріали, які забезпечують засвоєння граматики англійської мови за темами «іменник», «займенник», «артикль», «прикметник», «прислівник» та «дієслово». Система різноманітних вправ, наявність різнорівневих завдань підвищують ефективність засвоєння змісту посібника на практичних заняттях, а також при самостійному опрацюванні матеріалів посібника.

УДК 811.111'36(0.75.8)

ISBN 978-617-529-249-5

© Лут К. А., Четвертак Є. О., 2019
© Національний університет «Запорізька політехніка» (НУ «Запорізька політехніка»), 2019

ПЕРЕДМОВА

В умовах глобалізації і розвитку міжнародних контактів у найрізноманітніших галузях науки й техніки особливої актуальності набуває науково-технічний переклад, і, як результат, підвищується попит на перекладачів. Безсумнівно, тільки точний та адекватний переклад може забезпечити успішну комунікацію між представниками різних культур. Тому наразі гостро постає проблема якісної підготовки кадрів.

У зв'язку з цим від перекладача очікується комплексне знання мови, як оригіналу, так і перекладу. Яким би багатим не був словниковий запас перекладача, без досконалого опанування граматичного аспекту мови не можливо зробити якісний переклад. Тому підготовка фахівців розпочинається, поміж іншим, з вивчення граматичних особливостей іноземної мови.

Цей посібник розрахований на перший рік навчання за спеціальністю "Філологія" у технічному вузі, через що ілюстративний матеріал та деякі завдання включають приклади термінів і речень з науково-технічної літератури.

Метою цього навчального посібника є ознайомити студентів з граматичним складом англійської мови, а також із деякими способами перекладу особливих випадків уживання граматичних форм.

Посібник «Практична граматики англійської мови» складається з чотирьох навчальних модулів, які вивчаються упродовж двох семестрів. Зміст посібника базується на навчальній програмі для першого курсу спеціальності «Філологія». Зміст навчання є наступний:

Модуль 1. Noun and article

Модуль 2. Pronoun, adjective, adverb

Модуль 3. Active voice

Модуль 4. Passive voice

Наприкінці першого курсу студенти мають: здійснювати аналіз граматичних структур та явищ іноземної та державної мов (в рамках запропонованих тем); вміти використовувати правильну граматичну конструкцію та бути в змозі пояснити свій вибір; розпізнавати й аналізувати конкретні граматичні явища та визначати їхню роль у межах англомовних текстів, мати уявлення про граматичні труднощі, що можуть виникати під час перекладу, та способи їх подолання.

Посібник структуровано таким чином, що він може використовуватися у групах із різним рівнем володіння англійської мови (A1-B2), а також для самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів із матеріалами посібника згідно плану самостійної роботи узагальнюється у вигляді письмового виконання вправ або контрольної роботи. Посібник було

апробовано упродовж чотирьох років на першому курсі спеціальності «Філологія» Запорізького національного технічного університету в обсязі 98 годин на рік (аспект граматики).

Зміст посібника охоплює базові теми англійської граматики, які формують початкові комунікативні навички та мають бути розвинуті у більш складні граматичні теми (безособові форми дієслова, умовні речення, способи вираження нереальності).

У підручнику використано сучасні матеріали із англійськомовних освітніх сайтів, таких як: <http://www.englishpage.com/>, <http://grammar-tei.com/>, <http://www.perfect-english-grammar.com/>, <http://ksenstar.com.ua/>, <http://njj.ru/>, <http://www.learnenglishfeelgood.com/>, <http://random-idea-english.blogspot.com/> та ін.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ІМЕННИК (THE NOUN)	7
ВЛАСНІ (PROPER NOUNS) ТА ЗАГАЛЬНІ НАЗВИ (COMMON NOUNS).....	13
РІД (GENDER).....	14
ЗЛІЧУВАНІ ТА НЕЗЛІЧУВАНІ ІМЕННИКИ (COUNTABLE AND UNCOUNTABLE NOUNS)	15
ЧИСЛО ІМЕННИКІВ (NUMBER).....	17
ІМЕННИКИ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ ТІЛЬКИ В ОДНИНІ.....	18
ІМЕННИКИ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ ТІЛЬКИ В МНОЖИНІ	19
ОСОБЛИВІ ВИПАДКИ УТВОРЕННЯ МНОЖИНИ ІМЕННИКІВ	19
ПРИСВІЙНИЙ ВІДМІНОК (POSSESSIVE / GENITIVE CASE).....	27
АРТИКЛІ (ARTICLES).....	31
ВЖИВАННЯ ОЗНАЧЕНОГО АРТИКЛЯ ІЗ ЗЛІЧУВАНИМИ ІМЕННИКАМИ ...	34
ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ ІЗ НЕЗЛІЧУВАНИМИ ІМЕННИКАМИ	38
ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ ТА ЗАЙМЕННИКІВ SOME / ANY ІЗ АБСТРАКТНИМИ ІМЕННИКАМИ.....	41
ВІДСУТНІСТЬ АРТИКЛЯ ПЕРЕД ЗАГАЛЬНИМИ НАЗВАМИ – ЗЛІЧУВАНИМИ І НЕЗЛІЧУВАНИМИ.....	42
ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ ІЗ ВЛАСНИМИ НАЗВАМИ.....	42
ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ У СТАЛИХ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯХ І ФРАЗАХ....	47
ЗАЙМЕННИК (THE PRONOUN).....	54
ПРИКМЕТНИК (THE ADJECTIVE)	76
ПРИСЛІВНИК (THE ADVERB).....	83
SIMPLE (INDEFINITE) TENSES (ПРОСТІ (НЕОЗНАЧЕНІ) ЧАСИ).....	87

CONTINUOUS TENSES (ТРИВАЛІ ЧАСИ)	93
PERFECT TENSES (ДОКОНАНІ ЧАСИ)	113
PERFECT CONTINUOUS TENSES (ДОКОНАНІ ТРИВАЛІ ЧАСИ).....	128
FUTURE IN THE PAST TENSES (МАЙБУТНІЙ ЧАС У МИНУЛОМУ).....	138
ВЖИВАННЯ ПАСИВНОГО СТАНУ (PASSIVE VOICE).....	145
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ПАСИВНОГО СТАНУ	152
ВЖИВАННЯ КОНСТРУКЦІЇ HAVE SOMETHING DONE.....	155
ВПРАВИ НА ВСІ ПРАВИЛА ПАСИВНОГО СТАНУ	157
УЗГОДЖЕННЯ ЧАСІВ.....	167
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	172

ІМЕННИК (THE NOUN)

Іменник – це самостійна частина мови, що означає предмет. Іменники в англійській мові, як і в українській, за своїм складом бувають **прості, похідні та складні (складені)**.

Прості іменники не мають у своєму складі ні префіксів, ні суфіксів: *son* - син, *aunt* - тітка, *piесе* - племінниця, *sprouse* – подружжя (чоловік або дружина).

Похідні іменники характеризуються наявністю префіксів та / або суфіксів: *toddler* – дитина, яка тільки починає ходити, *consultant* – консультант, *forearm* – передпліччя.

Перекладачеві варто знати основні лексико-граматичні значення суфіксів та префіксів, оскільки це може значно полегшити процес перекладу. У наступній таблиці наведені найпоширеніші суфікси, за допомогою яких утворюються іменники, а також наводяться їх основні значення:

-er	утворює 1) іменники, що описують рід заняття 2) іменники, що описують функції речей	<i>employ</i> – <i>employer</i> , <i>teach</i> – <i>teacher</i> , <i>bake</i> - <i>baker</i> <i>charge</i> – <i>charger</i> , <i>grate</i> – <i>grater</i> , <i>compute</i> – <i>computer</i>
-or	утворює іменники, що описують чиєсь заняття	<i>act</i> – <i>actor</i> , <i>sail</i> – <i>sailor</i> , <i>operate</i> – <i>operator</i> , <i>invest</i> - <i>investor</i>
-ee	утворює іменник, який описує, що робить людина або ким вона є	<i>employ</i> – <i>employee</i> , <i>interview</i> – <i>interviewee</i> , <i>retire</i> – <i>retiree</i>
-ment	утворює абстрактні іменники	<i>achieve</i> – <i>achievement</i> , <i>employ</i> – <i>employment</i>
-ness	утворює абстрактні іменники	<i>good</i> – <i>goodness</i> , <i>sad</i> – <i>sadness</i> , <i>happy</i> – <i>happiness</i>
-(a)tion, (i)tion або sion	утворює абстрактні іменники	<i>form</i> – <i>formation</i> , <i>educate</i> – <i>education</i> , <i>occupy</i> – <i>occupation</i> , <i>invent</i> – <i>invention</i> , <i>pollute</i> – <i>pollution</i> , <i>omit</i> – <i>omission</i> , <i>free</i> – <i>freedom</i> , <i>wise</i> – <i>wisdom</i>
-dom	утворює абстрактні іменники	
-hood	утворює абстрактні іменники	<i>child</i> – <i>childhood</i> , <i>neighbour</i> – <i>neighbourhood</i>
-ship	утворює абстрактні іменники	<i>friend</i> – <i>friendship</i>
-ance, ence	утворює абстрактні іменники	<i>admit</i> – <i>admittance</i> , <i>emerge</i> – <i>emergence</i>
-ity	утворює абстрактні іменники	<i>equal</i> – <i>equality</i> , <i>flexible</i> - <i>flexibility</i>
-ing	утворює іменники, що описують екземпляр, приклад або дію	<i>build</i> – <i>building</i> , <i>draw</i> - <i>drawing</i>
-ist	утворює іменники, що виражають вірування або рід заняття	<i>artist</i> , <i>typist</i> , <i>violinist</i> , <i>journalist</i>

Похідні іменники можуть утворюватись за допомогою префіксів. Варто зауважити, що англійські префікси не змінюють частину мови похідного слова, а тільки модифікують його лексичне значення. Далі наведено найбільш уживані префікси та їх значення:

a- non-	значення відсутності певної якості	a- не-, без-	asymmetry, asynchrony atheism non-act, non-smoker
anti- counter- de- dis- il- im- in- ir- un-	значення протилежності	анти-, проти- контр-, проти- де- не-, раз-, дис- не- не- не- не-, без- не-, роз-	antimatter, antiparticle counterattack, countercurrent decentralization, decomposition disagreement, disarmament disqualification illegality, illegibility imperfection, impossibility inaccuracy, independence irregularity, irresponsibility unbalance, unrest
after- pre- post-	значення часової віднесеності	після- перед- після-, пост-	afterglow, aftermath prepayment, preheating postposition, postgraduate
re-	значення повторної дії	пере-, повторний	realignment, reappearance
hyper-	гіперболізоване значення	гіпер-	hypermarket, hyperloop
mis-	значення помилковості, невідповідності	не-, дез- хибний, неправильний	miscalculation, misinformation, misuse
inter-	значення взаємодії	між-, взаємо-	interaction, interrelation
over-	значення надмірності або за межами	над-, пере-	overtime, overwork
sub-	значення підпорядкованості	під-, суб-	subdivision, subsection, subculture
under-	применшення якості або неповнота дії	недо-, під-	underestimate, understatement

Exercise 1. Use the underlined words to form nouns:

1) it transforms an alternating current, 2) it shreds paper, 3) it washes dishes, 4) the state of being durable, 5) the relationship you have with your friend, 6) quality of being imperfect, 7) the thing we make when we build, 8) the quality of being important, 9) the period when you are a child, 10) the feeling of being excited, 11) an incorrect use, 12) knowledge you get when you are educated, 13) the act of dividing something, 14) entering a place, or the cost of entering, when you are admitted, 15) the thing we open tins with, 16) s/he is forced to seek refuge in a new country, 17) something we do when we are active, 18) the state or fact of being great.

Exercise 2. Make nouns from the following words and translate them:

accept, accurate, apologize, assume, boil, combine, confident, develop, drive, emerge, estimate, examine, excel, excited, exhaust, expand, flexible, fragile, generate, injure, inspire, interview, isolate, lonely, pollute, refer, regular, responsible, stupid, suspect.

Exercise 3. Convert verbs and adjectives into nouns making all necessary changes:

- 1 The passengers were *happy*. – Their *happiness* was obvious.
- 2 The aircraft was *safe*.
- 3 Our plane *arrived* at noon.
- 4 The plane *landed* without any difficulty.
- 5 We *departed* on time.
- 6 The flight attendants were *polite*.
- 7 The information is *private*.
- 8 The bus *transported* us.
- 9 The company *employs* workers.
- 10 Nature is *real*.

Exercise 4. Complete the sentences with nouns derived from the words in capitals:

- 1 Nobody knows why this regulation had to be introduced. There is no for it. JUSTIFY
- 2 Dr Simpson, by his own, lacks experience of chairing a session at an international conference. ADMIT
- 3 The.....of this plan will have serious FAIL /IMPLY
- 4 The..... found a lot of in John's paper. REVIEW
INACCURATE
- 5 We apologize for the of the meeting. CANCEL
- 6 I have not received confirmation of the of my paper. ACCEPT
- 7 If you want to teach a technical subject, you need not only a good technical education but also a teaching QUALIFY
- 8 He believes that our about the cost of the equipment are wrong. ASSUME

- 9 The project is nearing COMPLETE
- 10 Any signal originating from a source other than the wanted transmitter, e.g. atmospheric or unwanted stations is referred to as DISTURB

Складені іменники утворюються шляхом поєднання двох слів (іноді з прийменником між ними), які становлять одне поняття: *stepfather* – *вітчим*, *weatherman* – *синоптик*, *parents-in-law* – *батьки чоловіка або дружини*, *breadwinner* – *годівник*.

Exercise 5. Match the following parts of compound nouns and then fill in the blanks in the sentences using the most appropriate compound.

noun and noun

1	suit	a	food
2	telephone	b	card
3	zebra	c	case
4	fire	d	book
5	key	e	alarm
6	n et	f	opener
7	credit	g	brigade
8	burglar	h	board
9	can	i	crossing
10	junk	j	number

adjective and noun

1	fast	a	heating
2	remote	b	fries
3	hard	c	food
4	high	d	control
5	central	e	cleaner's
6	common	f	rights
7	French	g	ware
8	dry	h	languages
9	human	i	school
10	modern	j	sense

- 1 They should put a..... outside the school so that children don't get run over.
- 2 It's freezing in here – why don't you get..... installed?
- 3 When I don't have time to cook I send the kids out to get some
- 4 Is the..... you got from your parents for your birthday enough for your needs?
- 5 Can you send the..... quickly – the house next door is on fire.
- 6 When you leave primary school and get to, lessons get much more difficult.
- 7 He'll never think of such a simple solution because he hasn't got any
- 8 Who's got the..... for the TV? I'm bored with this programme.
- 9 Could you get my suit from the for me on your way home?
- 10 After the last break-in, they decided to get a installed.

Exercise 6. First underline the two-word (phrasal) verbs in sentences 1-5, then complete sentences 6-10 with appropriate compound nouns related to these two-word verbs.

1. Dennis tried to cover up the fact that he had gambled and lost most of his money.
2. It is reported that cholera has broken out in the refugee camp.
3. I'm flying to Sydney, but I'm stopping over in Singapore for a few days on the way.
4. On the first Friday of each month, a few of us get together and play ten-pin bowling.
5. We set out from the camp early in the morning, hoping to reach the summit by midday.
6. The minister was taken ill in Iceland during a short on his way back to Canada.
7. We didn't have a big party for Jane's 50th birthday, just a family
8. Allegations of a of a major leak of radioactive waste from the nuclear power plant have been strongly denied by the Energy Ministry.
9. Only two years ago there was a serious of malaria in the town.
10. Even at the..... of the expedition, they knew they had little chance of crossing the desert.

Exercise 7. Complete the phrases in (i) with a word from (ii) and then use them in the sentences below. To help you, the meaning of the phrase is given in brackets.

(i)

(ii)

day-to	man/woman-in-the-	once-in-a-
down-to-	middle-of-the-	round-the-
larger-than	step-by-	

earth	life
lifetime	street
road	clock
step	day

1. Although the Managing Director of Transcom was involved in major decisions, she left the *day-to-day*..... running of the company to her staff. (*routine*)
2. The Party will never regain power unless it can persuadevoters that it has rid itself of corruption. (*not politically extreme*)
3. Since the attempt to assassinate him last year, the Defence Minister has been given protection by the police. (*all day and all night*)
4. The bookcase came with simple, instructions on how to assemble it. (*progressing from one stage to the next*)
5. When the comet passes close to Earth next week, scientists will have a..... opportunity to study its effects on our atmosphere. (*very rare*)
6. Terry has a refreshing, approach to management. He's much less concerned with theory than with getting things done in the most efficient way possible. (*practical*)
7. The isn't interested in the finer points of the government's tax policy. They just want to know if they are going to take home more or less pay. (*ordinary person*)
8. Her father was a character who was well known throughout the village for his eccentric way of dressing and outspoken views. (*more exaggerated than usual*)

Exercise 8. Fill in the right form of the words in brackets.

- 1 The water-fuelled car was his greatest (ACHIEVE)
- 2 Thanks to mobile phones, the emergency services come to people's much faster these days. (ASSIST)
- 3 My first for a holiday would be Tokio. (CHOOSE)
- 4 The to the energy crisis is not nuclear, because of the enormous hidden costs, the toxic waste and simply because it is not renewable. (SOLVE)
- 5 The looked dark and there were hardly any other guests. (ENTER)
- 6 A for children has just opened near my workplace. (NURSE)
- 7 Why do our have difficulties in forecasting? (WEATHER+MAN)
- 8 He is said to be a, but I have never heard that he was married. (DIVORCE)
- 9 Mr. Chester works as a medical He gives professional advice to those suffering from heart diseases. (CONSULT)
- 10 It is an unconscious, universal, not the personal, conscious and rational of the superior few. (SENSE)

Інколи іменники мають таку саму форму, як і дієслова, наприклад, *charge, comment, contract, copy, debate, design, hope, look, plan, reply, study*. Вони можуть відрізнятися від дієслів:

a) наголосом: іменники мають наголошений *перший* склад
contrast, decrease, export, import, increase, present, progress, record, research, transfer, update.

b) вимовою:

іменник *use* [ju:s] дієслово *use* [ju:z]

c) написанням:

іменник *practice* дієслово *practise* (BE)

але: *practice* *practice* (AE)

d) і написанням і вимовою:

іменник *advice* [s] дієслово *advise* [z]

device [s] *devise* [z]

licence [s] *license* [z]

(!) In American English *license* is both a noun and a verb.

Exercise 9. Practise pronouncing the words with different stresses. Make the list of such words adding your own examples. Do they have the same meaning?

1. There's been an increase in the number of students. – Numbers are increasing.
2. We've seen a decrease in the bird population. – Numbers are decreasing every year.
3. This is a cheap import. – They import their oil from the UK. 4. Oil is one of their biggest exports. – We need to export more. 5. Is there a discount on this? – They discounted the theories. 6. I'd like a refund please. – We'll refund you 50%. 7. Do you need a permit to fish here? – They won't permit her to leave the country. 8. "Your offer is so low it's an insult. – Don't insult me! 9. He was a rebel when he was younger. – He rebelled against authority. 10. That's a rewrite of an old song. – She rewrote her story.

ВЛАСНІ (PROPER NOUNS) ТА ЗАГАЛЬНІ НАЗВИ (COMMON NOUNS)

Іменники – **власні назви** – це індивідуальні назви, що позначають окрему особу або одиничний об'єкт, виділяючи його з однотипного ряду (*John Cunningham, Kyiv, the United Kingdom of Great Britain, the Atlantic Ocean*). Власні назви пишуться з великої літери.

Загальні назви – це узагальнені назви однорідних предметів (*ancestor – пращур, infant – немовля, butcher – м'ясник, researcher – дослідник*).

Загальні назви можуть біти:

1) *речовинними* (Material Nouns), які позначають однорідну за своїм складом речовину з ознакою цілого, що підлягає виміру, а не лічбі (*beef – яловичина, steel – сталь, wool – бавовна, veal – телятина*);

2) *збірними* (Collective Nouns), які позначають сукупність однакових або подібних предметів, що сприймаються як одне ціле (*group – група, crowd – натовп, team – команда, flock – зростання, herd – стадо, family – сім'я, army – армія, audience – глядачі, committee – комітет, crew – команда, government – уряд та ін.*). Після цих іменників дієслова можуть стояти як в однині, так і в множині, залежно від того, чи сприймається ця група як ціле чи як окремі особи;

3) *абстрактними* (Abstract Nouns), які позначають назви процесів, ознак, властивостей, станів, явищ та ін. (*endurance – витривалість, volatility – енергозалежність, непостійність*).

4) *конкретними* (Concrete Nouns), що позначають назви, співвідносні з конкретними речами, властивостями, діями (*moustache – вуса, fist – кулак, roll – булочка*).

Exercise 10. Both options are possible, but which word would be more natural in these sentences (in BE)?

1. The team really(*want, wants*) to win the cup this season.
2. The team (*consist, consists*) of eleven players, including the captain.
3. My family(*hope, hopes*) that we can go on holiday this summer.

Exercise 11. Which of these sentences is/are right?

1. The choir gave its first performance last week and they are now planning a tour.
2. The bank isn't raising interest rates this month but they might raise them next month.
3. The theatre is being renovated during the summer, but they will open again in September.
4. The committee, who are hoping to announce some important changes, don't want to comment at the moment.

РІД (GENDER)

На відміну від української мови в англійській мові рід іменників можна визначити тільки за лексичним значенням слова: чоловічий рід (Masculine): *man, boy, brother, nephew, son*; жіночий рід (Feminine): *woman, girl, lady, niece, daughter*.

Назви тварин відносяться до середнього роду (Neutral), якщо їхня стать невідома, або не важлива, в іншому випадку стать тварин вказується займенниками *he/ she*.

Більшість іменників на позначення істот відносяться, як до чоловічого, так і до жіночого роду: *cousin, friend, pupil, student*. Для уточнення статі до таких слів додаються слова, що вказують на стать: *a boyfriend, a she-wolf*.

Деякі іменники жіночого роду утворюються від іменників чоловічого роду за допомогою суфікса *-ess*: *actor – actress; tiger – tigress, lion – lioness, poet – poetess, host – hostess*.

Слово *ship* зазвичай відноситься до жіночого роду. Крім того, країни, що розглядаються як цілісна політична одиниця, часто відносяться до жіночого роду. Також у поетичному мовленні інколи трапляється олюднення неістот: *love, sun = he; moon, justice = she*. Варто зауважити, що така персоніфікація зникає при перекладі українською мовою.

Exercise 12. Determine the gender of the following nouns:

teacher, doctor, nurse, typist, student, bride, pilot, waiter, wife, driver, barmen, child, lord, prince, stewardess, actor, tigress, engineer, dancer.

Exercise 13. Write the masculine or feminine of the following words if there is a difference:

1. husband		8. lawyer	
2. politician		9. waiter	
3. brother		10. actor	
4. uncle		11. monk	
5. student		12. duke	
6. nephew		13. clerk	
7. policeman		14. assistant	

ЗЛІЧУВАНІ ТА НЕЗЛІЧУВАНІ ІМЕННИКИ (COUNTABLE AND UNCOUNTABLE NOUNS)

Злічувальні іменники означають предмети, які можна порахувати. Вони мають форму однини і множини (*an eyebrow – eyebrows, a mistake – mistakes*).

До незлічувальних іменників відносяться назви предметів, які порахувати неможливо. Вони вживаються тільки в однині. До них відносяться речовинні та абстрактні іменники:

Iron is a chemical element.

АЛЕ: 1) деякі речовинні іменники можуть переходити до розряду злічуваних іменників, коли

- позначають окремі предмети із певної речовини або матеріалу:

He carried a brick in his hand. But: Our house is built of brick.

The boy threw a stone into the water. But: The ground was as hard as stone.

She bought a new iron. But: Iron is the most important of metals.

- позначають різні сорти і види речовини:

It is a good wine. We export lubricating oils.

2) абстрактні іменники можуть переходити до розряду злічуваних іменників, коли конкретизуються:

He made a speech yesterday. But: Animals do not possess the power of speech.

Деякі приклади іменників, які можуть бути як злічуваними, так і незлічуваними:

noun	countable example	uncountable example
chicken	<i>He sat there and ate <u>a whole chicken</u>.</i>	<i>I'll have <u>some chicken</u> and chips, please.</i>
coffee	<i>I'd love <u>a coffee</u> now (= a cup of coffee).</i>	<i>Is there any coffee left?</i>
experience	<i>Failing an exam was <u>a new experience</u> for him.</i>	<i>Have you had <u>any previous experience</u>?</i>
fruit	<i>A kumquat is <u>an exotic fruit</u>.</i>	<i>You should eat <u>fruit</u> every day.</i>
hair	<i>The cat has left <u>white hairs</u> all over the sofa.</i>	<i>Get your <u>hair</u> cut – it's getting too long.</i>
juice	<i>I'd like <u>an orange juice</u> (a glass of).</i>	<i>I'll squeeze <u>some juice</u> from these oranges.</i>
noise	<i>I heard <u>a noise</u> outside the window.</i>	<i>Stop making <u>so much noise</u>!</i>

Exercise 14. Divide the following nouns into groups: countable, uncountable, both (explain why).

Air, airship, aviation, assistance, assistant, paper, hour, bread, darkness, water, sea, cheese, glass, sand, music, friendship, quickness, tobacco, copper, coffee, forefinger, headline, wood, university, money, ink, meat, silver, watch, timber, tree, idea, ice, furniture, chalk, heat, cow, milk, butter, horse, work, obligation, machine, equipment, instrument, speed, umbrella.

Exercise 15. Explain the usage of the italicized words. Translate the sentences into Ukrainian:

1. The windows in his car are made of unbreakable **glass**. 2. He gave me a **glass** of water. 3. These are the **works** of Shakespeare. 4. He is installing new **equipment**. 5. His **work** is rather dull, he thinks. 6. Do you have **scales**? I want to weigh this fish. 7. Celsius or Fahrenheit **scales** are used in many countries. 8. I spilled the water, give me a **cloth**, please. 9. Have you bought **cloth** for draperies? 10. He's got his car insurance **policy**. 11. She always criticizes the government's **policy**. 12. I need **an iron** to press my dress. 13. These items are made of **iron**. 14. They run a very profitable **business** somewhere in South Africa 15. He planted several **peppers** in the hothouse. 16. Would you like some **chocolate**? 17. She took a **chocolate** out of the box. 18. A lot of different **peoples** live in Asia.

Exercise 16. Fill in each space in the following sentences with an appropriate form of a countable or uncountable noun:

- 1 I need someabout buying a house. I've never bought one before.
- 2 This type of bear has been declared an endangered
- 3 You should eat freshsuch as oranges every day.
- 4which is used by dentists should be kept clean.
- 5 *Beverly Hills* is a TVabout young people in America.
- 6 She gotto leave class early because she wasn't feeling well.
- 7 Jane has long blondthat comes down to her shoulders. .
- 8 Kids can usefor games but they also have access to the Internet.
- 9 You'll find all the you need in the shed.
- 10 I have so much mathsto do that I won't be able to watch TV.

Exercise 17. Complete these pairs of sentences using the correct form of one of these words. Use *a / an* where necessary:

beer cod iron experience noise deer work

- 1 I sawgrazing in the field and took a picture of it.
Yesterday, there werein the field but now they've gone.
- 2 Two pieces ofand some chips, please.
The North Sea is full of
- 3 I'm thirsty. Let's havein that pub over there.
In Britain, people go to pubs to drink, not watch television.
- 4 The huge gate was made of
John bought himselfand started ironing his own clothes.
- 5 She's hadwith children before and would make a good baby-sitter.
Moving house isI'd rather forget.
- 6 *Hamlet* is one of Shakespeare's finest
- Gareth has been withoutfor six months now and jobs are hard to find.
- 7 She'd been working in her room till disturbed her.
In addition to car fumes,can also be a form of pollution.

Exercise 18. Fill in the spaces in the following text with one appropriate word) or put - if no word is needed:

David had been buying(1) paper every day for months though he wasn't interested in (2) news about the latest disasters around the world. It was (3) work he wanted. David had been out of (4) work for ages and when he got the chance of (5) job in the local youth centre he applied at once. He rang and asked them for..... (6) information about (7) job and they told him he needed to have (8) experience of working with (9) children and if possible10) training in counselling techniques. David had quite a lot of11) knowledge of counselling because he had (12) degree in psychology from (13) Edinburgh University and at one time he had seriously considered doing (14) research in educational psychology. Before going to the interview, he asked his mum for (15) advice about what he should wear, and she told him to wear a suit and get his hair cut.

Exercise 19. Make the following uncountable nouns plural using the partitives: piece, bottle, glass, jar, bar, tube, tin, pint, box, packet, slice, loaf, pot, cup, kilo, lump, sheet, bag, pair, a game of, can, carton, block etc.

1. ice	two ... <i>ice cubes</i> ...	8. advice	three.....
2. toast	three.....	9. sugar	two.....
3. soap	two.....	10. wood	three.....
4. tea	two.....	11. jam	three.....
5. lamb	three.....	12. beef	two.....
6. ink	two.....	13. hockey	three.....
7. cola	three.....	14. toothpaste	two.....

ЧИСЛО ІМЕННИКІВ (NUMBER)

Множина іменників утворюється шляхом додавання до форми однини закінчення *-s*: *temple – temples, widow – widows, orphan – orphans*.

Іменники, що закінчуються в однині на шиплячі або свистячі звуки, що позначаються буквами *s, ss, x, sh, ch*, мають у множині закінчення *-es*: *lash – lashes, horse – horses, bench – benches, fox – foxes*. Але у випадку, коли *ch* вимовляється як [k], множина утворюється за допомогою закінчення *-s*: *stomach – stomachs, epoch – epochs*.

Іменники, що в однині мають закінчення *-y*, якому передуює приголосний, утворюють множину шляхом додавання закінчення *-es*, причому *-y* змінюється на *-i*: *pantry – pantries, family – families*. Але, якщо перед *-y* стоїть голосна, то множина утворюється за загальним правилом: додається закінчення *-s*: *boy – boys, key – keys*.

Іменники, що в однині закінчуються на *-o*, утворюють множину шляхом додавання закінчення *-es*: *cargo – cargoes, tomato – tomatoes*. Виняток

становлять слова: *piano* (музичні інструменти), *photo* (скорочення), *kilo* (скорочення), *zoo* (подвійне *o*), *studio* (голосний перед *o*), *Eskimo* (власні назви).

Існують також слова, для яких є правильним як закінчення *-s*, так і закінчення *-es*: *buffaloes/buffalos*, *volcanoes/ volcanos*, *zeroes/zeros*, *tornadoes/tornados*.

Іменники, що в однині закінчуються на *-f*, *-fe*, утворюють множину шляхом зміни *f* на *v* і додаванням закінчення *-es*: *calf – calves*, *half – halves*, *knife – knives*, *life – lives*. Але наступні слова утворюють множину за загальним правилом: *chiefs*, *handkerchiefs*, *beliefs*, *cliffs*, *hoofs/ hooves*, *roof – roofs*, *safe – safes*, *wharfs/ wharves*.

Exercise 20. Are the plural forms right (R) or wrong (W)? If they are wrong, correct them.

1. The children rode **donkeys** on the beach.
2. I love going to **parties** and hate staying at home.
3. A cat is said to have nine **lives**.
4. Are we having **sandwichs** for lunch?
5. The **rooves** of the buildings were covered in snow.
6. They all wore football **scarfs** with their team colours.

Exercise 21. Make the italicized nouns plural with all necessary changes:

1. Put the **box** on the **shelf**. 2. I have hurt my **foot**. 3. This is an English **dictionary**. 4. Where is the **knife**? 5. This **factory** has a good **laboratory**. 6. The last **leaf** fell from the **tree**. 7. This **story** is very long. 8. The **speech** was very interesting. 9. He left the **key** on the **table**. 10. Where is the **brush**? 11. I like his new **play**. 12. The **roof** of the **house** was covered with snow. 13. The **wife** of the **sailor** came to the shore. 14. A **copy** of the **contract** was sent to the customer. 15. The **cargo** of the **steamer** consists of different raw materials.

ІМЕННИКИ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ ТІЛЬКИ В ОДНИНІ

В англійській мові існують іменники, які вживаються тільки в однині. Найчастіше це не становить проблем при перекладі, але, варто пам'ятати, що інколи форми однини й множини в українській та англійській мовах не співпадають.

До іменників, що вживаються тільки в однині, належать:

- 1) незлічувальні: *sugar*, *love*, *friendship* etc.
- 2) іменники *advice*, *evidence*, *progress*, *knowledge*, *research*, *news*, *furniture* (в українській мові мають або можуть мати форму множини залежно від контексту), *information*, *weather*, *luggage*.
- 3) назви наук, що закінчуються на *-ics*: *mathematics*, *physics*, *phonetics* та ін.
- 4) назви ігор та захворювань на *-s*: *billiards*, *mumps* etc.

ІМЕННИКИ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ ТІЛЬКИ В МНОЖИНІ

1. Назви багатьох парних предметів: *scissors, trousers, pyjamas, binoculars, spectacles, scales, tongs*.

2. Іменники із значенням множинності: *goods, contents, clothes, proceeds, wages, riches, belongings, cattle, clothes, congratulations, earnings, greens, (good)looks, outskirts, people, police, stairs etc.*

3. Іменник *people* із значенням «люди» вживається у множині, але у значенні «нація», «народ», цей іменник має форми множини *peoples*.

Exercise 22. Complete the following sentences with the appropriate verb, article or pronoun:

1. Physics an interesting subject at school but I wasn't very good at
 2. Athletics less popular before the Olympics made fashionable. 3. Politics by no means the only area where women are doing better but is one of the most important. 4. Classics what I wanted to study but my parents persuaded me that economics more useful so I did instead. 5. I think you hurt..... feelings when you forgot to invite her to your party. 6. The goods being packed now and.....will be delivered first thing tomorrow morning. 7. Could you tell me a bit about..... likes and dislikes?..... mathematics your best subject? 8. police co-operating with..... authorities in other countries which have a drugs problem. 9. The Government..... planning new taxes but don't know yet whether their own supporters will accept such a policy. 10. The audience.....requested not to bring refreshments into the auditorium.

ОСОБЛИВІ ВИПАДКИ УТВОРЕННЯ МНОЖИНИ ІМЕННИКІВ

Деякі іменники утворюють множину не шляхом додавання закінчення *-s*, а шляхом зміни кореневих голосних: *man – men, woman – women, tooth – teeth, goose – geese, foot – feet, louse – lice, mouse – mice*.

Деякі іменники, запозичені з грецької та латинської мов, зберігають свої форми множини:

Group 1	genus – genera, genuses
analysis – analyses	hippopotamus – hippopotami
axis – axes	nucleus – nuclei
basis – bases	octopus – octopuses, octopi
crisis – crises	papyrus – papyri
diagnosis – diagnoses	genus – genera, genuses
ellipsis – ellipses	radius – radii, radiuses
hypothesis – hypotheses	rhombus – rhombuses, rhombi
oasis – oases	stimulus – stimuli

parenthesis – parentheses	stylus – styli, styluses
thesis – theses	syllabus – syllabuses, syllabi
Group 2	terminus – termini, terminuses
abacus – abacuses, abaci	Group 3
alumnus – alumni	automaton – automatons, automata
apparatus – apparatus, apparatuses	criterion – criteria
cactus – cactuses, cacti	phenomenon – phenomena
calculus – calculi, calculuses	Group 4
corpus – corpora	addendum – addenda
focus – focuses, foci	bacterium – bacteria
fungus – fungi	curriculum – curriculums, curricula
datum – data	a. antenna – (radio) antennas; b. antenna – (insects') antennae
erratum – errata	dogma – dogmas, dogmata
forum – forums, fora	enigma – enigmas, enigmata
medium – media, mediums	formula – formulas , formulae
memorandum – memorandums , memoranda	stigma – stigmata, stigmas
millennium – millenniums , millennia	vertebra – vertebrae, vertebrae
spectrum – spectra, spectrums	Group 6
stadium – stadiums , stadia	appendix – appendixes, appendices
stratum – strata, stratums	matrix – matrices, matrixes
Group 5	index – indexes , indices
alumna – alumnae	vertex – vertexes , vertices

Іменники *child*, *ox* мають суфікс *-en* у множині: *children*, *oxen*.

Іменники *dozen* (дюжина), *score* (двадцять) мають одну форму для однини і множини, якщо вони стоять після числівників: *two dozen*, *three score*. Коли ці іменники не супроводжуються числівниками, множина утворюється за загальним правилом: *dozens*, *scores*.

Іменники *gate*, *sledge*, *watch*, *export*, *import* можуть вживатися як в однині, так і в множині.

Export, *import* вживаються в однині, коли мова йде про процес вивозу або ввозу, а в множині, коли підкреслюється кількість або вартість товарів:

*The organization is engaged in **the export and import** of different machines.*

*Polish **exports** to Ukraine have greatly increased.*

Деякі іменники мають однакові форми однини і множини:

one sheep – two sheep	одна вівця – дві вівці
a deer – two deer	один олень – два оленя
a bison – five bison	бізон – п'ять бізонів
a moose – three moose	лось – три лосі
a swine – several swine	свиня – декілька свиней
a fish – two fish*	риба – дві риби
a salmon – several salmon	один лосось – декілька лососів
a dozen – two dozen	дюжина – дві дюжини
an aircraft – two aircraft	повітряне судно – два повітряних судна
a means – means	засіб – засоби
a series – two series	серія – дві серії
a species – different species	вид, род – різні види
a corps [ko:r] – corps [ko:rz]	корпус, організація – корпуси, організації
a headquarters – headquarters	штаб – штаби
a crossroads – crossroads	перехрестя – перехрестя
an alms – alms	подаєння – подаєння
a gallows – gallows	шибениця – шибениці
a barracks – barracks	казарма, барак – казарми, бараки
a works – works	завод – заводи

ⓘ Деякі іменники, що мають одну і ту саму форму однини і множини, наприклад, *fish, flatfish, herring, salmon, sturgeon, trout, tuna, carp, cod, shrimp* (риба, камбала, оселедець, лосось, осетер, форель, тунець, короп, тріска, креветка), можуть мати закінчення *s/es*, якщо мова йде про різні види (особливо в науковій літературі), наприклад, *fishes, flatfishes, herrings, salmons, sturgeons, trouts, tunas, carps, cods, shrimps, freshwater fishes, aquarium fishes*.

У складених іменниках, які пишуться окремо, форму множини набуває основне у смислового відношенні слово:

<i>custom-house</i>	митниця	<i>custom-houses</i>
<i>man-of-war</i>	військовий корабель	<i>men-of-war</i>
<i>hotel-keeper</i>	власник готелю	<i>hotel-keepers</i>
<i>mother-in-law</i>	теща, свекруха	<i>mothers-in-law</i>
<i>passer-by</i>	перехожий	<i>passers-by</i>

Якщо першим словом складеного іменника є слова *man* або *woman*, то обидва слова приймають форму множини:

<i>man-servant</i>	слуга	<i>men-servants</i>
<i>woman-doctor</i>	жінка-лікар	<i>women-doctors</i>

Складені іменники, що пишуться разом, утворюють множину за правилом, якому підпорядковується друге слово, що входить до його складу:

<i>schoolboy</i>	школяр	<i>schoolboys</i>
<i>housewife</i>	домогосподарка	<i>housewives</i>
<i>postman</i>	листоноша	<i>postmen</i>

ⓘ Перекладачам варто пам'ятати про те, що деякі англійські іменники мають двозначні форми множини, значення яких може бути зрозуміле лише в контексті. Наприклад, *custom* (звичай) – *customs* (митниця або звичаї), *colour* (колір) – *colours* (флаг, штандарт або кольори), *arm* (рука)– *arms* (зброя і руки).

Exercise 23. What is the correct plural of the word?

- 1 These (person)..... are protesting against the president.
- 2 I am ill. My (foot)..... hurt.
- 3 Muslims kill (sheep)..... in a religious celebration.
- 4 I clean my (tooth)..... three times a day.
- 5 Some (policeman)..... came to arrest him.
- 6 Most (housewife)..... work more than ten hours a day at home.
- 7 Where did you put the (knife).....?
- 8 (Goose)..... like water.
- 9 (Piano)..... are expensive.

Exercise 24. Convert each singular noun to plural, and each plural noun to singular:

(1) trios	(15) libraries	(29) jackhammers
(2) nucleus	(16) cellos	(30) barracks
(3) bison	(17) airplane	(31) offspring
(4) appendices	(18) criteria	(32) armadillos
(5) volcanoes	(19) poppies	(33) theories
(6) nebulae	(20) dinner	(34) bases
(7) hypothesis	(21) nose	(35) typos
(8) shelf	(22) oases	(36) deer
(9) errata	(23) hooves	(37) mottos
(10) spies	(24) hex	(38) professionals
(11) strata	(25) walls	(39) apostrophes
(12) sky	(26) alumnus	(40) synopsis
(13) cabinet	(27) cello	(41) connection
(14) daisies	(28) fly	(42) fireman

Exercise 25. Choose the correct answer:

1. I have to buy a lot of _____ for my new apartment.
A. furniture
B. furnitures
2. He brought up a lot of interesting _____ during the lecture
A. point
B. points
3. After the party there was a lot of _____.
A. garbage
B. garbages
4. Thank you so much for all the _____!
A. applauses
B. applause
5. Your _____ are due on September 15th.
A. essay
B. essays
6. I went to the market and bought a lot of _____.
A. fruit
B. fruits
7. There are so many different types of _____ in the world
A. people
B. peoples
8. He has one of the most expensive _____ on the market
A. computer
B. computers
9. I have to cut my _____ today.
A. hair
B. hairs
10. I can't stand the _____ in this city.
A. traffics
B. traffic

Exercise 26. Use the appropriate form of the verb:

1. There ... money in my pocket. (is, are) 2. Her hair ... beautiful, everybody says so. (is, are) 3. The works ... equipped with state-of-the-art machinery (was, were) 4. Means ... easily found, (was, were). 5. The watch ... a special gift for his dear friend. (was, were) 6. The deer ... easily found (was, were) 7. She came before the gates ... opened, but she was afraid to enter. (was, were) 8. The papers ... brought, and the news there ... interesting. (was, were) 9. Trout ... used to live in clean water. (is, are) 10. The sugartongs ... useless because the sugar melted. (was, were) 11. And the baggage ... apparatus and appliances. (contain, contains) 12. The china ... good, but some pieces were broken (was, were) 13. The nurse's wages ... not high enough to buy that dress (was, were).

Exercise 27. Fill in the plural form of the noun as in the example:

I wonder who decides what sort of 1) ... *animals* ... (animal) are kept in 2) (zoo)? You expect to see a lot of 3) (monkey), 4) (rhino), and 5) (lion), but you rarely see 6) (ox), 7) (sheep), 8) (deer) or 9) (goose), probably because these can be seen commonly enough in the wild.

Each day large 10) (delivery) of food arrive for the 11).... (beast) to eat. Not expensive items like12) (salmon) or 13) (trout), but ordinary things like 14) (potato) and 15) (tomato); although the 16) (panda) like 17) (bamboo). The whole family, 18) (man), 19) (woman) and 20) (child) can take 21) (photo) ormake 22)(video) of them eating with their 23) (paw) and 24) (tooth), since animals do not use 25) (knife) and 26) (fork) to eat.

Exercise 28. Fill in: is or are:

1. Your jeans.... *are* ... hanging in the wardrobe. 2. Where my scissors? 3. There a lecture on economics today. 4. The shopping extremely heavy. 5. Where my boxing gloves? 6. This information..... incorrect! 7. Her haircurly. 8. Your socks in the drawer. 9. Her furniture very expensive. 10. His accommodation luxurious. 11. Evidence needed before the trial can continue.12. The news very exciting. 13. Mumps a common illness among young children. 14. Where my glasses? 15. German difficult to learn.

Exercise 29. Fill in the plural as in the example:

Dear Manager,

*I'm writing to complain about the terrible evening I had at your restaurant. We had reserved a table but when we arrived, there weren't enough 1) ... **chairs**... (chair) for us to sit on. Even though we'd checked beforehand, we were told that there were no 2)(meal) especially for 3) (child). We had to keep asking the waiter to bring us some 4) (glass) and when he gave us our 5) (knife) and 6) (fork), they were dirty. We were informed that not all the 7) (dish) were available that evening and, when we did receive our food, the 8) (potato) were raw and the meat was so tough I nearly broke my 9) (tooth) when I bit into it. However, that was nothing! The real horror was when I saw two 10) (mouse) running across the floor. I think I'm entitled to some compensation as long as it doesn't include free 11) (meal) at your restaurant! I look forward to hearing from you.*

*Yours sincerely,
M. Benne*

Exercise 30. Write the correct form of the verbs in brackets. Use only the Present Simple:

- 1 Wild geese*fly*..... (fly) south for the winter.
- 2 The press(be) often unfair to political candidates.
- 3 Six months (be) a long time to spend in hospital.
- 4 Two miles (be) not a long way to walk to school.
- 5 Economics (be) difficult for people with poor maths skills.
- 6 American Airlines (be) one of the largest carriers in the United States.
- 7 The stairs (be) too steep for me to climb.
- 8 Two-thirds of the food produced on the farm (be) used to feed people in that region.
- 9 (be) the number of students studying French falling?
- 10 Bus trips to and from New York (take) two hours either way.
- 11 International news (rely) on correspondents in every major city.
- 12 Five pounds (be) quite a lot of money to lose.
- 13 In the Philippines, there (be) heavy rains each year.
- 14 Two hours per week (be) not enough to learn a foreign language.

Exercise 31. Underline the correct item. Sometimes both of them are correct.

- 1 The advice she gave me was/were very helpful.
- 2 Her earnings are/is very low.
- 3 The weather are/is very unpredictable in England.
- 4 Sugar is/are bad for your teeth.
- 5 Most people go/goes on holiday at least once a year.
- 6 Physics is/are the study of natural laws.
- 7 Football are/is a popular sport.
- 8 All of his clothes was/were on the floor.
- 9 Her stunning looks is/are the key to her success.
- 10 Her brother's death was/were traumatic.
- 11 Athletics is/are challenging.
- 12 Her love of money was/were almost an obsession.
- 13 His luggage was/were extremely heavy.
- 14 Is/Are the information correct?
- 15 The old couple is/are moving to the coast.
- 16 The staff of the hospital is/are very helpful.
- 17 Billiards is/are played by many people.
- 18 There is/are a lot of sheep in that field.
- 19 Darts is/are a popular game in Britain.
- 20 The news is/are on at 6 o'clock.

Exercise 32. Write the correct form of the verbs in brackets:

I sometimes think that society 1) ... *throws* ... (throw) away things without even thinking of repairing them. Trousers 2) (be) easy to mend or can be made into shorts which 3) (look) nice on most people. Pliers 4) (be) broken or scissors that 5)..... (be) blunt can be fixed or sharpened. Clothes 6). (be) expensive and household goods always 7)..... (prove) useful so why 8) (be) these belongings often thrown away? Intelligence 9) (be) not really needed, just common sense. Congratulations 10) (be) in order for those who 11) (use) their heads in this way. An old pair of jeans which 12) (be) used for gardening, pyjamas which 13) (become) dishcloths, all make our earnings 14) (go) further.

Exercise 33. Correct any errors in these sentences.

- 1 Your reading glasses is by the bed.
- 2 The jury are still considering their verdict.
- 3 There are one locking nut and four bolts for each wheel.
- 4 I have a great deal of experiences in dealing with a problem like this.
- 5 That's a really good advice.
- 6 Can you explain why my best trousers have a hole in them?
- 7 The scissors in the sewing box needs sharpening.
- 8 This pair of binoculars have been in this drawer for as long as I can remember.
- 9 Half the audience were asleep by the interval.
- 10 I can't say that economics are a subject I've ever been very interested in.
- 11 There're one potato and two onions in the recipe.
- 12 Where has those kitchen scales gone that we used to have?

Exercise 34. Translate into English:

1. Улітку необхідно їсти багато фруктів.
2. Його волосся вже зовсім сиве!
3. Я не міг увійти до саду, оскільки ворота були зачинені.
4. Ці новини не дуже цікаві.
5. Ваші поради мені дуже допомогли.
6. Чиї це гроші?
7. Він досяг значних успіхів у сфері науки.
8. Його одяг зовсім новий.
9. Неподалік знаходиться сталеливарний завод.
10. Товар ще не прибув.
11. Експорт цього товару значно знизився.
12. Зміст цього листа був несподіваним.
13. У цій статті ви знайдете цифри експорту та імпорту Італії за останні три місяці.
14. Фірма повідомила, що на експорт цього товару потрібно мати ліцензію.
15. Ми отримали важливі відомості стосовно його місцезнаходження.

ПРИСВІЙНИЙ ВІДМІНОК (THE POSSESSIVE / GENITIVE CASE)

Іменник у присвійному відмінку слугує означенням до іншого іменника і відповідає на запитання *whose? чий?*, позначаючи приналежність предмета. Форму присвійного відмінка мають іменники, що позначають істот. Виключення становлять:

1) іменники, що позначають час та відстань: *He had a month's holiday last summer. He lives at a kilometer's distance from here;*

2) іменники, що позначають країни, міста, судна, а також слова *world, country, city, ship*: *America's achievements in space are astounding. World's greatest magic show is about to start! The ship's crew stood on deck;*

3) деякі прислівники часу: *yesterday's conversation;*

4) сталі вирази: *for order's sake* (заради порядку), *at a stone's throw* (за два кроки) *etc.*

Присвійний відмінок утворюється шляхом додавання закінчення *-s* до іменника в однині та до іменника у множині, який не має закінчення *-s*: *the girl's hat, the children's toys*. До іменника у множині із закінченням *-s* додається тільки апостроф: *the girls' hats*.

У складених іменників закінчення *-s* додається до другого слова: *the commander-in-chief's order*.

Якщо власниками предмета є дві або більше осіб, то закінчення присвійного відмінка додається до останнього іменника: *Peter and Helen's flat is large*.

Якщо іменник у присвійному відмінку є власною назвою, то артикль не ставиться: *Kate's flat*.

Два іменника у присвійному відмінку не можуть слідувати один за одним, тому другий іменник замінюється на іменник з прийменником *of*: *He is the father of my sister's husband*, замість *He is my sister's husband's father*.

Слова *house, office, shop* часто пропускаються після іменника у присвійному відмінку у прийменникових зворотах, що виражають обставину місця: *I dined at my friend's (house). She went to the baker's (shop)*.

Exercise 35. Change of-phrases into -'s form where it is possible:

1. The new club of the workers. 2. The poems of Schevchenko. 3. The clothes of the boys. 4. The walls of the room. 5. The plays of Shakespeare. 6. The voice of his sister. 7. The orders of the Commander-In-Chief. 8. The pages of the book. 9. The watch of my friend Peter. 10. The birthday of my daughter Helen. 11. The parents of all the other boys. 12. The boats of the fishermen. 13. The opinion of the lawyer. 14. The signature of Mr. Brown. 15. The offer of the seller. 16. The conclusions of the expert.

Exercise 36. Translate into English paying attention to the possessive case:

1. Кімната твого друга велика? – Ні, вона маленька, але дуже світла і простора. 2. Ви не відповіли на запитання Євгена вчора. 3. Дружина вашого друга знає німецьку мову? – Так, вона добре володіє нею. 4. Чий це зошити? – Це зошити наших студентів. 5. Ви знаєте друзів вашого сина? – Так, ми їх всіх знаємо. 6. Як звуть вашу подругу? 7. У вас є карта Європи? 8. Сестра дружини мого брата працює на цьому підприємстві. 9. Ми ще не отримали відповіді покупців. 10. Чоловік моєї сестри Олени поїхав до Києва. 11. Я провів тиждень у друга моєї матері, який живе у Лондоні. 12. Жіночий голос десь поруч тихо промовив моє ім'я.

Exercise 37. Choose between a singular or a plural verb to use it in the following sentences:

- 1 We were at the head of the valley and below us we saw an old house. "This is where my family (*to live*)," he said.
- 2 Con's family (*to be*) in the process of having tea when we arrived.
- 3 All the family (*to be*) gathered to see the dog.
- 4 My family who (*to be*) occupied each with their particular guest did not notice anything.
- 5 Monty's family (*to be*) of about the same social status as my own.
- 6 When the family (*to be*) alone she often read to them before going to bed.
- 7 Do you know what the family (*to get*) into their heads about this business?
- 8 The police (*to know*) about him for years.
- 9 Everybody says the Swiss police (*to be*) great at finding people.
- 11 The police (*to be*) not fools. That man did not believe a word of what I said.
- 12 The police (*to call*) and a sergeant and a constable arrived.
- 13 The public (*not to think*) so.
- 14 The public (*to request*) not to leave litter in these woods.
- 15 As Alan appeared, the crew had quit their loading and (*to be*) assembled along the rail.
- 16 There (*to be*) two fish in his basket.
- 17 That evening the net was so heavy that he could hardly draw it into the boat. "Surely I have caught *all* the fish that (*to swim*)," he said to himself and laughed.
- 18 When he came the baseball team (*to practise*) on the school field.
- 19 The team (*to have*) baths at the moment and then (*to come*) back here for tea.
- 20 The team (*to play*) tomorrow morning.
- 21 The summons (*to be*) already overdue.
- 22 The ashes (*to be*) still hot.
- 23 The job is unpaid, but a number of persons (*to be*) willing to undertake it.
- 24 There (*to be*) important information in the letter.
- 25 The clergy (*to be*) generally dressed in black.
- 26 The Government (*to discuss*) the matter for a long time but they have shown no signs of reaching agreement.
- 27 The Government (*to decide*) to pass the bill.
- 28 He was reserved concerning himself but a fluent talker when politics (*to be*) under discussion.
- 29 Politics always (*to interest*) me.
- 30 Ethics (*to be*) a difficult study.
- 31 The company (*to find*) shelter from the rain in the village inn. They are going to have lunch there.
- 32 In the meantime the young couple (*to be*) to live in the old house.
- 33 That day the committee (*to be*) to meet at her friend's house.
- 34 I had to find out whether the committee (*to be*) competent enough to consider the project.
- 35 The committee (*to be*) of the opinion that the matter should be dealt with at once.

- 36 Close by, a group of men (*to sit*). They kept the waiter busy with their orders.
 37 A group of students (*to go*) on a tour to Slovakia in summer.
 38 The board (*to be*) extraordinarily kind to you.
 39 The board (*to be*) going to consider your application at the next sitting.
 40 There (*to be*) a few little craft anchored in the harbour.
 41 The staff (*to be*) all gathered in the main office when I came.
 42 His staff (*to be*) very small. I don't know how he managed to do any business at all.
 43 You've bought yourself a nice car. Your money (*to be*) well spent.
 44 His advice always (*to be*) useful to me.

Exercise 38. Write the correct form of the possessive case:

- 1 He did not want to impose his sorrow on his (*friends*) pleasure.
 2 Wormwood Shrubs is a first (*offenders*) prison.
 3 The estate where they were to spend the week-end belonged to a cousin of (*Andrew*).
 4 Otto turned up at (*Arthur*) about a week later .
 5 It was (*Robin*) turn now to be annoyed with what he felt to be the (*boy*) stubbornness.
 6 Annie turned great frightened (*doll*) eyes upon him.
 7 In stressing her (*mother-in-law*) peasant origin she found it easier to disregard her.
 8 A (*professor*) life is little better than a high-grade (*clerk*) nowadays.
 9 She did not ask him anything because she knew a (*sister*) place.
 10 The street had not changed. There was the _____ (*baker*) at the corner, and there was the (*butcher*) with the gilt oxhead on the signboard .
 11 I'm sure you know far more than they do about their(*country*) history.
 12 The (*sun*) rays refracted in an intense glare from the chalkwhite cliffs.
 13 He looked expectantly at Maria, but she dilated her (*camel*) nostrils slightly and said: "I don't give blank cheques."
 14 It was a habit of (*John*) not to tell you things and then assume that you knew all about them.

Exercise 39. Choose the correct phrase. Sometimes both are possible:

- 1 I don't like tomatoes, so I left them at *the side of the plate* / *the plate's side*.
 2 Do you know Sue Lane? I was *a colleague of her* / *a colleague of hers* at Carbuild.
 3 It was *the decision of Adam* / *Adam's decision* to take out the loan, so he has to take responsibility for repaying it.
 4 I've seen two really good programmes on TV this week. The first was *a horror film* / *a film about horror*, and the second a *documentary about apartheid* / *an apartheid documentary*.
 5 John is *someone I worked with in Malaysia's brother* / *the brother of someone I worked with in Malaysia*.

6 The average temperature of *the Earth's surface / the surface of the Earth* has fallen slightly over the last century.

7 He apologised *without the hesitation of a moment / a moment's hesitation*.

8 My house is by *a children playground / a children's playground*, so it can be quite noisy.

9 Did you know that I used to go to school with *a cousin of John Lennon / a cousin of John Lennon's*?

10 *The construction of the new library / The new library's construction* took so long that building costs were ten times higher than first expected.

11 When I got home I found that an envelope had been pushed through my *letters box / letter box*. There was *a congratulations card / a congratulation card* from Aunt Alice.

12 Jerry got into journalism when she was asked to do some *book reviews / books reviews* for the local newspaper, and then she took over as the *crimes reporter / crime reporter*.

Exercise 40. Fill in the gaps using the words in the box. Use the same word to complete the sentences in each pair. Add *a / an* if necessary.

competition	importance	iron	conversation
knowledge	paper	shampoo	time

1 **a** He lists his interests as reading, listening to music and good*conversation*.....

b It's very difficult to hold ... *a conversation*... with Sarah because she keeps interrupting all the time.

2 **a** Customers have benefited from lower prices resulting from between the supermarkets.

b A: I see you've bought a new bike. B: Actually, I won it in

3 **a** Our council is encouraging everyone to recycle

b Professor Tench has recently published on her research.

4 **a** You can only tell whether you like by washing your hair with it a few times.

b A: Do we need anything from the chemist's?

B: Just..... and a tube of toothpaste.

5 **a** Don't leave the flower pot outside. It's made of and it will go rusty.

b I burnt a hole in my trousers with

6 **a** Has there ever been when you've regretted moving to Australia?

b Definitions of poverty have changed over

7 **a** When parents take an active role in schools, children see their parents placing on their education.

b The manuscript is of great historical

8 **a** Humans are driven by the pursuit of

b Living in Dublin gave me of Irish history.

АРТИКЛІ (ARTICLES)

В англійській мові існують два артикли: означений *the* та неозначений *a* (*an*). Форма неозначеного артикля *a* вживається перед приголосними, а форма *an* перед голосними.

Неозначений артикль утворився від числівника *один*, тому використовується тільки із злічуваними іменниками в *однині*. Він указує на те, що предмет належить до будь-якого класу предметів, але не виділяє його із однорідних предметів. Іменник із неозначеним артиклем називає не окремий предмет, а предмет взагалі. Наприклад, *a table* викликає уявлення про стіл взагалі, а не про якийсь конкретний стіл. Інколи значення неозначеного артикля в українській мові можна передати словами *один, якийсь, деякий, будь-який, кожний та ін.*

Неозначений артикль вживається у таких випадках:

1. Коли мова йде про особу або предмет певного класу порівняно з особами або предметами іншого класу: *I wear a cap in summer and a hat in winter. People usually write with a pen.*

2. Коли іменник позначає, *ким* або *чим* є особа або предмет, про який йде мова у реченні: *His brother is an engineer.*

This is a dictionary (іменна частина складеного присудка)

My friend, a teacher of literature, has been awarded (прикладка). Але, якщо мова йде про відому особу, то перед іменником-прикладкою буде стояти означений артикль: *Mozart, the great Austrian composer, was very talented.*

3. Коли мається на увазі будь-який представник певного класу осіб або предметів: *A child can understand it. A square has four sides.*

4. Коли мова йде про якусь особу або предмет, невідомий співрозмовнику (тобто предмет згадується вперше). У цьому випадку артикль має відтінок кількісного значення, наближуючись до числівника *one*:

He bought a book yesterday.

When I entered the room, I saw a man standing at the window.

(!) *Я прочитав про це в одному журналі. – I read it in a magazine (замість *one magazine*).*

5. У деяких випадках неозначений артикль повністю зберігає значення числівника *one*: *He will come in an hour. She did not say a word. I have bought a pound of sugar.*

6. Після звороту *there is*: *There is a man near the window.*

7. В окличних реченнях перед злічуваним іменником в однині після *what* у значенні *що за, який*:

What a clever man! What a pretty kettle of fish!

Але у множині і перед незлічуваними іменниками артикль відсутній.

8. Перед злічуваними іменниками в однині після *such, quite, rather*: *She is such a clever woman! She is quite a young girl. It is rather a long story.*

9. Перед злічуваними іменниками в однині з прикметником і словами *so, too*: *It is not so simple a problem as it seems. It is too urgent a matter to postpone.*

10. У множині неозначений артикль не вживається. Замість нього у стверджувальних реченнях можуть використовуватися:

- займенник *some*, а у питальних та заперечних – *any*:

He has sent me some magazines.

He hasn't answered any questions.

Are the any pencils in the box?

- *many, few, a few*:

He bought a few books yesterday.

Did you buy many books yesterday?

Exercise 1. Fill in: a / an or pronouns some / any where it is necessary:

1. I usually smoke ... cigarettes or ... pipe. My father smokes ... cigars.
2. Give me ... match, please.
3. Are there ... matches in that box?
4. Is there ... bookshop in this street? I want to buy ... books.
- 5 ... watchmaker repairs ... watches and ... clocks.
6. There is ... sofa and ... armchairs in this room.
7. Did you buy ... boots or ... shoes?
8. Andrew is... accountant. He is ... chief of the bookkeeping department of ... large organization.
9. Mr.Brown is ... architect; his two brothers are ... engineers.
10. There are ... books and ... magazines on the table.
11. Which would you like: ... apple or ... orange?
12. Which would you like: ... apples or ... oranges?
13. Will you please give me ... pen and ... sheets of paper.
14. Is there ... letter for me?
15. Are there ... letters for me?
16. What ... strange man!

Exercise 2. Fill in: a / an or some:

When David went to 1)*a*.....travel agent's to ask for 2) information about cruises to South America he was given 3)brochure and told that if he wanted to go, he would have to make 4)booking as soon as possible, as the next cruise was leaving in 5)fortnight. He looked at the brochure and, after 6).....thought, decided to go, provided he could make 7)arrangement with his boss to get 8) time off. He gave the travel agent 9)money as a deposit, then went to his office as he had 10) important work to do. After 11)hour or so, his boss came in and David asked him if he could take 12)three weeks off as he hadn't had 13)holiday for nearly 14)year. His boss was quite agreeable, though he had at first had 15)doubts about letting David go for such 16)long time. In the end he agreed to give him 17)entire month off, and wished him 18)wonderful holiday.

Exercise 3. Use each of these nouns twice to complete the sentences. Where necessary, add a/an at an appropriate place in the sentence.

conversation

grammar

importance

iron

pleasure *shampoo* *sound*

1 My sisters were up early having a serious *conversation*so I didn't like to disturb them.

2 It now gives me great to introduce that marvellous conjurer, Marco Lutman.

3 The Nile is of critical to the social and economic life of Egypt.

4 As we walked through the jungle we heard we weren't expecting – the ring of a mobile phone.

5 The failure to teach in schools has caused an overall decline in people's ability to write well.

6 Most red meat is relatively high in

7 Within a day of washing my hair it starts to feel greasy. I have yet to find to solve this problem.

8 travels at different speeds, depending on the temperature of the air.

9 I got in my eye this morning in the shower and it's made it really sore.

10 It's real..... to travel by rail in Sweden. The trains are clean and punctual.

11 I have of English printed in 1890 on very thin paper.

12 Because the central government has relocated there, the town of Paraga has taken on out of all proportion to its size.

13 Although he's got he never seems to use it. His shirts are always creased.

14 As she walked into the party, ceased and everyone in the crowded room stared at her.

Exercise 4. Rephrase the following sentences as in example:

How cold it is today! – What a cold day it is! It is such a cold day today!

1. How happy this girl is!
2. How naughty these children are!
3. How boring this film is!
4. How exciting this story is!
5. How horrible this weather is!
6. How beautiful these roses are!

Exercise 5. Put in a/an or some where necessary. If no word is necessary, leave the space empty.

1 I've seen some good films recently.

2 What's wrong with you? Have you gotheadache?

3 I know a lot of people. Most of them are students.

4 When I was.....child, I used to be very shy.

5 Would you like to beactor?

6 Questions, questions, questions! You're always asking questions!

7 Whatbeautiful garden!

8birds, for example the penguin, cannot fly.

9 Do you like staying inhotels?

10 I've been walking for three hours. I've got sore feet.

11 I don't feel very well this morning. I've got..... sore throat.

12 Maria speaksEnglish, but not very much.

13 It's a shame we don't have..... camera. I'd like to take.....picture of that

house.

14 Those arenice shoes. Where did you get them?

15 I'm going shopping. I want to buynew shoes.

16 You need..... visa to visit countries, but not all of them.

17 Jane isteacher. Her parents were teachers too.

18 I don't believe him. He's ... liar. He's always tellinglies.

ВЖИВАННЯ ОЗНАЧЕНОГО АРТИКЛЯ ІЗ ЗЛІЧУВАНИМИ ІМЕННИКАМИ

Артикль *the* може вживатися із злічуваними іменниками як в однині, так і в множині. Він вказує на індивідуально-визначену особу чи предмет, тобто на тих осіб або предмети, які виділяються із певного класу осіб чи предметів.

Означений артикль вживається у таких випадках:

1. Коли іменник має при собі означення, що слугує для виокремлення особи або предмета:

The drawer of my writing table is locked.

Show me the letter which you received yesterday.

2. Коли із ситуації або контексту зрозуміло, яка саме особа чи предмет маються на увазі:

Please, close the window.

Where is the key?

Але: якщо в українській мові при іменникові стоїть або розуміється займенник *свій*, то замість артикля вживаються присвійні займенники: *my, your, his, her etc.*

3. Коли особа або предмет, який вже називали раніше, згадується знову:

When I entered the room, I saw a man standing at the window. The man was very old.

4. Перед іменниками, що позначають особу або предмет, які є єдиними у своєму роді або у певній ситуації:

The earth is millions of kilometers from the sun.

When goods have been loaded on a ship, the captain signs a receipt called a bill of lading (коносамент).

5. Означений артикль також вживається перед іменниками в однині для позначення цілого класу предметів:

The pine grows in northern countries.

The African elephant is taller than the Indian.

6. Перед прикметниками та дієприкметниками, що перетворились на іменники, із значенням множинності:

The poor in New York live in slums.

The wounded were taken to hospital.

7. Перед іменниками *beach, cinema, country (side), ground, jungle, radio, sea, seaside, theatre, world.*

He likes going to the cinema.

Exercise 6. Fill in: a / an, the or pronouns some / any where it is necessary:

1. Has ... reporter come yet? I am expecting to have short conversation with him before ... event. 2 ... captain ordered ... crew to unload ... vessel. 3. My brother can drive ... car. 4. I got ... interesting book from our library. ... librarian said that I could keep it only for ... week as ... teacher of English also wanted it. 5. How can you say such ... things? 6. There is ... meeting in ... conference hall this evening. 7. When ... moon passes between ... earth and ... sun ... eclipse results. 8. There is ... red book and ... green book on ... table in ... dining room. Will you bring me ... green one, please? 9. Can you tell me how to get to ... theatre? Go straight down ... street until you come to ... bridge. Then turn to ... right and you will see ... large white building. That is ... theatre. 10. He brought ... books from ... library. 11. ... department store is ... shop where all kind of ... things are sold. 12. I know ... students of that institute. 13. I would like to introduce ... new director to our staff. 14. How brilliantly ... stars shine! 15 ... low stone wall separated ... house from ... road. 16. He asked ... teacher ... question. 17. He received ... letters from Kyiv yesterday. 18. Are there ... pictures in this magazine? 19. He is reading "An American Tragedy" ... novel by Theodore Dreiser. 20. ... door opened and ... man entered ... room. He was ... man of about 50 years of age. 21. ... lion is ... large powerful animal. 22. There are many schools for ... blind in our country. 23. Perking, ... captain of ... ferry "Tallink" is ... very good seaman. 24. ... letter was addressed to Mr Chan, ... Chairman of our Committee.

Exercise 7. Translate into English:

1. Я познайомився з ним в одному маленькому південному містечку. 2. Якийсь чоловік очікує на вас внизу. 3. Хто приніс цей лист? – Якийсь хлопець. 4. Де словник? – Він у шафі. 5. Хто ця жінка? – Вона дружина одного інженера, який працює на нашому підприємстві. 6. У вас є сірники? 7. Я знав їх, коли вони були студентами. 8. У нього є дуже красиві фотографії Києва. 9. Двері відчинилися, і до кімнати увійшов молодий чоловік з валізою в руці. 10. Коли професор увійшов до аудиторії, студенти встали. 11. Дитині легше вивчати іноземні мову. 12. Який чудовий день! 13. Яка тепла погода! 14. Таке важливе питання треба обговорити негайно. 15. Це така цікава історія! 16. Це занадто легкий текст для вас. 17. Вони такі освічені люди!

Exercise 8. Underline the correct or more likely answer. If both answers are possible, underline them both:

1 Sometimes we get some strange requests in our shop. The other day we had *the customer / a customer* who wanted to buy chocolate-covered ants.

2 It sometimes seems that *the individual/ an individual* can have little impact on the decisions that governments take.

3 The invention of *a car/ the car* is normally attributed to the German engineer Gottlieb Daimler.

4 *The television/ A television* has changed the way we obtain information more than any other modern invention.

5 The campaign against smoking in public places argues that its harmful effects are not confined to *the smoker/ a smoker*.

Exercise 9. Fill in the articles where it is necessary:

1. I cannot find ... letter which you gave me this morning. 2. Yesterday I spoke to ... man who had just returned from ... Arctic expedition. 3. ... clock in ... hall is slow. 4. I have received ... letter of great importance. 5. They were standing on ... top of ... hill. 6. ... vessels driven by ... diesel engines are gradually replacing ... coal burning ships. 7. I have bought ... overcoat with ... fur collar. 8. They have sold ... cargo of 5,000 tons of ... wheat. 9. ... goods sold on c. i. f. terms must be insured by ... seller at his expense. 10. He lives in ... house opposite ... station. 11. ... magazine which you lent me is very interesting. 12. This is ... picture which you will like. 13. ... dog, which was running with ... large piece of ... meat which he had stolen came to ... stream, over which there was ... little bridge. 14. Yesterday I met ... old friend whom I recognized at once. 15. ... garden which is at ... back of that house has ... tennis-court. 16. Here is ... book you need. 17. He is ... man whom we all admire. 18. This morning ... friend of mine sent me ... interesting article to read.. 19. You can buy this book in ... bookshop round the corner. 20. I know ... man who lives in ... house where you live. 21. ... man who has no ... patience cannot play ... chess well. 22. Is that ... man whom they are looking for? 23. My son has ... very good German teacher, who knows ... language perfectly. 24. Is that ... man you spoke to yesterday? 25. ... large branch broken by ... wind lay across our path. 26. ... street which leads to ... theatre is very wide. 27 ... person who is sitting next to me is ... famous painter.

Exercise 10. Complete the sentences below using 'a', 'an', 'the', or - (no article) using these words. You will need to use some of the words more than once. The first one has been done for you:

newspaper papers phone post radio telephone television

- 1 If you go sailing you should listen to weather reports on the radio.
- 2 Children spend too much time watching _____ .
- 3 The Times is _____ with a long tradition.
- 4 Before the days of television, people used to listen to _____ .
- 5 Nowadays it's possible to buy _____ which can also serve as a computer and a camera.
- 6 We bought _____ with a 21-inch screen.
- 7 This letter is for you; it came in _____ this morning.
- 8 I'll send you a letter; it's best not to talk about such things on _____
- 9 Don't believe everything you read in _____.

Exercise 11. Fill each gap with one of the nouns. In three sentences you will need to add *the* somewhere in the sentence:

*poetry chaos progress fortune strength
dudgeon beauty frustration violence advice*

- 1 ... is said to be skin-deep.
- 2 My uncle always gave me sound
- 3 Marta's been known to dabble in lyrical
- 4 My next-door neighbour feels of not having worked for three years.

- 5 Domestic is a frightening concept.
- 6 The protest meeting ended in total.....
- 7 Carlos has proverbial of a lion.
- 8 Steady is being made.
- 9 At the concert Anna had good ... to be sitting close to the stage.
- 10 The foreman stomped off in high

Exercise 12. Put in a/an or the:

- 1 This morning I bought ...a... newspaper and magazine. newspaper is in my bag, but I can't remember where I put magazine.
- 2 I saw ... accident this morning, car crashed into ... tree. driver of car wasn't hurt, but car was badly damaged.
- 3 There are two cars parked outside: blue one and grey one. blue one belongs to my neighbours; I don't know who..... owner ofgrey one is.
- 4 My friends live in old house in small village. There is beautiful garden behind..... house. I would like to have..... garden like that.

Exercise 13. Put in a/an or the:

1. a) This house is very nice. Has it got garden?
b) It's a beautiful day. Let's sit in garden.
c) I like living in this house, but it's a shame that garden is so small.
2. a) Can you recommend good restaurant?
b) We had dinner in very nice restaurant.
c) We had dinner in best restaurant in town.
3. a) She has French name, but in fact she's English, not French,
b) What's name of that man we met yesterday?
c) We stayed at a very nice hotel – I can't remember name now.
4. a) There isn't airport near where I live. nearest airport is 70 miles away.
b) Our flight was delayed. We had to wait at airport for three hours.
c) Excuse me, please. Can you tell me how to get to airport?
5. a) Are you going away next week?' 'No, week after next.'
b) I'm going away for week in September.
c) Gary has a part-time job. He works three mornings week.

Exercise 14. Put in a/an or the where necessary:

- 1 Would you like apple?
- 2 How often do you go to dentist?
- 3 Could you close door, please?
- 4 I'm sorry. I didn't mean to do that. It was mistake.
- 5 Excuse me, where is bus station, please?
- 6 I have problem. Can you help me?
- 7 I'm just going to post office. I won't be long.
- 8 There were no chairs, so we sat on floor
- 9 Have you finished with book I lent you?
- 10 My sister has just got job in bank in Zurich.
- 11 We live in small apartment in city centre.
- 12 There's supermarket at end of street I live in.

Exercise 15. Fill in: a, an or the:

1) *The tiger* is 2) large carnivorous animal which belongs to 3) cat family. 4) males are about three feet high and can be as long as twelve feet, including 5) tail. There are about eight varieties of tiger found around 6) world. 7) tiger is 8) wild animal, which lives in 9) jungle where water and prey are plentiful. 10) tiger will only attack 11) person if it is starving or if it is threatened. 12) tiger is 13) easily recognized animal as it has 14) thick yellow or white coat with distinctive black stripes.

Exercise 16. Fill in: a, an or the where necessary:

Last summer we went to 1) ...*the* ...seaside for two weeks. Unfortunately, we hadn't booked 2) accommodation before we went, and we had 3) awful time finding 4) room to stay in. 5) only room we could find was very small, but it had 6) lovely view of 7) sea and was only two minutes from 8) beach. 9) weather was very hot, and on 10) first day I stayed out so long, I got 11) terrible sunburn and had to stay in bed 12) next day. After that, however, everything went well and we had 13) wonderful holiday.

ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ ІЗ НЕЗЛІЧУВАНИМИ ІМЕННИКАМИ

1. Речовинні іменники можуть вживатися *без артикля*, із займенниками *some / any* і з означеним артиклем.

2. *Без артикля* речовинні іменники вживаються:

а) якщо мова йде про речовину взагалі:

Water is necessary for life.

Salt can be obtained from sea water.

I like milk.

б) коли одна речовина протиставляється іншій:

Which do you prefer: tea or coffee?

This steamer burns oil (= not coal – інша речовина на згадується, але мається на увазі).

3. Речовинні іменники вживаються із займенниками *some / any*, коли йдеться про неозначену кількість, певну частину речовини:

I have bought some butter.

Bring me some water.

Isn't there any sugar in the sugar basin?

There isn't any ink in the ink-pot.

Іноколи для вираження неозначеної кількості речовини вживаються слова *much, little, a little*:

There is very much water in the well.

ⓘ В англійській мові не можна пропускати слова, що означають неозначену кількість, оскільки це може змінити смисл речення:

Is there water in the bottle? – У пляшці вода? (не молоко)

Is there any water in the bottle? – У пляшці є вода? (щось залишилось?)

4. *Означений артикль* вживається з речовинними іменниками:

а) коли з ситуації або контексту зрозуміло, про яку саме речовину йдеться. Мається на увазі *вся* кількість речовини, наявній у зазначеній ситуації:

Pass me the bread, please.

The meat was quite cold.

б) коли певна кількість речовини, що вже згадувалась раніше, знову згадується:

I bought some cheese and some butter. The cheese was not very good, but the butter was excellent.

в) перед назвами речовин, що мають при собі означення, яке слугує для виділення певної кількості речовини із всієї речовини цього роду, що існує в природі:

The water in this river is very cold.

The ore discovered by the expedition is of a high quality.

5. Якщо означення слугує ознакою, за якою ця речовина виділяється в особливий вид або сорт речовини, то іменник вживається без артикля:

Silk which is used for the aviation industry must be of the highest quality.

Butter which is made of boiled cream tastes good.

Water from a well is always cold.

6. Якщо означення слугує для опису речовини або повідомлення про них додаткових відомостей, тобто якщо означення є описовим, то іменник може вживатися без артикля, з означеним артиклем або із займенниками *some / any* за загальними правилами, незалежно від наявності означення:

She brought the tea, which we drank with great pleasure.

I have bought some silk, which I want to give my mother for a dress.

7. Якщо означення виражено прикметником у найвищому ступені порівняння, то іменник вживається із означеним артиклем:

This is the best wine I have ever tasted.

Exercise 17. Fill in: a / an, the or pronouns some / any where it is necessary:

1. coal is one of most important natural resources of our country.
2.most common kind offuel used by man iswood.
3. Putwood onfire.
4.silver is not so heavy asgold.
5.iron ismetal.
6. iron ore found in that mine is of high quality.
7. Please cutgrass in the garden.
8. Pourmilk into the cup, please.
9.milk which you bought in the morning has turned sour.
10. We makebutter andcheese frommilk.
11.tea is very hot, I must putmilk in it.
12. Buy.... tobacco, please.
13. Pass me sugar, please.
14.windows let inlight andair.
15. garden is surrounded by wall built of stone.
16. Indesert it is difficult to findwater.
17. water which we drink in our towns is filtered at waterworks.
18. This district is very rich in coal.
19. Is your shirt made of silk or cotton?
20. This is bronze, not copper.
21. I don't want milk, give me tea, please.
22. I always drink boiled water.
23. Bring mehot water, please.
24. Have you bought butter?

Exercise 18. Fill in the blanks with articles if necessary before names of substances:

1. "Thanks," he said and she cut him a slice, reaching up to unhook ... big cheese that hung in a net from the ceiling. 2. ... sand was special. Elsewhere around the airport, on roadways and areas which the public used, ... salt was added to ... sand as a means of melting ... ice. 3. Everywhere, mingled with the smell of cooking were odours of ... stale eau-de-cologne, ... strong talcum powder and the sharp smell of ... antiseptics. 4. There had still been ... snow then, ... snow that had ruined them. 5. Bart heard Jan calling him. It was ... water that she wanted. He remembered that he had forgotten to place ... water near her bed in the evening. 6. She lay back. She didn't want to watch ... snow any more. 7. At once a draught of ... cool fresh air suffused the room. 8. I think you are unwise to eat ... meat. 9. This year the additional demand for ... fuel and ... rolled ferrous metal is to be met by saving of 60 per cent, as compared with the planned 50 per cent. 10. We were enjoying a breakfast of ... cake and ... chicken when gunfire slapped through the woods. 11. And now the thing that had been Doris – was only ... clay, just the raw material that would soon be fashioned into something else. 12. She was chewing ... gum. I couldn't bear the fact that she was chewing ... gum. 13. "It's ... best tea I've had for 18 months," Bart said tipping the last of a bottle of ... beer into the glass. 14. Every drug-store has a food counter with high stools in front of it and there they serve ... various juices, coffee, sandwiches, omelettes and other egg dishes. 15. She had no words, but she went on packing, wrapping sandals in ... paper. 16. He's made of ... iron, that man, 17. He dropped silently back into ... blue-black waters. 18. He broke open the carcase of the first bird and was cutting off thin bits of ... brown meat from the ribs, but he could stand it no longer. 19. It's on the edge of the lake and ... water comes right under it at high tide – you can hear it. 20. Bart filled the blackened kettle and set it beside ... fire while Jan arranged chops on ... grilling iron and placed it on ... stones. Soon ... fat was dripping on ... fire and ... meat sizzled tempting.

Exercise 19. Translate into English:

1. Я попросив його купити паперу та фарби. 2. Дайте мені, будь-ласка, молока. 3. Молоко потрібно дітям. 4. Додайте олію в салат. 5. Поставте олію на стіл. 6. Я не п'ю молоко, я п'ю чай або каву. 7. Я вчора купив хорошого чаю та кави. Я надішлю каву матері. Вона дуже любить хорошу каву. 8. У цьому регіоні є нафта? 9. Куди ви поклали цукор, який я вчора купив? 10. Вода у цьому ставку дуже чиста. 11. Паливо, що використовується в авіації, має бути високоякісним. 12. Сталь відрізняється від заліза наявністю вуглецю. 13. Скло – це некристалічна речовина, але у нього є схильність до кристалізації. 14. Цегла – це один із основних матеріалів, що використовується у будівництві.

ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ ТА ЗАЙМЕННИКІВ *SOME / ANY* ІЗ АБСТРАКТНИМИ ІМЕННИКАМИ

1. Абстрактні іменники вживаються без артикля, коли вони виражають абстрактні поняття у загальному сенсі:

Knowledge is power.

I like music.

She teaches geography at school.

2. Абстрактні іменники вживаються із означеним артиклем, коли вони мають при собі означення, яке слугує для того, щоб віднести цю ознаку, стан, почуття та ін. до будь-якої особи або предмета:

The honour of our country is very dear to us.

To the joy of his friends he recovered very quickly.

I like the music of this ballet.

3. Абстрактні іменники вживаються із неозначеним артиклем, коли йдеться про різновиди якостей або почуттів. У цьому випадку іменник зазвичай має при собі означення, а неозначений артикль має значення *a kind of, such* (такого роду, який):

He showed a patience (a kind of patience) that I had never expected of him. (Pop.: You must learn patience.)

He spoke with an enthusiasm (such enthusiasm) which inspired us all.

Exercise 20. Insert the articles where it is necessary:

1. chief aim of philharmonic societies is to develop love for good music among people. 2. thermometer instrument for measuring temperature. 3. temperature today is not so high as it was yesterday. 4. observation and experience are two great teachers. 5. air is necessary for life. 6. Ester made excellent speech at meeting last night. 7. length, breadth and height of cube are equal. 8. He deserves punishment. 9. Can you find time for this work? 10. I have noticed great change in him lately. 11. I have great deal of confidence in that man. 12. Every machine requires some sort of power to operate it. 13. history is his subject, especially history of Middle Ages. 14. poetry of Shakespeare is beautiful. 15. There was expression in his eyes that I could not understand. 16. He finished his work without difficulty. 17. task presented difficulty which we could not overcome at first. 18. He was not discouraged by difficulty of task.

Exercise 21. Fill in the blanks with articles wherever necessary. Analyze the use of articles with the abstract nouns in the extract:

His whole expression was stamped with ... suffering and ... kind of ... weary patience. Observing these signs of ... severe and far from recent stroke, Andrew was conscious of ... sudden shock of ... dismay. There was ... odd silence.

"I hope you will like it here," Doctor Page remarked at ... length, speaking slowly and with ... difficulty, "I'm not afraid of ... work," Andrew answered awkwardly.

..... even deeper immobility settled on Page's face. As Andrew went down to ... supper his thoughts were painfully confused. It would be months before Doctor Page was fit for ... work, if, indeed, he were ever fit for ... work again. Andrew was young, strong, and had no objection to ... extra work in which Page's illness might involve him.

ВІДСУТНІСТЬ АРТИКЛЯ ПЕРЕД ЗАГАЛЬНИМИ НАЗВАМИ – ЗЛІЧУВАНИМИ І НЕЗЛІЧУВАНИМИ

1. Артикль відсутній перед іменниками, які мають при собі інший визначник: *my book, his coat, this table, some matches*.

2. Артикль відсутній перед злічуваними іменниками в однині, коли іменник позначає посаду або звання, що є єдиними у певній ситуації. Часто це відбувається після дієслів *to elect, to appoint, to make, to be* та ін., а також, якщо цей іменник виступає в ролі прикладки у реченні:

My brother is chief of this expedition.

We'll discuss the matter with Mr. Cress, dean of our faculty.

He has been appointed vice president of our company.

(!) Коли ці іменники виступають у ролі підмета або додатка, перед ними ставиться означений артикль: *The dean of our faculty spoke at the meeting yesterday.*

3. Артикль відсутній перед іменниками в газетних заголовках, об'явах, телеграмах та ін. У цих випадках артикль пропускається у цілях економії:

Arrival of Polish Trade Delegation (заголовок статті).

4. Артикль не вживається із назвами різних видів спорту, ігор, діяльності, днів, місяців, свят, кольорів, напоїв, їжі та мов:

She plays squash well. She likes red. We speak English. Але: *The English language.*

ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ ІЗ ВЛАСНИМИ НАЗВАМИ

1. Як правило, власні назви вживаються без артикля: *Europe, Ukraine, Jane Smith*. Сюди відносяться назви країн, міст, вулиць (але: *the High Street*), площ, мостів (але: *the Golden Gate Bridge, the Seven Bridge*), парків, станцій, озер, континентів. Крім того, назви, що складаються з двох іменників, перший з яких – власна назва: *Kennedy Airport, Westminster Abbey* (пор.: *the White House*)

2. Коли перед власною назвою стоїть загальна назва, що означає звання або є формою звертання, то артикль не вживається: *Doctor Brown, Mr. White*

Якщо назви ресторанів, пабів, банків та готелів носять ім'я свого засновника (власника) і мають закінчення –s/ -'s, то артикль не вживається:

Harrods, Lloyds Bank, Emma's pub (пор.: *the White Horse pub*).

3. Загальні назви, які виступають у ролі звертання, вживаються без артикля: *Good morning, captain! Porter, take this trunk to the custom-house, please.*

4. Слова *home, father, mother*, коли мова йде про власний дім та батьків, вживаються без артикля: *Mother is at home.*

5. Іменники *bed, church, college, court, hospital, prison, school, university*, коли наголошується їхнє призначення: *Tom was sent to prison (He is a prisoner).*
But *His mother went to the prison to see him last week.*

6. Перед титулами зазвичай ставиться означений артикль, але у сполученні з іменем артикль втрачається: *the Queen, the Prince, **but** Queen Victoria, Prince Charles.*

7. У деяких випадках перед власними назвами вживається *означений* артикль:

а) перед прізвищами у множині на позначення членів родини:

The Petrovs arrived from London yesterday.

The Browns are here.

б) перед назвами країн, океанів, морів, заток та іншими географічними назвами, що складаються з загальної назви та означального слова, яке їй передуює:

the British Empire

the Mediterranean Sea

the United States

the Sahara Desert

the Pacific Ocean

the British Channel

Але: якщо географічна назва являє собою сполучення власної назви та означального слова, яке їй передуює, то артикль не вживається:

Eastern Europe

South America

Central Asia

Northern Ireland

North America

South Africa

в) перед такими назвами країн, місцевостей та міст:

the Caucasus

the Netherlands

the Transvaal

the Argentine

the Congo

the Hague

г) перед назвами річок: *the Dnipro, the Mississippi;*

д) перед назвами гірських хребтів: *the Alps, the Apennines.*

Однак, назви гірських вершин вживаються без артикля: *Elbrus, Montblanc, Everest;*

е) перед назвами груп островів: *the West Indies, the Azores; the Maldives;*

ж) перед назвами суден, готелів, англійських та американських газет та журналів, театрів, кінотеатрів, музеїв, галерей: *the "Titanic"; the "Metropol", The Times, the Apollo, the Rex, the Prado, the Tate Galery.*

Exercise 22. Fill in : a, an or the where necessary.

1. ...The... Grand Canyon is inArizona.

2. He visitedPyramids while he was inEgypt.

3.Morpeth is town innorth ofEngland.

4. She lives incastle nearRiver Rhine.

5. I went shopping atMacy's and bought.....expensive overcoat.

6. They are going forwalk nearLondon Zoo inRegent's

Park.

7. There is.cinema inBridge Street calledOdeon.
8. Anna comes from.....Netherlands but she lives inUSA now.
9.Malta is inMediterranean.
10.Victoria Coach Station is near Apollo theatre.
11. When we went toParis we saw..... Eiffel Tower andLouvre.
12.Smith's book shop is in High Street oppositeBarclays Bank.

Exercise 23. Put in the articles where it is necessary:

THE DEVOTED FRIEND (After Oscar Wilde)

..... Hans had..... great many friends, but most devoted friend of all was big Hugh, miller. Indeed, so devoted was rich miller to little Hans that he never went by his garden without leaning over wall and plucking large nosegay, or filling his pockets with plums and cherries if it was fruit season.

“..... real friends should have everything in common, “..... miller used to say neighbours, indeed, thought it strange that rich miller never gave little Hans anything in return, though he had hundred sacks of flour stored away in mill, and six cows, and large flock of sheep.

In spring, summer and autumn Hans was very happy, but when winter came, he suffered good deal from cold and hunger and often had to go to bed without supper. 'There is no good in my going to see little Hans now: miller used to say to his wife, 'for when people are in trouble they should not be bothered by visitors. I'll pay him visit in spring and he will be able to give me large basket of flowers and that will make him so happy.'

'You are very thoughtful about others," answered his wife . It is pleasure to hear you talk about friendship. I am sure clergyman himself could not say such beautiful things, though he does live in three-storied house and wears gold ring on his little finger.'

“But could we not ask little Hans up here?" said miller's youngest son. 'What silly boy you are!' cried miller. "I really don't know what is use of sending you to school. You do not seem to learn anything. Why if little Hans came here, he might get envious, and envy is most terrible thing. Besides, if he came here, he might ask me to let him have some flour on credit, and that I could not do. flour is one thing, and friendship is another words are spelt differently and mean quite different things.'

How well you talk," said miller's wife, pouring herself out large glass of warm ale. “It is just like being in church.”

Exercise 24. Fill in the blanks with articles wherever necessary:

1. It was hot; the old people said that it was ... hottest spell which the town had ever known.
2. I made up my mind to see Strickland ... following evening.
3. I want you to explain to me why you won't exhibit Dorian Gray's picture. I want ... real reason.
4. "Henry is ... best type of the American businessman," he said, "and I think you ought to know him."
5. She was talking about thirty Africans who, at the request of the State Department were being admitted to Whitehall in ... coming semester.
6. Downstairs in ... small imagined kitchen I imagined ... small image of ... man

groping for a phone beside him on ... floor. 7. He picked a photograph album from one of ... lower shelves, and came back across ... room looking for ... place in the collection. 8. And clapping me in ... friendliest way upon ... shoulder he went away. 9. He sat back comfortably, in silence, allowing Dorlacker to make ... necessary moves. 10. In the middle of ... garden stood ... old summer house. 11. ... only difference in their eating habits was that he used his fork with ... left hand. 12. There was not ... slightest need for anyone to turn out the spare room but Mrs. Tinker obtained ... same pleasure from turning out a room that other people get from writing ... symphony, or winning ... cup of Golf or swimming ... Channel. 13. The haze of factory smoke intruded on the sky and lay suspended like ... grey, flat tarpaulin above ... horizon. 14. But all ... previous criticism of her conduct was nothing compared with the buzz of gossip that now went through ... town. 15. On ... upper side ... large piece of vegetation sprouted from the crest. 16. It seemed ... loveliest bonnet she had ever seen. 17. I imagine the French aristocrats thought practically ... same thing until ... very moment when they climbed into the tumbrels. 18. It was ... usual noisy crowded place filled with the smell of stale coffee, ... very French smell that haunts its houses with the ghosts of ten million coffee brewings. 19. As he spoke he opened a door and showed the way into a room which appeared to be very richly furnished — but again ... only light was afforded by ... single lamp half turned down. 20. He would do ... right thing and allow her to divorce him. 21. Mrs. Packletide was annoyed at the fact that... wrong animal had been hit. 22. He had to stand all the way, and though there were at least five nice-looking girls in ... same compartment — and one was very close to him and two of ... others he had noticed several times before — not one of them showed ... slightest interest in him. 23. He meant that they were preparing their next speech and were merely waiting for ... next appropriate moment to give utterance to it. 24. As Grant was paddling ... last few yards he saw Pat's eye fixed on something along ... shore, and turned to see what it was.

Exercise 25. Translate from Ukrainian into English. Pay attention to articles:

1. Був полудень, і сонце, яке світило вже декілька годин, почало зігрівати землю. 2. Вони найдобріші люди в світі. 3. Небо давило як металевий купол, від горизонту до горизонту. 4. Через дерева йому було видно луну. 5. Повітря під деревами здавалося свіжим. 6. У цю ніч небо було вкрите хмарами, і луни не було видно. Майкл узяв з собою кишеньковий ліхтарик, щоб освітити дорогу. 7. Свіже повітря та відпочинок справили позитивний вплив на його здоров'я. 8. Діти спали; останній зимовий вітер завивав за вікнами їхньої спальні. 9. Хлопчик зупинився й подивився на сріблястий літак, що кружляв високо в небі. 10. Хоча сонце сіло, на вузькій вулиці все ще було жарко.

Exercise 26. In the following old person's recollections, articles are missing. Put in *a / an* and *the* as appropriate:

I remember in dim and distant past my children being obsessed by man called Bob Dylan. I have no idea if he's still alive, but impact he had in sixties and seventies was incredible. I remember one song called *Blowing in Wind*; my son — he's in his fifties now — sang it all day and all night, month in month out, for several years. And it was so

silly: 'How many times must man look up before he can see sky?' I mean, question like that can't be taken seriously, can it? And 'How many times must white dove fly before it sleeps in sand?' And then answer to profound questions: 'Answer, my friend, is blowing in wind'. Generation after mine didn't know what life was all about, did they? We did, of course. *Very thought of you, Just way you look tonight, Night they invented champagne.* They were real songs. But what came next? 'How many years can mountain exist before it is washed to sea?' And there was whole generation singing along to song. Funny world we live in, I say, it's funny world we live in.

Exercise 27. Correct the six errors in articles in this extract from a composition.

Is war ever justified?

Every day there is news of another war breaking out somewhere in *the* world. Clauswitz claimed that the war is a continuation of the government by other means, but is it necessary? First World War is often used, especially by pacifists, as an example of an unjustifiable war: the European powers allied themselves with each other and for five years killed each other in appalling conditions. What makes the society indulge in such extraordinary behaviour? Is it simply in nature of man to fight? Under any circumstances can the violence ever be justified?

Exercise 28. Tick (✓) the sentences which are correct:

- 1 What will music sound like in the future?
- 2 People's attitude to the education reflects their attitude to children.
- 3 What exactly is the nature of your complaint?
- 4 When it comes to depression, laughter is often the best remedy.
- 5 The life is too short to waste time being angry with people.

Exercise 29. Tick (✓) the underlined alternative that best fits the meaning of each sentence:

- 1 Accidents / The accident happen, if people don't observe rules.
- 2 A tortoise is a / the sort of reptile.
- 3 My dog has hurt the / his leg.
- 4 Look me in the / my eye and tell me what you're saying is true.
- 5 A / The liver is used to help purify the blood.
- 6 Can't you think of anything else? You've got food on the / your mind.
- 7 Have you ever considered taking up a / the musical instrument?
- 8 What on earth is a / the zip drive?
- 9 I used to play a / the trumpet when I was younger.
- 10 Frank Whittle invented a / the jet engine.

Exercise 30. All except three of sentences 1-10 have mistakes. Correct the mistakes:

1. My mother collects an old books.
2. Do you have a reservation?
3. In my grandfather's time, children usually left the school at 14.
4. My youngest brother is medical student.
5. Could you close a door when you go out?

6. The most people like watching football.
7. Computers can do nearly everything.
8. I lived in the North Wales for a few years.
9. How the Peter's new job going?
10. My boyfriend's got the very complicated personality.
11. Have you got an aspirin? I've got a headache.
12. What's most stupid thing you've ever done?

ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ У СТАЛИХ СЛОВСПОЛУЧЕННЯХ І ФРАЗАХ

НЕОЗНАЧЕНИЙ АРТИКЛЬ

a lot of, a great deal of, a good deal of, a great number of	to be in a position
a few	to be at a loss
a little	it is a pity
at a speed of	as a result of
at a time when	as a matter of fact
at a time	to have a good time
for a short (long) time	to have a look
in a loud (low) voice	to have a headache
at a large (small) scale	to take a seat
all of a sudden	to go for a walk
to be in a hurry	to have a cold

ОЗНАЧЕНИЙ АРТИКЛЬ

in the morning.	in the country
in the evening	to tell the time
in the afternoon	on the one (other) hand
in the night	the other day
What is the time?	to run the risk
the day before yesterday	to tell the truth
on the whole	to pass the time
the day after tomorrow	to go to the theatre (the cinema, the pictures)
on the right (left)	
to play the piano, the violin	

АРТИКЛЬ ВІДСУТНІЙ

at night	by air
by day	by water
at home	by sea
at work	by land
at sunset	by post (mail)
at first sight	by heart
at peace	by chance

at war	by mistake
by tram (train, boat, bus)	by name
by order of no	on sale
by means of	to go to bed
at dinner (breakfast, supper)	day after day
in demand	to be in bed
on demand	day and night
at school	from morning till night
in sight	from time to time
to be in town	from day to day
in fact	from head to foot
in conclusion	from shop to shop
on board	page 5 (іМЕННИК З ЧИСЛІВНИКОМ)
to go to town	take place
on deck	take part
on credit	

Exercise 31. Fill in "the" where necessary:

1) ... *The*...Larkins are a very interesting family. 2) Mr Larkin is a travel-writer who has been all over 3) world and written books about 4)China and 5) Chinese. He has also published articles in newspapers such as 6)Times and 7)Observer. 8)His wife, Sylvia, is a journalist who has interviewed people like 9)Prince of Wales and 10)President Reagan. At the moment, she is writing an article about 11)homeless. Their son, 12)Jack, is a professional footballer who plays in 13)USA. He has been playing 14) . . . football since he was a child. Jack met his wife, Sally, at 15) Chicago Airport 16) morning after he had left 17).....home to live in 18) States. She is a musician who plays 19)drums in a rock band. In 20) summer the whole family meet at 21)Maxim's in 22)Paris, then travel by 23)car around 24)Europe for a month. 25)Last year they spent 26)whole month of 27) July in Portugal before going back to 28) work.

Exercise 32. Fill in "the" where necessary:

1) ...*X*... Last summer we went to stay in 2)village where my grandmother was born. I had never been there before, so when we arrived at 3)station I was surprised to see how small it was. As in 4)many villages in 5)north of 6)England, all 7)houses are built of 8)same stone. Running through the village is 9)River Tyne. The village has a church which was built in 10)Middle Ages. Although 11)population is only about 500 people, this village has 12)best cricket team in 13)county, and many people play 14)rugby as well. Apart from 15)sport, though, so little happens there that many of 16)people still remember 17)time 18)Queen visited their village in 19)1955.

Exercise 33. Fill in "the" where necessary:

Last week I had 1) ...*an*... accident in 2)Italy. I was skiing in 3)Alps. One day I was going too fast down a mountain, when I crashed into 4)tree. I broke both my legs and cut my arm. There was so much 5)blood, I had to be rushed to 6)hospital in 7)ambulance. When I got there, 8)doctor told me that I would have to stay there for at least two weeks. I was very depressed. All wanted to do was go 9)home.

Exercise 34. Put in *the* or *a* where necessary. If no word is necessary, leave the space empty:

- 1 a: Our apartment is on *the* tenth floor.
b: Is it? I hope there's lift.
- 2 a: Did you have nice holiday?
b: Yes, it was best holiday I've ever had.
- 3 a: Where's nearest shop?
b: There's one at end of this street.
- 4 a: It's lovely day, isn't it?
b: Yes, there isn't cloud in sky.
- 5 a: I've got a problem with my computer. It isn't connecting to internet.
b: That's interesting. I've got same problem with mine.
- 6 a: We spent all our money because we stayed at most expensive hotel in town.
b: Why didn't you stay at cheaper hotel?
- 7 a: Would you like to travel in..... space?
b: Yes, I'd love to go to moon.
- 8 a: What's Jupiter? Is it star?
b: No, it's planet. It's largest planet in solar system.

Exercise 35. Put in *the* or *a* where necessary:

... human body can't handle excessive heat. processes that keep us alive work best within ... certain temperature window. That's generally between about 36° and 37° Celsius, depending on ... person.

If ... someone's core body temperature goes higher, "... body's primary response to... heat is to try and get rid of it," explains Jonathan Samet. He's ... dean of ... Colorado School of ...Public Health in ...Aurora. To get rid of ...excess heat, blood vessels in ... skin dilate, or expand. At ... same time, ... heart begins beating faster. That pushes ...blood flow to ... skin. There, ... blood can release... heat to cool down. Meanwhile, ...sweating kicks in to cool ... skin.

When ...people experience ...high temperatures again and again, their bodies can get better at shedding excess heat. That's why someone can move from cold Minnesota to steamy Florida and get used to ... higher heat and humidity.

Exercise 36. Put in *the* or *a* where necessary:

- 1 Sun is star.
- 2 The chemist in our lab is fed up with doing same thing every day.
- 3 Sample 25 is on second floor
- 4 Moon goes round earth every 27 days
- 5 It was very hot day. It was hottest day of year.
- 6 We had lunch in nice restaurant by sea.
- 7 What's on at cinema this week?
- 8 I like to eat good breakfast before I go to work.
- 9 We missed our train because we were waiting on wrong platform.
- 10 Next train to London leaves from Platform 3
- 11 You'll find information you need at top of page 15.

Exercise 37. Complete the sentences using the following words. Use *the* where necessary:

breakfast *cinema* *dinner* *gate*
Gate 21 *question 8* *sea*

- 1 Are you going out this evening?' 'Yes, after.....
- 2 There was no wind, so was very calm.
- 3 The test wasn't too difficult, but I couldn't answer
- 4 I'm going to tonight.' Are you? What film are you going to see?'
- 5 I didn't have time for this morning because I was in a hurry.
- 6 Oh, is open, I must have forgotten to shut it.
- 7 (airport announcement) Flight AB123 to Rome is now boarding at.....

Exercise 38. Complete each sentence using a preposition (to/at/in etc.) + one of these words: *bed, home, hospital, ~~hospital~~, prison, school, university, work*

- 1 Two people were injured in the accident and were taken *to hospital*.
- 2 In Britain, children from the age of five have to go
- 3 Mark didn't go out last night. He stayed
- 4 There is a lot of traffic in the morning when everybody is going
- 5 Kate's mother has just had an operation. She is still
- 6 When Sophie leaves school, she wants to study economics
- 7 Ben never gets up before 9 o'clock, it's 8.30 now, so he is still
- 8 If people commit crimes, they may be sent

Exercise 39. Complete the sentences with *school* or *the school*:

- 1 Why aren't your children at *school* today? Are they ill?
- 2 When he was younger, Tim hated
- 3 There were some parents waiting outside
- 4usually starts at 8.30 in the morning.
- 5 a: How do your children get to and from
- b: No, they walk.isn't very far.
- 6 What sort of job does Emily want to do when she leaves.....

Exercise 40. Some of these sentences need *the*. Correct them where necessary:

- 1 a 'How old is university?' About 200 years.
 b In your country do many people go to university?
 c If you want to get a degree, you normally have to study at university.
 d This is a small town, but university is the biggest in the country
- 2 a My brother has always been healthy. He's never been in hospital,
 b When Ann was ill, I went to hospital to visit her. When I was there, I met Lisa who is a nurse at hospital.
 c A woman was injured in the accident and was taken to hospital.
- 3 a John's mother is a regular churchgoer. She goes to church every Sunday,
 b John himself doesn't go to church.
 c John went to church to take some pictures of the building.
- 4 a Why is she in prison? What did she do?
 b A few days ago firefighters were called to prison to put out a fire.
 c Do you think too many people are sent to prison?

Exercise 41. Which is correct?

- 1 How did you get home / ~~get to home~~ after the party? (*get home is correct*)
- 2 I like to read in bed / in the bed before I go to sleep.
- 3 Shall we meet after work / after the work tomorrow evening?
- 4 I love swimming in sea / in the sea.
- 5 It's nice to travel around, but there's no place like home / like the home!
- 6 Sam likes to go to bed / go to the bed early and get up early.
- 7 I didn't sleep well in the hotel. Bed / The bed was uncomfortable.
- 8 How long did it take to cross the ocean? How long were you at sea / at the sea?
- 9 What time do you usually start work / the work in the morning?

Exercise 42. Choose the correct form, with or without *the*:

- 1 I'm afraid of dogs / ~~the dogs~~ (*dogs is correct*)
- 2 Apples / The apples are good for you.
- 3 Look at apples / the apples on that tree! They're very big.
- 4 Women / The women live longer than men / the men.
- 5 I don't drink tea / the tea. I don't like it.
- 6 We had a very good meal. Vegetables / The vegetables were especially good.
- 7 Life / The life is strange sometimes. Some very strange things happen.
- 8 I enjoy holidays / the holidays by the sea.
- 9 How much money does the government spend on education / the education?
- 10 Who are people / the people in this picture?
- 11 What makes people / the people violent? What causes aggression / the aggression?
- 12 All books / All the books on the top shelf belong to me.
- 13 Don't stay in that hotel. It's very noisy and rooms / the rooms are very small.
- 14 A pacifist is somebody who is against war / the war.

15 First World War / The First World War lasted from 1914 until 1918.

16 I don't like films / the films that don't have happy endings.

17 Someone gave me a book about history / the history of modern art / the modern art.

18 Rob and Louise got married, but marriage / the marriage didn't last very long.

19 Most people / The most people believe that marriage / the marriage and family life / the family life are the basis of society / the society.

Exercise 43. Put in *the* or *a*:

1 When was telephone invented?

2 Can you play musical instrument?

3 Jessica plays violin in orchestra.

4 There was piano in corner of room.

5 Can you play piano?

6 Our society is based on family.

7 Martin comes from large family.

8 computer has changed way we live.

Exercise 44. Complete these sentences using *the* + the following: *injured, poor, rich, sick, unemployed, young*

1 *The young* have the future in their hands.

2 Ambulances arrived at the scene of the accident and took

3 Life is all right if you have a job, but things are not so easy for..... .

4 Helen has been a nurse all her life. She has spent her life caring for

5 In England there is an old story about a man called Robin Hood. It is said that he robbed and gave the money to

Exercise 45. Put in *the* where necessary. Leave the space empty if the sentence is already complete:

1 Who is Doctor Johnson? (*the sentence is complete without the*)

2 I was ill, so I went to see doctor.

3 The most powerful person inUnited States is president.

4President Kennedy was assassinated in 1963.

5 Do you knowWilsons? They're a very nice couple.

6 I'm looking for.....Professor Brown. Do you know where she is?

Exercise 46. Some of these sentences are correct, but some need *the* (sometimes more than once):

1 Everest was first climbed in 1953.

2 Milan is in north of Italy.

3 Africa is much larger than Europe.

4 Last year I visited Mexico and United States.

5 South of England is warmer than north.

6 Portugal is in western Europe.

- 7 France and Britain are separated by Channel.
- 8 James has travelled a lot in Middle East.
- 9 Chicago is on Lake Michigan.
- 10 Next year we're going skiing in Swiss Alps.
- 11 UK consists of Great Britain and Northern Ireland.
- 12 Seychelles are a group of islands in Indian Ocean.
- 13 The highest mountain in Africa is Kilimanjaro.
- 14 River Volga flows into Caspian Sea.

Exercise 47. Choose the correct form, with or without *the*:

- 1 Have you ever been to British Museum / the British Museum? (*the British Museum is correct*)
- 2 The biggest park in New York is Central Park / the Central Park.
- 3 My favourite park in London is St James's Park / the St James's Park.
- 4 Imperial Hotel / The Imperial Hotel is in Baker Street / the Baker Street.
- 5 Dublin Airport / The Dublin Airport is situated about 12 kilometres from the city centre.
- 6 Jack is a student at Liverpool University / the Liverpool University.
- 7 If you're looking for a department store, I would recommend Harrison's / the Harrison's.
- 8 If you're looking for a hotel, I would recommend Park Plaza / the Park Plaza.
- 9 Statue of Liberty / The Statue of Liberty is at the entrance to New York Harbour / the New York Harbour.
- 10 You should go to Science Museum / the Science Museum. It's very interesting.
- 11 Andy works for IBM / the IBM now. He used to work for British Telecom / the British Telecom.
- 12 'Which cinema are you going to this evening?' 'Classic / The Classic.'
- 13 I'd like to go to China and see Great Wall / the Great Wall.
- 14 'Which newspaper do you want?' 'Times / The Times.'
- 15 This book is published by Cambridge University Press / the Cambridge University Press.
- 16 'What's that building?' 'It's College of Art / the College of Art.'

Exercise 48. Put in *the* or *a*:

... estimated 40,000 tons of ...space dust settle in ... Earth's atmosphere every year. ... U.S. space agency has been flying balloon and aircraft missions since ... 1970s to collect samples of ... dust. Astronomers had long thought ... dust mostly comes from smashups involving comets and asteroids – especially from ones inside ... orbit of Jupiter.

In fact, some of ... dust grains may come from ... Kuiper Belt. That's ...distant icy region beyond Neptune. Like ... planets, they too orbit ... sun. Lindsay Keller is ... planetary scientist at ... Johnson Space Center in Houston, Texas. He reported ... findings, here, on March 21 at ... Lunar and Planetary Science Conference.

ЗАЙМЕННИК (THE PRONOUN)

Займенник – це самостійна частина мови, що вказує на предмети, ознаки або кількість, вживається у реченні замість іменника або прикметника. Займенник не називає особу, ознаку або предмет, а лише вказує на них: *The speaker asked **his** opponent a question. **He** did not answer.* – Промовець поставив запитання **своєму** опоненту. **Він** не відповів.

Займенники можуть мати окремі форми для однини і множини, напр.: **this** *цей*, **these** *ці*, **that** *той*, **those** *ті*. Інші займенники мають одну і ту ж форму для однини і множини, напр.: **all** *увесь*, *все*, **which** *котрий*, *котрі*. Існують займенники, що мають тільки форму і значення однини – **each** *кожен*, **somebody** *хтось*, або множини – **both** *обидва*, **many** *багато*.

Деякі займенники мають форми загального і присвійного відмінків, подібно до іменників, напр.: **somebody** (загальний відмінок), **somebody's** (присвійний відмінок), **each other** (загальний відмінок), **each other's** (присвійний відмінок). Інші займенники мають форми називного відмінка і об'єктного відмінка, напр.: **I** (називний відмінок) *я*, **me** (об'єктний відмінок) *мене*, *мені*; **who** (називний відмінок) *хто*, **whom** (об'єктний відмінок) *кого*. Більшість займенників, однак, не має відмінкових форм, напр.: **each**, **every** *кожен*, **both** *обидва*, **all** *усі*, *все*, **what** *що*, *який*.

Особові та присвійні займенники мають в 3-й особі окремі форми для чоловічого, жіночого та середнього роду. Так, особовий займенник **he** *він* і присвійний займенник **his** *його* замінюють іменники, що позначають істот чоловічої статі. Особовий займенник **she** *вона* і присвійний займенник **her** *її* замінюють іменники, що позначають істот жіночої статі. Особовий займенник **it** *він*, *вона*, *воно* і присвійний займенник **its** *його*, *її* замінюють іменники, що позначають неістот. Оскільки в англійській мові іменники не мають особливих родових закінчень, займенники **he**, **she**, **it**, **his**, **her**, **its** є єдиними зовнішніми показниками роду іменників, які вони замінюють. Інші англійські займенники не мають окремих форм, що позначають рід, і одна і та ж форма займенника може замінити іменники, що позначають як істот чоловічої або жіночої статі, так і неістот: **this** *цей*, *ця*, *це*; **which** *який*, *яка*, *яке*, **whose** *чий* та ін.

Типи займенників

Займенники поділяються на такі групи: особові, присвійні, зворотні, взаємні, вказівні, питальні, відносні і неозначені.

Особові займенники (PERSONAL PRONOUNS)

Особові займенники завжди є займенниками-іменниками. Вони мають форми двох відмінків: називного (the Nominative Case) і об'єктного (the Objective Case).

	Називний відмінок	Об'єктний відмінок
Однина	I я he він she вона it оно, він, вона	me мені, мене him йому, його her їй, її it йому/їй, його/її
Множина	we ми you ви, ти, Ви they вони	us нам, нас you вам, вас them їм, їх

Займенники **he** / **she** вживаються на позначення істот; **it** – неістот, абстрактних понять і тварин. Займенник **they** може позначати як істот, так і неістот.

Займенник **it** може мати значення «це»: *I think **it's** hard to explain.* – Я думаю, **це** важко пояснити. Може вживатися замість раніше згаданих фраз, пропозицій або навіть цілого уривка, наприклад: *The music stopped. He did not notice **it**.* – Музика припинилася. Він не помітив **цього**.

Займенник **it** часто використовується як формальний підмет в безособових реченнях, в яких йдеться про погоду, час, відстань і різні виміри. Наприклад: *It is to be noted that this issue will be discussed later.* – Варто зауважити, що це питання буде обговорюватись пізніше. *It has taken much time to find this old house.* – У нас пішло багато часу на те, щоб знайти цей старий будинок. *It's three o'clock.* – Зараз три години.

Переклад особового **it** не викликає труднощів, тоді як безособове **it** зазвичай не перекладається і сигналізує про необхідність вживання певних граматичних трансформацій (наприклад, використання безособових або неозначено-особових речень, різних типів підрядних речень тощо): *It cannot be expected that the solution to the problem is easy.* – Не варто очікувати, що розв'язання цієї проблеми є легким.

Особові займенники в об'єктному відмінку виконують функцію прямого додатка, найчастіше відповідаючи в українській мові займеннику у знахідному відмінку (відповідає на питання кого? що?), або функцію непрямого додатка, відповідаючи в українській мові займеннику в давальному відмінку без прийменника (що відповідає на питання кому?): *I saw **her** at the conference.* – Я бачив **її** на конференції (прямий додаток). *He showed **her** a photo of his daughter.* – Він показав **їй** фотографію доньки. (Безприйменниковий непрямий додаток).

Переклад займенників в об'єктному відмінку у функції непрямого додатка залежить від прийменника, з яким він використовується. З прийменником *to* він позначає особу, до якої звернена дія, і відповідає займеннику в давальному відмінку без прийменника в українській мові: *The engineer gave the drawing **to her**.* – Інженер дав **їй** креслення. З прийменником *by* – відповідає в українській мові займеннику в орудному відмінку без прийменника: *The article was translated **by her**.* – Стаття була перекладена нею. З прийменником *with* займенник позначає предмет, за допомогою якого відбувається дія, він також

відповідає займеннику в орудному відмінку без прийменника: *This pen is bad. I cannot write **with** it.* – Ця ручка погана. Я не можу писати нею.

Exercise 1. Choose the correct pronoun:

1. The scientists discussed the problem with *I / me*. 2. *I / me* answered all *their / them* questions. 3. He waited for *we / us* in the car. *We / Us* hurried. 4. Please, take these food scraps and give *it / them* to the dog. 5. Ted invited *I / me* to participate in the discussion with *he / him*. 6. Mr Jacobs explained his theory in 2 minutes. He put *it / them* in a nutshell. 6. The first rule for anyone dealing with a black hole is, of course, don't get too close to *it / them*. 7. I know you have a lot of sweets, can you share with *our / us*?

Exercise 2. Replace the words in bold with personal pronouns:

1. **The scientist** is giving **his assistants** the **task** for the next week. 2. **The stewardess** will offer **drinks** to **the passengers**. 3. **The man** gave **the books** to **the boy**. 4. **My friend** is going to give this book to his **wife**. 5. **This book** is not suitable for **young children**. 6. **Helen** is good at **history**. 7. **Black holes** aren't just massive. 8. **My aunt's son** works at an international company.

Exercise 3. Fill in the gaps with personal pronouns:

1. Jack is hungry. Bring _____ a sandwich.
2. Ann is ill. Take _____ these flowers.
3. Fred and Jane are in the country. Write _____ a letter.
4. I am thirsty. Bring _____ a bottle of Coca-Cola.
5. Jimmy is in class. Give _____ this book.
6. The children are hungry. Bring _____ these red apples.
7. Alan is at home. Ask _____ to come to the yard.
8. We are at the table. Give _____ tea and cakes.

Exercise 4. Fill in the gaps with personal pronouns:

1. Who is that lady? - Why are you looking at _____?
2. Do you know that young handsome man? - Yes, I study with _____.
3. Please, listen to _____. I want to explain my point of view.
4. These puppies are so nice! Do you want to look at _____.
5. We like this house. We're going to buy _____.
6. He can't see _____ because we are sitting in the last row.
7. Where are the keys to our flat? I can't find _____.
8. Where is Ann? I want to talk to _____.
9. This snake is poisonous. I'm very afraid of _____.
10. Don't wait for _____ for dinner. I'll return very late at night.
11. He left this city long ago. I haven't seen _____ since.
12. You can fully rely on _____. We won't let you down.

Присвійні займенники (POSSESSIVE PRONOUNS)

Присвійні займенники позначають приналежність. Вони стоять перед іменником, до якого відносяться, і виключають вживання артикля перед ним. *My pencil is on the table. – Мій олівець на столі. He gave me his address. – Він дав мені свою адресу.*

Присвійний займенник, як і артикль ставиться після **both** і **all**: *All my pencils are in that box. – Всі мої олівці знаходяться в цій коробці. Both his brothers live there. – Обидва його брати живуть там.*

Абсолютні присвійні займенники

У реченні абсолютні присвійні займенники виконують роль **займенника-іменника** та можуть виступати в якості підмета, додатка, предикатива або означення. При цьому, означуваний іменник не використовується або ж ставиться перед абсолютним займенником:

It's not his book, it's mine. – Це не його книга, вона моя. Is this coat his or hers? – Це його чи її пальто?

У випадку, якщо абсолютний займенник є означенням, то він знаходиться у постпозиції до означуваного іменника і використовується разом з прийменником *of*: *A friend of mine told me this. – Один мій друг сказав мені це.* Часто такі конструкції передають зневажливе ставлення, особливо у поєднанні з вказівними займенниками: *That friend of yours is really annoying! – Цей твій друг такий докучливий!*

Exercise 5. Choose the correct pronoun:

- Children should obey *his / their* parents.
- Excuse me. Is this *my / mine* dictionary or *your / yours*? — This one is *my / mine*. *Your / yours* is on *your / yours* desk.
- Fruit should be a part of *your / yours* daily diet. *It / they* is good for *you / them*.
- Julie fell off her bicycle and broke *hers / her* arm.
- Mary had to drive *my / mine* car to work. *Hers / her* had a flat tire.
- Those seats are not *your / yours*, they are *our / ours*.
- I have a wonderful family. *I / me* love *it / him / them* very much, and *he / they* love *I / me*.

Exercise 6. Translate into Ukrainian:

- A friend of mine told me about it.
- This woman is a relative of hers.
- I haven't got a dictionary. Can you give me yours?
- These pencils are mine, take them if you want.
- He held out his hand. I gave him mine.
- This is my mistake, not yours.
- There is a great difference between our composition and theirs.

Exercise 7. Translate into English:

- Він прочитав мій лист, але так і не написав свій у відповідь.
- Я не знаю, чим ваші роботи краще, ніж його.
- Вона розповіла мені вчора про свою поїздку до Києва.
- Я бачу, що у вас немає словника, я можу дати свій.
- Я загубив

олівець. Чи не могли б ви дати мені свій? 6. Цей словник мій, а не ваш. 7. Я ще не написав свою статтю. А ваші готові? 8. Вони завжди презентують свої доповіді на високому рівні. 9. Один мій друг їздив до Парижа і привіз мені цей подарунок.

Exercise 8. Fill in the gaps with pronouns:

1. Tell him not to forget ... ticket; she mustn't forget ...either. 2. Whose books are those? Are they ...or...? 3. I see that he has lost ... pencil; perhaps you can lend him 6. We've taken ...dictionaries; has she taken...? 7. Those seats are not ..., they are ... 8. This does not look like...book, it must be....

Зворотні займенники (REFLEXIVE PRONOUNS)

Зворотні займенники утворюються шляхом додавання до присвійних займенників **my, her, our, your**, особових займенників **it, them** (в об'єктному відмінку) і неозначеного займенника **one** закінчення **self** (в однині) і **selves** (у множині).

Однина	Множина
myself себе, сам yourself себе, сам(а)	ourselves себе, самі yourselves себе, самі
himself себе, сам herself себе, сама itself себе, сам, сама, само	themselves себе, самі

При деяких дієсловах, таких як **to wash, to dress, to shave, to bathe, to hide**, зворотні займенники часто опускаються: *I washed, dressed and shaved* - Я помився, одягнувся і поголився.

Зворотні займенники можуть вживатися для посилення значення іменника або займенника, відповідаючи українському займеннику сам (сама, саме, самі). У цьому випадку вони можуть стояти як в кінці речення, так і після слова, значення якого вони підсилюють:

I saw it **myself** / I **myself** saw it. – Я сам це бачив.

He did it **himself** / He **himself** did it. – Він сам це зробив.

Exercise 9. Insert reflexive pronouns:

1. I will ask him 2. She will answer the letter... . 3. We'll do it... . 4. Did you invite him...? 5. He wants to do it... . 6. Be careful! You will hurt... . 7. I looked at... in the mirror. 8. Put on a thicker coat to protect ... from the rain. 9. They told me the news... .

Exercise 10. Translate into English:

1. Він не зміг сам перекласти цей текст. 2. Психолог нагадала, що необхідно поважати себе самого. 3. Я люблю десерти зроблені власноруч. 4. Він не любить говорити про себе. 5. Я залишу цю книгу для себе. 6. Вони дуже багато розповіли нам про себе. 7. Він взяв ці журнали для себе. 8. Вона купила собі новий капелюх. 9. Я дуже здивований, що він так поведився. 10. Я сам

відповіді на цей лист. 11. Вони хочуть це зробити самі. 12. Вона хоче піти туди сама. 13. Ваш батько сам був тут. 14. Ми самі поговоримо з нею. 15. Він сам зробить цю роботу. 16. Ви самі підпишете цей лист? 17. Я сам не знав про це вчора. 18. Я думаю, що ви можете зробити це самі.

Взаємні займенники (RECIPROCAL PRONOUNS)

Взаємні займенники – це розряд займенників, які вказують на взаємну спрямованість дії. Це означає, що дві або більше осіб виконують або виконали певну дію, й обидві відчували переваги або наслідки цієї дії. Існує тільки два види взаємних займенників: **each other** (коли мова йде про двох осіб), **one another** (залучено більше, ніж дві особи).

Взаємні займенники допомагають уникнути повторень у реченнях: *Education and self-development reinforced each other.* – Освіта та саморозвиток підкріплюють один одного. *The students congratulated one another after passing the exams.* – Студенти привітали один одного після успішного складання іспитів.

Exercise 12. Underline the correct answer:

- Both of them love (*each other, one another*) very much.
- The teacher told his students to cooperate with (*each other, one another*) when doing the project.
- Peter and Jane take turns to help (*each other, one another*) to carry the heavy grocery bag.
- The group of boys were so ashamed of themselves that they dared not look at (*each other, one another*) in the eye.
- The neighbours on the fifth floor do not get along with (*each other, one another*).
- The librarian stacked the storybooks on top of (*each other, one another*) and placed them on the trolley.
- Selina and Jack have known (*each other, one another*) since primary school.
- My aunt and mother respect (*each other, one another*) greatly.
- Everybody should lend a helping hand to (*each other, one another*) during times of emergency.
- The two enemies hate (*each other, one another*) to the core.

Exercise 13. Choose *each other* or *one another*:

- Molly and Jim looked at without a blush.
- The engines were roaring and the two mechanics could barely hear
- The hostess and the guest understood perfectly.
- They all were looking at
- You see, we have something to say to
- He placed all the three candles next to
- The channels 39 and 45 are installed parallel to
- Then two trucks went by them, closely following
- They laughed at her like a family who love
- Eliza was my greatest friend at school, and afterwards we saw continually.

Exercise 14. Find mistakes and correct them:

1. They were made for one other. 2. The two men only glanced at each other. 3. The two of them glanced at one another, then back at me. 4. The spouses will be obliged to materially support one another. 5. Alex and Adel smiled and whispered to other.

Exercise 15. Insert *each other* or *one another*

1. They can't help themselves, they love 2. The place is full of crazy people who talk to ... all the time and ignore everybody else. 3. They have known ... for years and years. 4. The members of this club meet regularly in ...'s homes. 5. She and John looked at... . 6. He began opening bottles, ... after 7. We know ...'s minds very well. 8. All the children kept silent. They didn't dare to look at.... 9. She found ... excuse after ... to postpone the meeting. 10. We'll get there ... way or 11. He ate ... sweet after... till the box was empty. 12. They hate being apart. They phone ... every day. 13. The business failed because the partners distrusted

Вказівні займенники (DEMONSTRATIVE PRONOUNS)

Вказівний займенник – це займенник, який використовується, для того, щоб вказати на щось у реченні. Ці займенники можуть вказувати на елементи в просторі або в часі, і вони можуть бути в однині або в множині. Вказівні займенники вживаються як в якості займенників-прикметників, так і займенників-іменників.

Вказівний займенник-прикметник виключає вживання артикля перед іменником, до якого він відноситься. Коли іменнику, до якого належить займенник, передують інші означення, то вказівний займенник ставиться перед ними.

He lives in that house. – Він живе в цьому будинку.

He lives in that white house. – Він живе в тому білому будинку.

Займенники **this** та **these** вказують на предмети, що знаходяться близько до мовця, в той час як **that** та **those** вказують на більш віддалені предмети.

That looks like the car I used to drive. – Це схоже на автомобіль, яким я раніше керував.

Direct responsibilities are those activities over which the Office has control. – Прямі обов'язки – це та діяльність, яку контролює головне управління.

Після займенників **this** і **that** часто вживається займенник **one** щоб уникнути повторення згаданого раніше іменника:

Will you give me another book? I don't like this one. – Ви дасте мені іншу книгу? Мені ця не подобається.

This book is mine, and that one is yours. – Ця книга моя, а та Ваша.

До вказівних займенників також відносяться **such** і **same**.

Such використовується як займенник-прикметник і як займенник-іменник зі значенням **такий**:

There are such interesting books! – Це такі цікаві книги!

Such was the agreement between the two parties. – Такою була угода між обома сторонами.

Коли **such** визначає злічувальний іменник в однині, то іменник вживається з класифікуючим артиклем, який ставиться після **such**: *Is it **such an interesting book!** – Це така цікава книга!*

В англійській мові, а особливо в мові науково-технічної літератури, вказівні займенники можуть замінювати іменники задля уникнення повторів у реченні. Причому при перекладі зазвичай використовується іменник, який ці займенники замінюють. Наприклад, *Past Failures of Bridges and **Those Vulnerable to Failure** – Минулі обвали мостів і **мости**, які можуть обвалитись.*

*Stem cells from adults function just as well as **those** from embryos.-* *Стовбурові клітини дорослих мають ті самі функції, що і **стовбурові клітини ембріонів.***

Exercise 16. Translate into English paying attention to the demonstrative pronouns:

1. Вам варто дотримуватись цих рекомендацій. 2. Це новий метод дослідження. 3. Такий препарат раніше не застосовувався. 4. Вчені не зважають на такі дрібні похибки. 5. Синоптики прогнозують таку гарну погоду! 6. Ми не очікували такої відповіді. 7. Він такий талановитий! 7. Йому подобається така картина? 8. Чому уряд змінив старий закон на інший? Цей новий буде більш досконалим? 9. Ми не очікували таких чудових результатів нашого експерименту. 10. Цей годинник показує неправильний час.

Exercise 17. Insert demonstrative pronouns and articles, if necessary:

1. It's ... cold day today! 2. He is ... a naughty boy! 3. I don't like ... flowers, let's buy 4. How clever ...man is! 5. It was a wonderful Christmas ... year! 6. Let me introduce my friend. ... is Ann. 7. ... friend of yours is really mean! 8. ... sheep have been brought from Georgia.

Питальні займенники (INTERROGATIVE PRONOUNS)

До питальних займенників в англійській мові відносяться займенники **who** – хто, **what** – що, **який**, **whose** – чий, **which** – який, який, хто, що. Вони вказують на особу, предмет, ознаку або число.

*Who invented a paper fastener? – **Хто** винайшов скріпку? **Whose** book is it? – **Чия** це книга? **Which of you** will go to the museum? – **Хто** з вас піде до музею?*

Exercise 18. Insert pronouns who, whom, whose, what, which:

1. ... will help me? 2. ... of you will help me? 3. ... of these girls is the youngest? 4. ... is your hat? 5. ... is your telephone number? 6. ... pencil is this, Peter's or Helen's? 7. ... are you drinking? 8. ... are you expecting? 9. ... understands this rule? 10. ... of you understands this rule? 11. ... teaches you English? 12. ... is he? He is an engineer. 13. ... trees grow in your garden? 14. ... of you am I to thank for this? 15. ... English books have you read this term? 16. ...do you know about him? 17. ...gloves are these? They are mine. 18. ...piece of cake will you have? 19. ... pencil is yours? 20. ... is the way to the theater?

Exercise 19. Write questions to the words in bold:

1. I am looking **at him**. 2. Mr Pratt is **a doctor**. 3. They are talking **about the international situation**. 4. They are **painters**. 5. That is my **sister`s** dog. 6. Some English **books** are lying on the table. 7. **The children** are sitting under the tree. 8. He is waiting **for me**. 9. **Airen** called you up. 10. We saw **Andrew** yesterday. 11. **That** man is Sokil. 12. That book is **mine**. 13. I bought **some red pencils** yesterday. 14. These boys are **my brothers**. 15. May is **the fifth** month of the year. 16. I phoned **my sister**. 17. **The dining** room is the largest room in our house. 18. The handbag is made **of leather**. 19. The man asked for **a cup of tea**. 20. He has bought **a gold** watch.

Exercise 20. Translate into English:

1. Хто розробив нову програму для відтворення музики? 2. Хто з вас запропонував цю ідею? 3. Кого з них ви питали про це? 4. На кого ви чекаєте? 5. Кому ви завдячуєте своїм успіхом? 6. Які книги ви купили? 7. На якому поверсі ви живете? 8. На якій вулиці знаходиться ваш будинок? 9. Що нам купити: масла або сиру? 10. Який місяць найхолодніший в Києві? 11. Хто знає адресу Богдана? 12. Хто зі студентів нашої групи написав диктант без помилок?

Відносні займенники (RELATIVE PRONOUNS)

Відносні займенники слугують для зв'язку підрядних речень з головним. Вони є сполучними словами, які відрізняються від сполучників тим, що вони не тільки пов'язують підрядне речення з головним, але є членами підрядного речення.

Для зв'язку підрядних підметових, присудкових і додаткових речень з головним вживаються займенники **who хто, whose чий, what що, який, which який**:

Who has done it is unknown. – Хто це зробив, невідомо.

That is not what I want. – Це не те, чого я хочу.

Для зв'язку означувальних підрядних речень з головним вживаються займенники **who, whose, which, that**:

The man who is sitting next to my friend, is my English teacher. – Людина, яка сидить поруч з моїм другом, мій викладач англійської мови.

The watch that I lost was a very good one. – Годинник, який я загубив, був дуже хорошим.

Who вживається по відношенню до осіб і виконує в підрядному реченні функцію підмета: *The man who was here is an accountant. – Людина, яка була тут, бухгалтер.*

Форма **whom** також вживається по відношенню до осіб і виконує в підрядному реченні функцію прямого додатка: *There is a man whom we saw in the park yesterday. – Ось той чоловік, якого ми вчора бачили в парку.*

Which відноситься до неістот і до тварин і виконує в підрядному реченні функцію підмета або прямого додатка: *The books **which** are on the table must be returned to the library today (підмет).* – Книжки, які лежать на столі, треба повернути сьогодні до бібліотеки.

*He showed me the letter **which** he had received from his brother (прямий додаток).* – Він показав мені листа, якого отримав від свого брата.

Whom і which в поєднанні з прийменниками виконують функцію прийменникового непрямого додатка. Прийменник може стояти як перед *whom* і *which*, так і після дієслова, а при наявності додатка – після нього: *The man about **whom** we were talking yesterday (= whom we were talking about yesterday) will come at five o'clock.* – Людина, про яку ми говорили вчора, прийде о п'ятій годині.

При вживанні відносного займенника *that* прийменник завжди стоїть після дієслова. Перед займенником **that** прийменник стояти не може: *The man **that** we were talking about yesterday will come at five o'clock.* – Людина, про яку ми говорили вчора, прийде о п'ятій годині.

*This is not the letter **that** they refer to.* – Це не той лист, на який вони посилаються.

Після **such** в якості відносного займенника вживається *as*: *It is not **such** an interesting book **as** I thought.* – Це не така цікава книга, як я думав.

Випадки відсутності відносних займенників

У індивідуалізуючих і класифікуючих означувальних реченнях відносні займенники, які є додатком у підрядному реченні, зазвичай опускаються, особливо в розмовній мові: *That is the man we met yesterday (= whom we met yesterday).* – Це та людина, яку ми зустріли вчора.

Якщо займенник вживається з прийменником, тоді при вилученні займенника він ставиться після дієслова: *This is the book the professor referred to in his lecture (= to which the professor referred in his lecture).* – Це книга, на яку професор посилався в своїй лекції.

Відносні займенники, що слугують підметом підрядного речення, не можуть опускатися: *The man **who** is sitting next to my friend, is my English teacher.* – Людина, яка сидить поруч з моїм другом, мій викладач англійської мови.

В описових означувальних реченнях відносні займенники не опускаються: *Ivan's article, **which** I read yesterday, is very interesting.* – Стаття Івана, яку я прочитав вчора, дуже цікава.

Exercise 21. Combine two sentences with a suitable pronoun:

1. The present reached me this morning. My brother sent it. 2. This is the house. My father built it. 3. The boy didn't do his homework. The teacher warned him about the consequences. 4. He tells lies. He doesn't deserve to be trusted or relied on. 5. I know a man. He wears a prosthetic leg. 6. Bring me the file. The file is on the table. 7. We met a girl. The girl had lost her way. 8. I saw a librarian. She gave

me an interesting book to read. 9. Once we met a famous person. He was shopping in our supermarket! 10. The dog bit the burglar. He was trying to break into the house.

Exercise 22. Omit a relative pronoun where it is possible:

1. Is that the man who you are waiting for? 2. The house that I live in was built ten years ago. 3. I have found the book which I was looking for. 4. Do you like the house that they have built? 5. I'd like to see the tree from which you picked these apples. 6. My sister, to whom the letter was addressed, opened it and read it attentively. 7. The library is in the house that is on the other side of the river. 8. The book which is lying on the table is mine. 9. He showed me a beautiful picture which he bought. 10. I have brought the book about which I spoke to you yesterday. 11. There are many people who do not smoke. 12. The subject that I like best is mathematics. 13. I have just found a letter which I ought to have posted yesterday. 14. Yesterday I met an old friend whom I did not recognize at once. 15. That is a matter about which I must speak to you.

Exercise 23. Translate into Ukrainian:

1. The man you spoke to in the street is my English teacher. 2. Can you remember the person you took the book from? 3. The man I pointed out to you in the street is my brother. 4. The pen I lost was not a good one. 5. You will find this news in any paper you read. 6. The shop we buy our vegetables from is shut on Mondays. 7. These are the books I want. 8. This is the dictionary you asked for. 9. The student you sent for has just come. 10. This is the letter he has referred to.

Неозначені займенники (INDEFINITE PRONOUNS)

Неозначені займенники в англійській мові вказують на невідомі предмети, ознаки, кількості. Вони не вказують на конкретні предмети або людей, а використовуються для опису їх в цілому.

Типи неозначених займенників

- власне неозначені займенники (indefinite pronouns proper): *some, any, no* (їх похідні з *body, one, thing*), *one, none*.
- розділові займенники (distributive pronouns): *all, each, every, everybody, everyone, everything; either, neither; both*.
- кількісні займенники (quantitative pronouns). Кількісні займенники поряд з кількісними числівниками іноді виділяють в окремий клас слів - квантифікатори (quantifiers): *much, many; little, few, a little, a few*.

ЗАЙМЕННИКИ *SOME, ANY*

Неозначені займенники *some* і *any* служать для позначення неозначеної кількості предметів або речовин.

Some вживається, як правило, у стверджувальних реченнях перед обчислюваними іменниками у множині і перед необчислювальними іменниками, маючи значення кількка, деякі: *I've got **some** interesting books to read.* – У мене є цікаві книги (= кілька цікавих книг), щоб почитати.

Any вживається, як правило, в питальних і негативних реченнях: *Have you got **any** questions?* – У вас є питання?

Але: **Some** (а не **any**) вживається в спеціальних питаннях, а також в загальних питаннях, в яких що-небудь пропонується або висловлюється якість прохання: *Would you like **some** tea?* – Чи не хочете ви чаю? *Can I have **some** cold water?* – Можна мені холодної води?

Some і **any** часто не перекладаються, якщо виступають в ролі займенника-прикметника перед іменниками у множині: *Have you got **any** interesting books?* – Чи є у вас (якісь) цікаві книги? *He made **some** mistakes in his dictation.* – Він припустився помилок у диктанті.

① **Some** вживається іноді і перед злічувальними іменниками в однині у значенні якийсь: *I've read it in **some** book* (= in a book). – Я це прочитав у якійсь книзі.

Some і **any** також опускаються при перекладі, якщо вживаються у значенні кількка, трохи, скільки-небудь і використовуються в якості займенника-прикметника перед незлічувальними іменниками: *Give me **some** water, please.* – Дайте мені води, будь ласка. *Have you bought **any** sugar?* – Ви купили цукру?

Коли **some** відноситься до певної групи осіб або предметів, тобто коли перед іменником стоїть артикль *the* або присвійний чи вказівний займенник, після **some** вживається прийменник *of*.

***Some** of the first-year students are taking their exam tomorrow.* – Деякі студенти першого курсу складають іспит завтра.

***Some** of my friends speak two foreign languages.* – Деякі з моїх приятелів (деякі мої приятелі) говорять двома іноземними мовами.

Some може вживатися перед незлічувальними іменниками із значенням частина: ***Some** of the wheat was damaged by sea-water.* – Частина пшениці була пошкоджена морською водою. ***Some** of the sugar was packed in bags.* – Частина цукру була упакована в мішках.

Some може вживається перед числівниками зі значенням приблизно, близько: *There were **some** fifty people there.* – Там було близько п'ятдесяти осіб. *We waited **some** twenty minutes.* – Ми чекали близько двадцяти хвилин.

Any вживається в стверджувальних і питальних реченнях зі значенням будь-який перед обчислюваними іменниками в однині і незлічувальними іменниками: *You may come at **any** time that is convenient to you.* – Ви можете прийти в будь-який зручний для вас час.

Exercise 24. Insert pronouns *some/any/no*

1. There is tea in the glass, but it is very hot. 2. There is fresh milk in the fridge. I can't make porridge. 3. Are there tasty apples in the bag? 4. There isn't jam on the round plate. 5. There are bananas on the wooden table. They are ripe. 6. There is butter on the plate. 7. There is cheese on the table, but

there're cheese sandwiches. 8. There isn't sausage on the table. 9. There are potatoes in the bag. 10. There aren't visitors in the hall, but there are workers there.

Exercise 25. Put *some/any/no* into the gaps:

1. I want to show you ... pictures.
2. Please, go to the shop. There is ... coffee at home.
3. Are there ... bookshelves in your study room?
4. There are ... English students in our University. They learn Ukrainian.
5. Are there ... newspapers on the desk?
6. Have you got ... children?
7. Jane has ... brothers or sisters.
8. Has he ... French magazines at home? - Yes, he has
9. I have ... friends in Britain. They are students.
10. We have ... pets at home, because my mother does not like them.

Exercise 26. Insert *some/any/no* if necessary:

1. There are ... buses today and I can't go shopping. 2. There is ... caviar in the can. I love it. Would you like ... ? 3. Please don't offer her ... chips. She doesn't want... 4. Can I have ... milk in my tea? I don't like it black. 5. Is there ... snow in the street this morning? 6. Are there ... chess players here? 7. There are ... diagrams in the new book. 8. Are there ... newspapers on the table? 9. Was there ... water in the glass or ... milk? 10. There was ... soap in the box; he used it to wash his hands. 11. There was ... soap in the box: it smells of ... lilac. 12. There are ... letters for you on the table. 13. Were there ... of our teachers at the stadium? 14. There were ... students of our group at the concert yesterday. 15. There were ... yellow and green pencils on the table. 16. Are there ... mistakes in my dictation? — Yes, there are 17. My brother doesn't like ... carrots. 18. That discovery has led to ... surprising findings. 19. Gravity is the force that attracts anything with mass, or bulk, toward any other thing with mass. 20. "Hot spots" are regions where gas was bubbling up quickly enough to keep ... ice from forming.

Похідні від *some, any*

Основні займенники	Похідні займенники		
	+thing	+body	+one
Some	Something щось, що-небудь, щось	Somebody хтось, хто-небудь, хто-небудь, дехто, ніхто	someone хтось, хто-небудь, дехто
Any	anything що-небудь, все, що завгодно	anybody щось, хто-небудь, будь-який	anyone хтось, хто-небудь, будь-який

Some і **any** в поєднанні з **one**, **body** і **thing** утворюють неозначені займенники *someone, somebody хтось, хто-небудь, anyone, anybody хтось, something щось, що-небудь, anything що-небудь*. Ці займенники завжди вживаються в якості займенників-іменників і служать в реченні підметом або додатком.

Подібно до **some** і **any**, займенники *someone, somebody і something* вживаються в стверджувальних реченнях, а *anyone, anybody і anything* – в негативних реченнях, загальних питаннях (прямих і непрямих) і умовних реченнях: **Somebody** (*someone*) *is knocking at the door.* – *Хтось стукає у двері.* **Give me something** *to read.* – *Дайте мені що-небудь почитати.*

Коли ці займенники слугують підметом, то дієслово ставиться в однині: **Somebody** *has taken my book.* – *Хтось узяв мою книгу.* **Is there anybody** *there?* – *Там є хто-небудь?*

! **Some** і **any** в поєднанні з **where** утворюють прислівники **somewhere, anywhere** *десь, де-небудь, кудись*:

- *Did you go anywhere yesterday?* – *Чи ходили ви кудись вчора?*

- *No, I did not, but I'll go somewhere tomorrow.* – *Ні, я не ходив, але я піду куди-небудь завтра.*

Exercise 27. Insert *somebody, anybody, nobody or everybody*.

1. Has ... in this group got a dictionary? 2. ... left a magazine in our classroom yesterday. 3. The question was so difficult that ... could answer it. 4. I am afraid I won't be able to find ... in the office now: it is too late. 5. ... knows that water is necessary for life. 6. Is there ... here who knows French? 7. You must find ... who can help you. 8. ... knew anything about America before Columbus discovered it. 9. I saw ... in the train yesterday who looked like you. 10. There is ... in the next room. I don't know him. 11. Please tell us the story. ... knows it. 12. Is there ... in my group who lives in the dormitory? 13. Has ... here got a red pencil? 14. ... can answer this question. It is very easy.

Exercise 28. Choose one of the words in brackets to fill in the gaps:

1. We haven't ... black stockings (no, any). 2 They have ... red boots (any, no). 3. I don't want... today, thank you (nothing, anything). 4. "I haven't got ... new exercise-books, Mother," said the boy (any, no). 5. "We should not buy ... in this shop, children," said the mother (nothing, anything). 6. Did you buy ... potatoes yesterday (any, no)? 7. I didn't see ... in the street when I went out (anybody, nobody). 8. We did not play ... games in the yard because it was raining all day long (no, any). 9. There is ... at home (anybody, nobody). 10. How much did you pay for these boots? – I didn't pay ... (nothing, anything). They are presents from my grandmother. 11. Have you lost ... (anything, nothing)? – No, nobody here has lost .. (nothing, anything).

Exercise 29. Make these sentences negative and interrogative:

1. They have done something. 2. He has given them some money. 3. You have brought something for us. 4. I have taken some English books from you. 5. She was

reading something. 6. He has written a letter to somebody. 7. They have some English books. 8. There are some tall trees in front of their house. 9. Peter has something in his box. 10. There are some parks in this town.

Exercise 30. Translate into English:

1. Кому-небудь колись вдалось дістатись до цієї гірської вершини? 2. В аудиторії нікого немає. 3. У вашій компанії є хто-небудь, хто розбирається у розрахункових таблицях? 4. Там є хтось. 5. Там нікого немає. 6. Там нічого робити в такий час. 7. У кабінеті лікаря є хто-небудь? – Ні, там нікого нема. 8. У нашій бібліотеці є деякі книги англійською мовою. 9. Якщо ви захочете що-небудь поїсти, можете піти до кафе в кінці вулиці. 10. Розкажіть нам все про вашу подорож.

ЗАЙМЕННИКИ LITTLE, FEW, MUCH, MANY

Займенники **little i few** можуть виступати в якості як займенників-прикметників, так і займенників-іменників.

Little i few як займенники-прикметники мають значення "мало". **Little**, як і **much**, вживається перед незлічувальними іменниками, а **few**, подібно до **many**, – перед злічувальними: *I have very little time. У мене дуже мало часу. He has few friends. У нього мало друзів.*

У стверджувальних реченнях **little i few** часто замінюються **not much i not many**, якщо тільки вони не вживаються разом з такими словами, як *very, rather, too, so, as, how*: *I have not got much time. У мене мало часу.*

Little i few можуть вживатися з неозначеним артиклем: **a little** - трохи і **a few** - трохи, кілька. У цьому випадку вони сигналізують про невелику, але достатню кількість: *Please give me a little water. Дайте мені, будь ласка, трохи води. I have a few books on this subject. У мене є кілька (не багато) книг з цього питання.*

Exercise 31. Translate into English:

Багато зошитів, мало молока, багато води, багато днів, багато газет, багато крейди, багато снігу, мало років, багато картин, багато музики, багато вчителів, мало роботи, багато повітря, мало птахів, трохи води, кілька людей.

Exercise 32. Insert much or many.

1. Please don't put ... pepper on the meat. 2. There were ... plates on the table. 3. I never eat... bread with soup. 4. Why did you eat so ... ice-cream? 5. She wrote us ... letters from the country. 6. ... of these students don't like to look up words in the dictionary. 7. ... in this work was too difficult for me. 8. ... of their answers were excellent. 9. There are ... new pictures in this room. 10. There are ... teachers at our school, and ... of them are women.

Exercise 33. Insert little or few:

1. I have ... time, so I can't go with you. 2. He has ... English books. 3. There are ... bears in the zoo. 4. Tom Canty was the son of poor parents and had very ...

clothes. 5. There is too ... ice-cream in my plate. Give me some more, please. 6. The children returned from the wood very sad because they had found very ... mushrooms. 7. There was too ... light in the room, and I could not read. 8. There are very ... people who don't know how to use a mobile phone nowadays.

Exercise 34. Insert *much, many, little or few*.

1. My brother is a young teacher. Every day he spends ... time preparing for his lessons. 2. I know very ... about this writer. It is the first book I am reading. 3. The pupils of our class ask ... questions at the lesson. They want to know everything. 4. You do not make ... mistakes in your spelling. Do you work hard at it? 5. Does your sister read ...? – Yes, she does. And your brother? – Oh, he doesn't. He has so ... books, but he reads very 6. Have you ... work to do today? – No, not very 7. Walk quicker, please. We have very ... time. 8. I am sorry to say, I have read very ... books by Walter Scott.

ЗАЙМЕННИК ALL

Займенник **all** виступає в якості як займенника-прикметника, так і займенника-іменника. Як займенник-прикметник **all** вживається зі значенням *все* із злічувальними іменниками у множині і у значеннях *весь, вся, все* з незлічувальними іменниками. Артикль **the**, присвійні і вказівні займенники ставляться після **all**: *All the students have passed the examination.* – *Всі студенти здали екзамен.* *He spends all his free time playing computer games.* – *Він проводить весь свій вільний час граючи в комп'ютерні ігри.*

Перед обчислюваними іменниками в однині **all** зазвичай замінюється на **the whole**: *The whole house was destroyed by fire.* – *Весь будинок був зруйнований пожежею.*

Зі словами **morning, day, night** і іншими позначеннями часу вживається як **all**, так і **the whole**: *all (the) morning, the whole morning; all (the) day, the whole day* і т. д.

Як займенник-іменник **all** вживається зі значенням *все, всі*: *All said the same thing.* – *Всі сказали одне і те саме.* *I know all.* – *Я знаю все.*

All часто використовується разом з займенниками **we, you, they**: *We all – ми всі, you all – ви всі, they all – вони всі: We all know it.* – *Ми всі знаємо це.* *They all went there.* – *Вони всі пішли туди.*

Коли присудок виражено складною дієслівною формою або поєднанням модального дієслова з інфінітивом, **all** ставиться після допоміжного або модального дієслова, а не після займенників **we, you, they**: *We have all read this article.* – *Ми всі читали цю статтю.*

You must all go there. – *Ви всі повинні піти туди.*

Якщо є два допоміжних дієслова, **all** стоїть після першого: *We have all been informed about it.* – *Нас всіх сповістили про це.*

All ставиться за дієсловом **to be**, коли він стоїть в простій формі: *They are all here.* – *Вони всі тут.*

We are all glad to see you. Ми всі раді бачити вас.

Сполучення **we all, you all, they all** рівні за значенням сполученням **all of us, all of you, all of them**: *We all know it. = All of us know it. They all went there. = All of them went there.*

Коли **all** виступає в ролі підмета, дієслово ставиться в множині, в той час як після **everybody** дієслово стоїть в однині:

All were of the same opinion on this issue. Всі були одного думки з цього питання.

Exercise 35. Translate into English:

1. Я прочитав всі оповідання з цієї книги. 2. Він приніс мені всі книги, які мені потрібні. 3. Я провів з ними увесь вечір. 4. Ви випили все молоко, яке було в пляшці? 5. Всі студенти бояться іспитів. 6. Вся кімната була прикрашена квітами. 7. Всі дикі тварини бояться вогню. 8. Все було готове до від'їзду. 9. Всі знають про це. 10. Вони всі пішли на концерт. 11. Вони всі тут. 12. Ми всі були дуже схвилювані. 13. Вони всі прийдуть сюди. 14. Ми всі будемо раді його бачити. 15. Ми всі можемо брати участь у цій роботі. 16. Я бачив їх усіх там. 17. Він розмовляв з усіма вами. 18. Вона побачить всіх вас завтра. 19. Він питав про це нас всіх. 20. Це все, що я можу вам сказати.

ЗАЙМЕННИК BOTH

Займенник **both** (обидва) вживається як займенник-прикметник і займенник-іменник. **Both** часто вживається в поєднанні з займенниками **we, you, they**: *We both participated in this work. – Ми обидва брали участь у цій роботі.*

They both graduated from the University last year. – Вони обидва закінчили університет у минулому році.

Коли присудок виражено складною дієслівною формою або поєднанням модального дієслова з інфінітивом, **both** стоїть після допоміжного або модального дієслова, а не після займенників **we, you, they**: *They have both gone to the Carpathians. – Вони обидва поїхали у Карпати.*

We must both go there. – Ми обидва повинні піти туди.

Якщо є два допоміжних дієслова, **both** ставиться після першого з них: *We have both been informed about it. – Нас обох сповістили про це.*

Сполучення **we both, you both, they both** рівні за значенням сполученням **both of us, both of you, both of them**:

We both participated in this work. = Both of us participated in this work.

They both graduated from the University last year. = Both of them graduated from the University last year.

У негативних реченнях замість **both** вживається займенник **neither**: *Neither of them recognized me. – Вони обидва мене не впізнали.*

Слід звернути увагу на переклад сполучника **both ... and** (як ... так і, і ... і):

Both Peter and Mary were there. – Як Петро, так і Марія були там.

The coat is both good and cheap. – Пальто і хороше, і дешево.

Exercise 36. Translate into English:

1. Обидві мої сестри – лікарі.
2. Вони обидва підуть туди сьогодні ввечері.
3. Обидві ці машини виготовлені на нашому заводі.
4. Він був поранений в обидві ноги.
5. Ви обоє праві.
6. Ви обоє маєте прийти сьогодні о 5 годині.
7. Обидва мандрівники виглядали втомленими.
8. Він дав мені дві книги: вони обидва дуже цікаві.
9. Ми обидва не будемо вдома сьогодні ввечері.
10. Вони обидва не знали вашої адреси.
11. Ми обидва повинні бути там сьогодні ввечері.
12. Вони обидва можуть допомогти нам.

ЗАЙМЕННИКИ EITHER I NEITHER

Займенник **either** відноситься до двох осіб або предметів і вживається зі значенням той або інший, один з двох, будь-який з двох. Він виступає в якості як займенники-прикметника, так і займенники-іменника.

Як займенник-прикметник **either** ставиться перед злічувальним іменником в однині. **Either** виключає вживання артикля перед іменником, до якого відноситься: *You may go by either road.* – Можете йти по тій або іншій дорозі (будь-якій з двох).

Take either book. I do not mind which. – Візьміть одну з цих (двох) книг. Мені байдуже яку.

Коли **either** виступає в якості займенника-іменника, за ним часто слідує прийменник **of**: *Here are two dictionaries; you may take either (of them).* – Ось два словника; ви можете взяти будь-який (з них).

Either вживається також у значенні **і той і інший, обидва, кожен (з двох)**: *There were chairs on either side of the table.* – З тієї й іншої (з кожної) сторони столу стояли стільці.

There were many fine houses on either bank of the river. – На тому і іншому березі річки було багато красивих будинків.

Займенник **neither** (ні той, ні інший) є негативною формою займенника **either**: *We accepted neither offer.* – Ми не прийняли ні тієї, ні іншої пропозиції.

Neither of the statements is true. – Ні те, ні інше твердження не є правильним.

ⓘ **Either** вживається в негативних реченнях як прислівник зі значенням також: *I have not seen him either.* – Я його також не бачив.

Neither виступає в якості прислівника у звороті типу: *Neither do I. Я теж. He has not seen this film yet. Neither have I.* – Він ще не бачив цей фільм.- Я теж.

Either ... or (або ... або) і neither ... nor (ні ... ні) є сполучниками.

He is either in Kiev or in Odessa now. – Він знаходиться тепер або в Києві або в Одесі.

Neither my wife nor I liked this story. – Ця розповідь не сподобалась ні мені, ні моїй дружині.

Exercise 37. Fill in the gaps with the following pronouns: either/any/neither/none:

1. There are many good inns in Scotland. While travelling, you may stay in...of them.

2. I saw two plays in this theatre, but...of them impressed me. Rita says she saw several plays there, but she liked...of them.
3. John and Pete did not pass an exam yesterday because...was ready for it.
4. The Finns' sisters are arriving tomorrow. ...of the two girls is very pretty, but ... of them is married yet.
5. There are a few cafes in this district, but ... of them is good.
6. What would you prefer, tea or coffee? — ... will do.
7. He could write and paint with ... hand.
8. There were four applicants but ... of them impressed me.
9. There is a village on ... bank of the river
10. Can he speak French or German? — He is not good at languages.

Exercise 38. Choose the correct pair: *either / or* and *neither / nor*:

1. In this game, you ... win ... lose. It depends on you.
2. ... Sue ... Sara will help you with your homework. They are both busy at the moment.
3. This is my offer. You ... take it ... leave it.
4. When I go to the restaurant, I eat ... fish ... roast chicken. These are my favorite meals.
5. His father believed ... his son ... his friend. He thought that both were lying.
6. I need ... your help ... your compassion. I can perfectly handle my problems all alone.
7. ... Charly ... Bill will write the report. Just ask one of them.
8. ... you return the money you had stolen ... I'll call the police.
9. My great grandmother could ... read ... write. She was illiterate.
10. You can use ... this computer ... the other one. Someone must fix them first.

ЗАЙМЕННИКИ *EACH / EVERY*

Займенник **each** (*кожен*) вживається по відношенню до обмеженого числа осіб або предметів і може виступати в якості як займенника-прикметника, так і в якості займенника-іменника.

Як займенник-прикметник *each* ставиться перед злічувальним іменником в однині. **Each** виключає вживання артикля перед іменником, до якого відноситься: *There are new houses on each side of the street.* – *На кожній стороні вулиці є нові будинки.*

Each student in our group has a Ukrainian-English dictionary. – *У кожного студента нашої групи є українсько-англійський словник.*

Коли **each** вживається як займенник-іменник, за ним часто слідує прийменник **of**: *There were four students in the room, and I gave a ticket to each (of them).* – *В кімнаті було чотири студента, і я дав квиток кожному (з них).*

Each of us received a ticket to the concert. – *Кожен з нас отримав квиток на концерт.*

Займенник **every** (*кожен, всякий*), на відміну від **each** вживається в тому випадку, коли не має на увазі обмежена кількість осіб або предметів.

Як займенник-прикметник **every** ставиться перед злічувальним іменником в однині. **Every** виключає вживання артикля перед іменником, до якого відноситься:

I see him every day. – Я бачу його кожен день.

Everybody, everyone і everything виступають тільки як займенники-іменники і служать в реченні підметом або додатком. Коли *everybody, everyone і everything* служать в реченні підметом, дієслово ставиться в однині: **Everybody (everyone) is here. – Всі тут. Everything is ready. – Все готово.**

Exercise 39. Choose the appropriate word *each/every*:

1. ___ child wants to visit Disneyland. 2. ___ witness was questioned in turn. 3. They ___ have a comfortable flat. 4. You can come here ___ day. 5. ___ of us would be happy to help you. 6. ___ patient wants to be healthy. 7. Planes fly to Kiev ___ hour. 8. The performance was a success. ___ place was taken. 9. This book is divided into 20 units and ___ of them has a different title. 10. ___ passenger must fasten the belt when the plane takes off or lands. 11. There were four books on the table. ___ book was a different colour. 12. The Olympic Games are held ___ four years. 13. As you know, ___ parent worries about their children. 14. In a game of tennis there are two or four players. ___ player has a racket. 15. Nicola plays volleyball ___ Thursday evening. 16. I understood most of what they said but not ___ word. 17. The book is divided into five parts and ___ of these has three sections. 18. I get paid ___ four weeks. 19. We had a great weekend. I enjoyed ___ minute of it. 20. I tried to phone her two or three times, but ___ time there was no reply. 21. Car seat belts save lives, ___ driver should wear one. 22. Answer all five questions. Begin ___ answer on a separate sheet of paper.

ЗАЙМЕННИК OTHER

Займенник **other** (*інший, інші*) може виступати в якості як займенника-прикметника, так і займенника-іменника. Як займенник-прикметник **other** ставиться перед іменниками в однині або в множині. Перед **other** може стояти неозначений або означений артикль. Неозначений артикль *an* пишеться разом з *other*, утворюючи займенник *another*: *Give me another example. – Наведіть ще один приклад. Where are the other books that I gave you? – Де інші книги, які я дав вам?*

Після **other** може стояти неозначений займенник **one**, щоб уникнути повторення раніше згаданого іменника: *This is not a very good example; I want another one. – Це не дуже хороший приклад; мені потрібен інший.*

В якості займенника-іменника замість іменника в однині з неозначеним артиклем використовується **another**, а замість іменника з означеним артиклем – **the other**, при чому це означає *другий, інший* (з двох). При заміні іменника у множині, **other** приймає закінчення *-s* – *others* і вживається з означеним артиклем або зовсім без артикля:

There is only one glove on the table. Where is the other? – На столі тільки одна рукавичка. Де інша?

*I took this book because there were no **others** on this subject. – Я взяв цю книгу, тому що не було інших з цього питання.*

Exercise 40. Fill in the gaps with pronouns *other, another, others*:

1. I lost my watch, my pen and some... things. 2. The village is on ... side of the river. 3. You are wet through. Change into ... clothes. 4. I must put on.... coat before going to the party. 5. Have you any ... books on this subject? — I am sorry, but there are no 6. Can you give me ... pen? 7. Take this chair away and bring me 8. Give me ... glove. 9. Is there ... train to Kiev soon? — Yes, there is one that leaves at midnight and there are two ... that leave early in the morning. 10. There were five books on the table. He took two books and left ... on the table.

Exercise 41. Translate into English:

1. Ніхто не звертав увагу на новітні розробки цього вченого, всіх цікавив інший винахідник. 2. Покажіть мені кілька інших холодильників. 3. Театр знаходиться на іншій стороні вулиці. 4. Почекайте, будь ласка, я маю взяти інші документи. 5. Тільки два студенти нашої групи зробили помилки в диктанті, інші добре впорались із завданням. 6. Чому так мало студентів в аудиторії? Де інші? 7. Візьміть один з цих словників, а я візьму інший. 8. Деякі з нас поїхали поїздом, а інші літаком.

ЗАЙМЕННИК ONE

Займенник **one** вживається як займенник-іменник для позначення неозначеної особи в реченнях. **One** в цьому випадку служить підметом: *One never knows what his answer may be. – Ніколи не знаєш, що він відповість.*

One should be careful when crossing the street. – Слід бути обережним переходячи вулицю.

One в ролі підмета часто поєднується з модальними дієсловами **must, should, ought, can, may**. В українській мові таким сполученням відповідають слова *треба, потрібно, слід, можна*:

One must observe ... Має бути дотримана ...

One should take into consideration ... Слід взяти до уваги ...

One can find ... Можна знайти...

One має також форму присвійного відмінка – **one's**: *One must always keep one's word. – Потрібно завжди тримати своє слово.*

One вживається, щоб уникнути повторення раніше згаданого злічувального іменника в однині, коли його слід було б повторити з неозначеним артиклем: *I have not got a dictionary. I must buy one (= a dictionary). – У мене немає словника. Я повинен його купити (словник).*

One замінює собою іменник в однині, коли його слід було б повторити з означеним артиклем, при наявності індивідуалізуючого означення. У цьому випадку перед **one** варто поставити артикль **the**. **The one** має значення "той, та, то": *This book is more interesting than the one we read last week. – Ця книга цікавіше тієї, яку ми читали на минулому тижні.*

One вживається після прикметників для заміни раніше згаданого злічувального іменника, щоб уникнути повторення. При цьому для заміни іменника в однині служить **one**, а для заміни іменника у множині – **ones**: *This is a black pencil and that is a red one.* – Це чорний олівець, а це червоний.

These cases are too small; we need some bigger ones. – Ці ящики занадто малі; нам потрібні великі (ящики).

One ставиться після займенників **this, that, which, another, the other** для заміни раніше згаданого злічувального іменника в однині:

This player is better than that one. – Цей програвач краще того.

I do not like this pen. Give me another one. – Мені не подобається ця ручка.

Дайте мені іншу.

Here are two books. Which one would you like? – Ось дві книги. Яку Ви б хотіли?

Після цих займенників **one**, однак, може і опускатися:

This player is better than that. – Цей програвач краще того.

I do not like this pen. Give me another. – Мені не подобається ця ручка.

Дайте мені іншу.

Іменник у множині замінюється займенником **ones**, який ставиться після **which**: *Here are some books. Which ones would you like?* – Ось кілька книг. Які Ви хочете?

Після **these i those** займенник **ones** опускається: *These players are better than those.* – Ці програвачі краще за ті.

Ones не вживається також після **other**; іменник у множині замінює форма **others**: *I like this pen, but I do not like the others.* – Мені подобається ця ручка, але мені не подобаються інші.

One іноді слідує за **the first, the next, the last**: *January is the first month of the year, and December is the last one.* – Січень – перший місяць року, а грудень – останній.

One не вживається після присвійних займенників **my, his, her, our, your, their**, за якими завжди має слідувати іменник. Якщо ж іменник не згадується, то присвійний займенник має абсолютну форму – **mine, his, hers, ours, yours, theirs**: *This is not my pencil, mine is blue.* – Це не мій олівець, мій - синій.

One не вживається після іменників у присвійний відмінку:

My pen is not very good. Kate's is much better. – Моя ручка не дуже хороша.

Ручка Каті набагато краще.

Exercise 42. Translate into Ukrainian:

1. One must do one's duty. 2. One sees other people's faults sooner than one's own. 3. When one does not know grammar, one often makes mistakes. 4. In such circumstances one sometimes doesn't know what one should do. 5. One might have expected a polite answer from him. 6. One must always observe the traffic regulations. 7. His room is good, but the one you live in is much better. 8. I liked this story very much, but I disliked the one you told us yesterday. 9. But Lake Esieh's methane may have come from an even deeper source, one below the permafrost. 10. Before long, you pass a point called the event horizon. Every black hole has one.

ПРИКМЕТНИК (THE ADJECTIVE)

Прикметником називається частина мови, яка позначає ознаку предмета і відповідає на питання **what? який?** Наприклад: *red червоний, good хороший, interesting цікавий*.

Прикметники в англійській мові не змінюються ні за родами, ні за числами, ні за відмінками: *a young man – молодий чоловік, a young woman – молода, жінка, young people – молоді люди*. Вони мають тільки категорію ступенів порівняння: *long, longer, the longest – довгий, довший, найдовший*.

Прикметники бувають прості і похідні. Прості прикметники не мають в своєму складі ні префіксів, ні суфіксів: *big – великий, short – короткий, black – чорний, red – червоний*. Похідні прикметники включають до свого складу суфікси або префікси: *natural – природний, incorrect – неправильний, unnatural – неприродний*.

У реченні прикметники вживаються у функції означення і в функції іменної частини складеного присудка:

The large box is on the table. – Велика коробка на столі.

The box is large. – Коробка велика.

Перехід прикметників у іменники

Прикметники в англійській мові можуть виступати в ролі іменників. Зі значенням множини, позначаючи всіх осіб або групу осіб, що мають певну ознаку, вони не приймають закінчення **-s** і вживаються з означеним артиклем:

There are special schools for the blind in our country. – У нашій країні існують спеціальні школи для сліпих.

Immediate help was rendered to the sick. – Хворим була надана негайна допомога.

Прикметники, що позначають національність, можуть перетворюватися в іменники, що позначають осіб даної національності. Прикметники, що закінчуються на **-an, -ian** (*Mexican, German*). Перетворюючись на іменники, вони вживаються як в однині, так і в множині. У множині вони приймають закінчення **-s**:

a Bulgarian – болгарин

a German – німець

a Norwegian – норвежець

three Bulgarians, two Germans, five Norwegians.

У множині такі іменники можуть позначати націю в цілому. У цьому випадку перед ними стоїть означений артикль:

the Norwegians – норвежці

the Bulgarians – болгарини

the Germans – німці

Прикметники, що закінчуються на **-se і -ss** (*Chinese китайський, Swiss швейцарський*). У множині вони не приймають закінчення **-s**.

a Chinese – китаєць
a Japanese – японець
a Swiss – швейцарець
two Chinese – два китайця

two Japanese – двоє японців
two Swiss – два швейцарця

Вони також можуть позначати націю в цілому:

the Chinese – китайці
the Japanese – японці
the Swiss – швейцарці

Прикметники, що закінчуються на **-sh i -ch**, в однині мають другий компонент *man, woman: the French* – французи, *the English* – англійці, *the Scotch* – шотландці, *the Dutch* – голландці, *the Spanish* – іспанці, **але** *The English woman, a Frenchman*.

Місце прикметника у реченні

Прикметник у функції означення стоїть перед іменником, до якого він відноситься, а в функції іменної частини складеного присудка – після дієслова-зв'язки:

I have bought a red pencil. – Я купив червоний олівець.

The pencil is red. – Олівець червоний.

Коли іменник має два або більше прикметників-означень, ті з них, які більш тісно пов'язані за змістом з іменником, ставляться ближче до нього:

It was a cold autumn day. – Був холодний осінній день.

He is a clever young man. – Він розумний хлопець.

Деякі прикметники, що закінчуються на **-able, -ible**, можуть як передувати іменнику, так і слідувати за ним: *The goods were shipped by the first available steamer* (= *by the first steamer available*). – Товари були відвантажені першим наявним у розпорядженні пароплавом.

В англійській мові існує традиція, згідно з якою визначається **черговість** (порядок розстановки) означень (прикметників) перед означуваним іменником. Слова шикуються в наступній послідовності:

- власна оцінка (opinion),
- розмір (size),
- якість / характеристика стану (quality / character),
- вік (age),
- форма (shape),
- колір (colour),
- походження (країна) (origin),
- матеріал (material),
- призначення (для чого) (purpose).

Звичайно, слід розуміти, що більше трьох означень іменника в мові вживається вкрай рідко, а в разі потреби їх вживання, використовують кілька підрядних речень.

У тому випадку, якщо кілька означень вказують на одну і ту саму ознаку, між ними ставиться сполучник **and**: *political and economic ties* – політичні і економічні зв'язки.

Також **and** завжди ставиться між назвами кольорів: *black and white* – чорно-білий.

Якщо два означення (прикметників) описують протилежні ознаки одного і того ж предмета, то використовуються сполучники *but, yet* або *though*: *a simple yet effective means* – простий, але ефективний засіб, *nice but expensive products* – хороші, але дорогі товари, *a tasty though expensive menu* – смачне, хоча і дороге меню.

Ступені порівняння прикметника (Degrees of Comparison)

Якісні прикметники, як і прислівники способу дії, в англійській мові мають три ступені порівняння: **позитивний (Positive Degree)**, **вищий (Comparative Degree)** та **найвищий (Superlative Degree)**. Односкладові прикметники і прислівники, а також двоскладові, що закінчуються на *-y, -e, -er, -ow*, утворюють порівняльну ступень шляхом додавання до позитивного ступеня суфікса *-er*, а найвищий ступінь – за допомогою суфікса *-est* та означеного артикля.

Утворення ступеня порівняння за допомогою суфікса

Звичайний ступінь	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
cold	colder	(the) coldest
simple	simpler	(the) simplest
young	younger	(the) youngest

При утворенні простих форм вищого і найвищого ступенів слід дотримуватись таких правил:

- Односкладові прикметники, які закінчуються на один приголосний з попереднім коротким голосним звуком, подвоюють у написанні кінцеву приголосну у вищому і найвищому ступенях:

big– bigger– (the) biggest

hot — hotter — (the) hottest

У всіх інших випадках подвоєння не відбувається:

sweet — sweeter — (the) sweetest

cool — cooler — (the) coolest

- Прикметники, які закінчуються на букву *y* з попередньою приголосною, у вищому і найвищому ступенях змінюють *y* на *i*:

easy — easier — (the) easiest

happy — happier — (the) happiest

Якщо кінцевій букві *y* передує голосна, то цієї зміни не відбувається:

gay — gayer — (the) gayest

- Прикметники, які закінчуються у звичайному ступені на *e*, що не вимовляється, опускають його у вищому і найвищому ступенях:

large — larger — (the) largest

white — whiter—(the) whitest

- У прикметників **strong, young і long** перед закінченнями вищого і найвищого ступенів вимовляється звук [g]:

long — longer — (the) longest

strong — stronger — (the) strongest

young — younger — (the) youngest

- У прикметників, які закінчуються на букви **-r, -re**, перед закінченнями вищого і найвищого ступенів вимовляється звук [r]:

clear — clearer — (the) clearest

pure — purer — (the) purest

Складні форми вищого і найвищого ступенів утворюються додаванням службових слів **more і (the) most** до звичайного ступеня прикметника.

Звичайний ступінь	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
useful	more useful	(the) most useful
beautiful	more beautiful	(the) most beautiful

Складні форми вищого і найвищого ступенів утворюють такі прикметники:

1) усі багатоскладові (ті, що мають більш, як два склади) прикметники:

beautiful — more beautiful — (the most) beautiful;

2) двоскладові прикметники, які не закінчуються на **-y, -er, -le, -ow** і мають наголос на першому складі:

careless — more careless— (the) most careless

useful — more useful — (the) most useful

Усі інші двоскладові прикметники можуть утворювати складні форми поряд з простими;

3) усі прикметники, які збігаються за формою з дієприкметником теперішнього або минулого часу (тобто закінчуються на **-ing** та **-ed**):

loving — more loving — (the) most loving

pleased — more pleased — (the) most pleased

tired — more tired — (the) most tired

Деякі прикметники утворюють вищий і найвищий ступені порівняння не за загальними правилами, наприклад:

Звичайний ступінь	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
good	better	(the) best
хороший	кращий	найкращий
bad	worse	(the) worst
поганий	гірший	найгірший
little	less	(the) least
маленький	менший	найменший

У значенні «маленький за розміром» звичайно вживається прикметник **small**, який утворює ступені порівняння за правилами (**small—smaller—the smallest**).

Прикметник **little** часто вживається з пестливим відгінком.

*What a nice **little** bag you've got!*

Слово **little** може бути не тільки прикметником, а й неозначеним займенником і прислівником **little** (*мало*), наприклад:

*There is **little** milk in the glass* (неозначений займенник).

*She slept very **little** last night* (прислівник).

Деякі прикметники мають по дві форми вищого і найвищого ступенів, які різняться за своїм значенням.

Звичайний ступінь	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
old — старий	1) older — більш старий, старіший; старший (за ...) 2) elder — старший (у сім'ї)	1) the oldest — самий старий, старший, найстаріший 2) (the) eldest — найстарший у сім'ї
late — пізній	1) later — більш пізній 2) latter — останній з двох (по порядку)	1) (the) latest — самий пізній, останній (за часом) 2) (the) last — найостанніший (по порядку); минулий
Far — далекий, дальній	1) farther — більш дальній (далекий) (про відстань) 2) further (а) більш дальній (далекий) (про відстань); (б) дальший, наступний (по порядку)	1) (the) farthest — самий дальній (далекий) 2) (the) furthest — самий далекий
near — близький	nearer — більш близький	1) (the) nearest — самий близький, найближчий 2) (the) next — наступний (по порядку); майбутній

Форми **older**, **oldest** вживаються, як правило, стосовно осіб, які не є членами однієї сім'ї, або стосовно неживих предметів.

*I am not **older** than you.*

*Tom is **the oldest** boy in our form.*

*This is **the oldest** building in our town.*

Форми **elder**, **(the) eldest** вживаються стосовно членів однієї сім'ї. Але при наявності слова **than** (порівняння) вживається форма **older**, а не **elder**.

*My **elder** brother lives in Kyiv.*

*The **eldest** son is going to be a teacher.*

Але:

*Jane is two years **older** than her sister.*

Форми **later, (the) latest** вживаються стосовно часу:

*Here is **the latest** news.*

***Later** events showed that he was right.*

*Have you read his **latest** book?*

Форми **latter, (the) last** означають порядок послідовності.

*John and Nick like winter sports. **The former** is fond of skating, and **the latter** prefers skiing.*

*I saw him on the **last day** of my holiday.*

Сполучення, що вживаються без артикля: **last week, last night, last year, last month** і т. п., в яких **last** має значення минулий.

*He left **last** week.*

*What did you do **last** night?*

Форми **nearer, (the) nearest** вживаються при позначенні відстані і часу.

*How can I get to the **nearest** post-office?*

*Come **nearer**, please.*

Форма **the next** вживається із значенням наступний (по порядку), подальший.

***The next** train leaves in half an hour.*

*What is **the next** thing to do?*

Сполучення, що вживаються без артикля: **next day, next Sunday, next week, next month, next winter (year, May)**, в яких **next** має значення майбутній.

*I'll see you **next** week.*

*Will you come **next** Sunday?*

Exercise 1. Write comparative and superlative forms of the following adjectives:

Hard, warm, cold, long, short, light, old, hot, wet, thin, red, fat, dim, sad, fine, ripe, noble, gentle, late, large, brave, safe, white, wise, wide, thin, fat, large, silly, crazy, bad, little, good, great, dark, dirty, clean, sweet, sad, fast, happy, gentle, pretty.

Exercise 2. Fill in the blanks with the correct comparative or superlative forms of the adjectives given in brackets:

1. This railway is (long) in the world. 2. The twenty-second of December is the (short) day in the year. 3. Iron is (useful) of all metals. 4. The Dniepro is (wide) and (deep) than the Southern Bug. 5. Goverla is the (high) peak in the Carpathian mountains. 6. His plan is (practical) than yours. 7. His plan is (practical) of all. 8. This room is (small) than all the rooms in the house. 9. London is the (large) city in England. 10. Silver is (heavy) than copper. 11. This wall is (low) than that one. 12. This exercise is (good) than the last one. 13. My cigarettes are (bad) than yours. 14. Yesterday was the (hot) day we have had this summer.

Exercise 3. Translate into English:

1. Це дослідження більш ґрунтовне, ніж інші. 2. Лютий - найкоротший місяць у році. 3. Китай – найбільша країна в світі. 4. Цей хлопчик наймолодший у своєму класі. 5. Ця стаття цікавіше тієї. 6. Сьогодні ми писали важчий диктант, ніж вчора. 7. Моя кімната більше вашої. 8. Ви повинні тепер витратити на англійську мову більше часу, ніж у минулому семестрі. 9. Земля більше Місяця. 10. Ця аудиторія менше нашої. 11. У минулому році я витрачав на англійську мову менше часу, ніж у цьому році. 12. Цей текст найскладніший з текстів, які ми коли-небудь перекладали. 13. Це найцікавіша книга, яку я коли-небудь читав. 14. Ваша доповідь була набагато цікавіше його доповіді. 15. Ваш чемодан набагато важче мого. 16. Моя ручка набагато гірше вашої. 17. Сьогодні значно холодніше, ніж вчора. 18. Ця книга ще цікавіше вашої. 19. Сьогодні ще спекотніше, ніж вчора.

Exercise 4. Put the adjectives in the correct order:

1. a Chinese/little/pretty girl
2. a(n) wedding/expensive/satin/white/dress
3. a detective/new/brilliant/French/film
4. a(n) Greek/ancient/fascinating/monument
5. a(n) pair of/leather/black/walking/old/shoes
6. a(n) German/brown/enormous/beef/sausage
7. a red and white/lovely/marble/Turkish/chess set
8. a round/gold/big/medalion
9. a grey/smart/cotton/new/suit
10. a(n) motorcycling/old/black/dirty/jacket

Exercise 5. Put the adjectives in the correct order:

1. Our school is in a _____ (*big, old, rectangular*) building.
2. We have _____ (*English, interesting, two*) classes this week.
3. We have _____ (*a few, tasteless, tiny*) hot dogs for dinner.
4. We drink some _____ (*American, orange, sweet*) lemonade.
5. We meet a group of _____ (*five, smart, young*) authors.
6. Today, we have a _____ (*difficult, extensive, math*) exam.
7. We are selling our _____ (*broken, tiny, ugly*) car.
8. We can see _____ (*ancient, circular, several*) menhirs.
9. They sell _____ (*colourful, round, southern*) cacti.
10. We are looking for _____ (*fresh, red, some*) apples.
11. This restaurant had _____ (*Atlantic, delicious, some*) crabs.
12. Aunt Lucy bought an _____ (*antique, rocking, wooden*) chair.
13. Jason wrote a _____ (*horror, long, new*) novel.
14. Andrew joined an _____ (*ambitious, rich, soccer*) team.
15. Kim directed an _____ (*acclaimed, modern, international*) film.
16. Alex watched the _____ (*blue, northern, pale*) sky.
17. Tony survived a _____ (*big, electric, violent*) storm.
18. Mary fell in love with a _____ (*good-looking, tall, strapping*) man.
19. Sean owns an _____ (*imported, orange, precious*) carp.
20. Mel got a _____ (*wooden, massive, square*) bed.

ПРИСЛІВНИК (THE ADVERB)

Прислівник – це самостійна частина мови, яка вказує на ознаку дії або на обставини протікання дії. Прислівник відноситься до дієслова, прикметника або іншого прислівника і показує, як, де, коли і яким чином дія відбувається: *Then things really start to get interesting. – Потім все стає по-справжньому цікавим.*

Всі прислівники в англійській мові можна розділити за двома параметрами: за формою і за значенням. За своєю формою утворення прислівники в англійській мові розподілені на 4 групи: прості (Simple Adverbs), похідні (Derived Adverbs), складні (Compound Adverbs) та складені (Composite Adverbs).

Прості прислівники складаються з однієї основи, одного кореня: *how, as, fast, else*

Похідні прислівники утворюються за допомогою додавання суфіксів. Найпоширенішим суфіксом є *-ly*. Також використовуються суфікси *-most, -like, -fold, -ward(s), -wise*: *slowly, warlike, clockwise, backwards*

Складні прислівники утворюються за допомогою зливання декількох коренів: *somewhere, sometimes, nowhere*

Складені прислівники являють собою поєднання двох або більше слів: *at least, at length, at all*

За своїм значенням прислівники в англійській мові поділяються на такі групи:

Прислівники способу дії (Adverbs of Manner): *badly, well, slowly, quickly* та ін.

Прислівники часу (Adverbs of Time): *today, yesterday, soon, now, late, then, when, since, before* та ін.

Прислівники частоти і повторюваності (Adverbs of Frequency and Repetition): *often, never, ever, always, sometimes, how often* та ін.

Прислівники місця (Adverbs of Place): *here, there, above, downstairs, outside, where* та ін.

Прислівники ступеня (Adverbs of Degree): *little, much, quite, very, too, how much* та ін.

Прислівники в англійській мові використовуються, коли потрібно дати характеристику дії, ознаці, іншому прислівнику або всьому реченню.

Також англійські прислівники часто з'єднують два окремих речення або головне та підрядне речення в складне речення:

It was very hard to start this project. Our team continued nevertheless and now most of the way is passed. – Було дуже важко розпочати цей проект. Однак, наша команда продовжила його робити і зараз більша частина шляху вже пройдена.

I don't know how I even did that. – Я навіть не знаю, як це мені вдалося зробити.

Прислівники **where, how, when** та **why** можуть бути питальним словом: *Where are you heading? – Куди ви направляєтесь?*

When does the game starts? – Коли розпочинається гра?

Крім того, прислівники в англійській мові можуть виражати особисте ставлення людини до теми розмови. У таких випадках ці прислівники називають *Viewpoint Adverbs* – прислівниками точки зору. Вони, зазвичай, розташовуються на початку речення або в самому кінці. До таких прислівників належать: *actually* – насправді, *clearly* – очевидно, *frankly* – чесно кажучи

Прислівники в англійській мові можуть збігатися за формою з прийменниками, сполучниками, модальними словами, окремими суфіксами, частками. На відміну від цих груп слів прислівники виконують самостійну функцію в реченні, будучи обставинами.

I have seen this before (before — прислівник у функції обставини часу).

Think before you answer (before — підрядний сполучник, який вводить обставинне речення часу).

Come before twelve o'clock (before — прийменник часу).

I'm still busy (still — прислівник, що виконує функцію обставини часу).

Ann is young but her sister is still younger (still — підсилювальна частка).

The sun is down (down — прислівник).

They went down the river (down — прийменник).

Sit down, please (down — відокремлений суфікс).

Деякі прислівники збігаються за формою з прикметниками; у цьому разі ці слова розрізняються за функцією і значенням. Порівняйте:

You must work hard (прислівник, у функції обставини способу дії).

This is a hard question (прикметник у функції означення).

Ступені порівняння прислівників в англійській мові

Подібно до прикметників, прислівники в англійській мові мають три ступені порівняння: позитивний (positive degree), вищий (comparative degree) і найвищий (superlative degree). Щоб утворити вищий та найвищий ступінь порівняння у прислівників з суфіксом *-ly*, необхідно додати до позитивного ступеня слова *more (less)* або *most (least)*, які перекладаються як *більше / менше і найбільш / найменш*:

openly – more / less openly – most / least openly

(відкрито – більш / менш відкрито – найбільш / найменш відкрито)

Односкладові прислівники, типу **fast**, **soon** і т.д. утворюють ступені порівняння, як і відповідні їм прикметники, за допомогою суфіксів **-er / -est**: *soon – sooner – soonest (скоро)*

У деяких прислівників взагалі немає ступеня порівняння. До них відносяться *before*, *here*, *very* та інші.

Існують прислівники, які утворюють ступені порівняння не за правилами. Їх потрібно запам'ятати:

far – farther – farthest (далеко)

far – further – furthest (далеко)

badly – worse – worst (погано)

little – less – least (мало)

much – more – most (багато)

well – better – best (добре)

Exercise 1. Choose the correct form:

1. He (correct, correctly) defined the terms. The answer sounded (correctly, correct).
2. She (quickly, quick) adjusted the fees. She adapted (quick, quickly) to any situation.
3. He measured the floor (exact, exactly). They proved to be (perfectly, perfect) (exact, exactly) measurements.
4. The stillness of the tomb was (awfully, awful). The tomb was (awfully, awful) still.
5. It was a (dangerously, dangerous) lake to swim in. The man was (dangerous, dangerously) drunk. The gas smelled (dangerously, dangerous).
6. She performed (magnificent, magnificently). It was a (magnificent, magnificently) beautiful performance.
7. Her voice sounds (beautifully, beautiful). She sang the song (exact, exactly) as it was written. We heard it (perfectly, perfect).
8. He was a very (sensibly, sensible) person. He acted very (sensible, sensibly).
9. Mike wrote too (slow, slowly) on the exam. He always writes (slow, slowly).
10. Talk (softly, soft) or don't talk at all. The music played (softly, soft).
11. Andrea knows the material very (good, well). She always treats us (good, well).
12. You must send payments (regular, regularly). We deal on a (strictly, strict) cash basis.
13. The mechanic's tools were (well, good). The foreman said that his work was (good, well) done.
14. She worked (careful, carefully) with the sick child. She was a very (careful, carefully) worker.
15. He did not pass the course as (easy, easily) as he thought he would.
16. I find this novel very (interesting, interestingly). It was (interesting, interestingly) written.

Exercise 2. Fill in the gaps with the correct adverbs from the table:

Occasionally	Sometimes	Usually	Rarely	Once
Very	Never	Mostly	Often	Always

1. I go to bed at 10 o'clock.
2. I have been to the USA.
3. I have been to Australia just
4. I take a bath before I go to bed.
5. My grandparents live in Kerala. I visit them
6. My friends are non-smokers.
7. I was impressed with her performance.
8. I go for a walk in the park.
9. I watch English films
10. They go out.

Exercise 3. Determine whether the word in bold is an adjective or an adverb:

1. The questions were so **easy** that everybody could answer them. 2. He answered all the questions **easily**. 3. He spoke **loudly**. 4. We heard a **loud** noise in the street. 5. We went **straight** to our destination without stopping anywhere. 6. This road is quite **straight**. 7. You would write **better** if you had a **better** pen. 8. He has very **little** knowledge of the subject. 9. When I first came to Paris, I **little** thought that I might stay here so long. 10. We stayed there a **long** time. 11. He works **more** and better than he used to. 12. I have **more** books than you. 13. I am an **early** riser; I go to bed early and get up early. 14. We talked very **much** that evening. 15. We haven't had **much** rain this month. 16. He is playing **worse** than usual.

Exercise 4. Translate into English:

1. Куди ви поїдете влітку? - Нікуди. 2. Я нікуди не ходив вчора. 3. Вона нікуди не їздила минулого літа. 4. Відпочиньте трішки, оскільки вам доведеться йти далеко. 5. Ви живете далеко? 6. Його завод дуже далеко звідси. 7. Вони повернуться дуже пізно, оскільки вони поїхали далеко. 8. Ви можете вийти з дому у половині восьмого, оскільки вокзал недалеко. 9. Поїдьте туди автобусом, оскільки найближча станція метро досить далеко. 10. Я рідко бачу їх, оскільки вони живуть дуже далеко.

Exercise 5. Put the words in the correct order:

1. on Fridays/in the café/eats breakfast/always/he
2. safely/they/arrived/this morning/home
3. drinks coffee/in the evening/never/Sam
4. on a yacht/she sails/every summer/round the islands
5. quietly/in his bed/slept/The baby/all night
6. often/home/she/goes/on Fridays/early
7. rarely/you/see/cricket/these days/on TV
8. in the garden/the nightingales/last night/loudly/were singing

Exercise 6. Rewrite the sentences using the adverbs in brackets:

1. The dentist checks my teeth. (twice a year)	7. There isn't any food left. (hardly)
2. I like spicy food. (very much)	8. We caught our flight to Paris. (barely)
3. The weather is warm in Portugal. (quite)	9. She carried the vase. (carefully)
4. He won't be late. (probably)	10. He helps in the house. (rarely)
5. Andrew drives. (carelessly)	
6. He's so rude! (always)	

SIMPLE (INDEFINITE) TENSES (ПРОСТІ (НЕОЗНАЧЕНІ) ЧАСИ)

Simple Tenses (прості часи) включають в себе **Present Simple Tense** (теперішній простий час), **Past Simple Tense** (минулий простий час) та **Future Simple Tense** (майбутній простий час).

Часи цієї групи вживаються лише для констатації факту звершення дії, що відбулася та не вказують на її тривалість, завершеність та її відношення до будь-якої іншої дії або моменту.

Утворення Present Simple

Present Simple співпадає з формою інфінітива (без частки *to*) у всіх особах, окрім 3-ї особи однини, яка набуває закінчення **-s**: *to work – I (we, you, they) work, he (she, it) works.*

Дієслова, що мають закінчення **-ss, -ch, -sh, -x** у 3-й особі однини набувають закінчення **-es**: *I pass – he passes; I dress – he (she) dresses; I teach – he (she) teaches; I wash – he (she) washes; I fix – he (she) fixes.*

Дієслова, що закінчуються на **-y**, якій передує приголосна, у 3-й особі однини міняють **y** на **i** та набувають закінчення **-es**: *I study – he (she) studies; I copy – he (she) copies.*

Дієслова, що закінчуються на **-y**, якій передує голосна, утворюють форму 3-ї особи однини згідно загального правила, тобто за допомогою додавання закінчення **-s**: *I play – he (she) plays, I buy – he (she) buys.* Дієслова **to go, to do** у 3-й особі однини набувають закінчення **-es**: *he (she) goes; he (she) does.*

Питальна форма утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to do** у теперішньому часі (**do** для всіх осіб, окрім 3-ї особи однини, з якою вживається **does**) та інфінітиву (без *to*) смислового дієслова, при цьому смислове дієслово ставиться перед підметом: **Do I work? Does he (she) work?**

Заперечна форма утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to do** у теперішньому часі (**do** та **does**), частки **not** та інфінітиву смислового дієслова (без *to*): **I do not work; he (she) does not work.**

У **питально-заперечній** формі частка **not** ставиться після підмета: **Do I not work? Does he (she) not work?**

Present Simple використовують:

1. Для вираження **звичайної, постійної** дії, яка властива особі або предмету, вираженому підметом, тобто дії, яка відбувається **взагалі**, а не в момент мовлення:

*The postman **brings** us the newspaper in the morning (звичайна дія).* Листоноша приносить нам газету вранці.

*She **lives** in New York (постійна дія).* Вона живе в Нью-Йорку.

*He **speaks** French well (дія, властива підмету).* Він добре говорить французькою.

2. Для вираження дії в майбутньому (замість Future Simple) в обставинних підрядних реченнях умови та часу, які вводяться сполучниками **if** якщо, **unless** якщо тільки ... не, **хіба тільки**, **provided that** за умови, **when** коли, **until, till** допоки, **as soon as** як тільки, **as long as** поки, **before** перед тим, як та ін. В українській мові у відповідних підрядних реченнях вживається майбутній час:

If she comes, I'll ask her about it.

Якщо вона прийде, я запитав в неї про це.

I will go to bed when I finish my work.

Я ляжу спати, коли закінчу роботу.

I will stay here until he returns.

Я залишусь тут, поки він не повернеться.

We will send you the documents as soon as we receive them.

Ми відправимо вам документи, як тільки ми їх отримаємо.

You will improve your pronunciation if you read aloud every day.

Ти покращиш свою вимову, якщо будеш читати вголос кожен день.

He can't finish his work in time unless she helps him.

Він не може закінчити роботу вчасно, якщо тільки вона не допоможе йому.

3. Для вираження дії в майбутньому (як і теперішній час в українській мові), коли мова йде про заздалегідь заплановану дію. У цьому значенні найчастіше вживаються дієслова, які позначають рух: **to leave** від'їжджати, **to start** відправлятися, **to sail** відпливати, **to return** повертатися, **to arrive** прибувати, **приїжджати**, **to go** йти, від'їжджати, **to come** приходити, **приїжджати**. У цьому випадку в англійському (як і в українському) реченні звичайно є обставина часу, що вказує на майбутній час:

Does the delegation arrive on Monday?

Делегація приїжджає в понеділок?

The train leaves at ten o'clock.

Поїзд відправляється о сьомій годині.

The conference starts tomorrow.

Конференція починається завтра.

We begin our work at nine o'clock tomorrow.

Завтра ми починаємо роботу о дев'ятій годині.

Утворення Past Simple

1. **Past Simple** правильних дієслів утворюється шляхом додавання в усіх особах закінчення **-ed** до інфінітиву: **to play – played**, **to wait – waited**, **to gain – gained**.

Past Simple неправильних дієслів утворюється іншими способами: **to go – went**, **to begin – began**, **to bring – brought**, **to let – let**.

2. **Питальна** форма як для правильних, так і для неправильних дієслів утворюється за допомогою допоміжного дієслова **did** та інфінітиву смислового дієслова (без *to*), при цьому допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Did I work? Did she work? Did I speak? Did he speak?**

3. **Заперечна** форма як для правильних, так і для неправильних дієслів утворюється за допомогою допоміжного дієслова **did**, частки **not** та інфінітиву смислового дієслова, при цьому **not** ставиться після допоміжного дієслова: **I did not work, he did not work, I did not speak, she did not speak.**

Past Simple використовується для вираження дії, яка відбулася або відбувалася в минулому. Цей час вживають для переказу подій, які відбулися в минулому, а також у розмові про минулі події. **Past Simple** перекладається українською мовою дієсловом доконаного або недоконаного виду, залежно від смислу речення.

Past Simple вживається:

1. Для вираження минулої дії із такими обставинами часу, як **yesterday** вчора, **last week** минулого тижня, **an hour ago** годину назад, **at six o'clock** о шостій, **the other day** нещодавно, **on Monday** в понеділок, **in 2014** у 2014 році, **during the holidays** під час свят та ін.

I spoke to him yesterday.

Я говорив з ним вчора.

I received a letter from him last week.

Я отримав від нього листа минулого тижня.

He arrived at five o'clock.

Він приїхав о п'ятій годині.

The goods arrived the other day.

Товари прибули нещодавно.

The negotiations ended on Saturday.

Переговори закінчились в суботу.

Час виконання дії може бути також виражено у **підрядному реченні**:

I saw her when I was in Lviv.

Я бачив її, коли був у Львові.

I spoke to him about it when we met in the office.

Я поговорив з ним про це, коли ми зустрілися в офісі.

He called when I was at home.

Він подзвонив, коли я був вдома.

Також час виконання дії може лише матися на увазі і не бути вказаним в реченні:

I bought this book in Chicago.

Я купив цю книгу в Чикаго (мається на увазі: коли я був в Чикаго).

I recognized him with difficulty.

Я насилу його впізнав (мається на увазі: коли ми зустрілись).

2. Для вираження ряду минулих дій у тій послідовності, в якій вони відбулися:

He came home, had dinner, read the newspaper and watched a movie.

Він прийшов додому, пообідав, почитав газету та подивився фільм.

He left the hotel, took a taxi and went to the theater.

Він вийшов з готелю, взяв таксі та поїхав до театру.

The manager entered the office, sat down and began to look through the morning mail.

Менеджер увійшов до офісу, сів за стіл та почав продивлятися ранкову пошту.

When I arrived at the railway station, I went to the ticket window and purchased a ticket.

Коли я приїхав на вокзал, я пішов до каси та купив квиток.

3. Для вираження звичайної дії в минулому, що повторювалась:

<i>Last year I went to the theatre every week.</i>	<i>Минулого року я ходив в театр кожного тижня.</i>
<i>Last winter I often worked in the library.</i>	<i>Минулої зими я часто працювала в бібліотеці.</i>
<i>While she was in Kyiv, she visited us every evening.</i>	<i>Коли вона була в Києві, вона відвідувала нас кожного вечора.</i>

Future Simple утворюється за допомогою допоміжних дієслів **shall** та **will** та інфінітиву смислового дієслова (без *to*). **Will** вживається з усіма особами: I (we, he, she, it, you, they) **will work**. **Shall** вживається із 1-ю особою однини та множини у запитаннях, пропозиціях та проханнях про пораду: **Shall** we play tennis? What **shall** I do?

У **питальній** формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Will** he (she, it, you, they) **work**? **Shall** I (we) **work**?

Заперечна форма утворюється за допомогою заперечної частки **not**, яка ставиться після допоміжного дієслова: I (we, he, she, it, you, they) **will not work**.

Future Simple вживається для вираження дії, яка відбудеться або буде відбуватися у майбутньому. Ця дія може бути одноразовою або повторюваною. **Future Simple** перекладається українською майбутнім часом дієслова як доконаного, так і недоконаного виду:

<i>He will return to Kyiv in a few days.</i>	<i>Він повернеться до Києва через декілька днів.</i>
<i>We will not see him till Monday.</i>	<i>Ми не побачимо його до понеділка.</i>
<i>They will have English lessons twice a week.</i>	<i>Вони будуть мати уроки англійської мови два рази на тиждень.</i>

Future Simple не вживається у підрядних речення часу та умови після сполучників *if, when, as soon as, after, before, till, until* та ін. У цих випадках замість **Future Simple** вживають **Present Simple**.

<i>He will send us a message as soon as the plane lands.</i>	<i>Він відправить нам повідомлення, як тільки літак приземлиться.</i>
<i>If I receive a letter from her, I'll let you know.</i>	<i>Якщо я отримаю від неї листа, я вам повідомлю.</i>

Іноді **Future Simple** виражає не майбутню дію, а дію, яка припускається та відноситься до теперішнього. У цьому випадку **Future Simple** перекладається українською теперішнім часом у сполученні зі словами *можливо, ймовірно*. Таке вживання **Future Simple** зустрічається у ділових листах, газетних та журнальних статтях:

<i>You will recall that these facts were already mentioned in the previous issue.</i>	<i>Ви, ймовірно, пам'ятаєте, що ці факти вже згадувались у попередньому номері.</i>
--	---

<i>You will expect that this question has already been settled.</i>	<i>Ви, ймовірно, очікуєте, що це питання вже вирішено.</i>
--	--

Exercise 1. Insert the verb *to be* in Present Simple:

1. I ... a student. 2. My father ... not a teacher, he ... a scientist. 3. ... your aunt a doctor? – Yes, she 4. ... they at home? – No, they ... not at home, they ... at work. 5. The friends of my brother ... sportsmen. 6. ... it you who can help me with this task? 7. ... your sister a scientist? No, she ... not a scientist, she ... a student. 8. ... there anybody in the room? – Yes, there ... some guests. 9. Who ... your favourite musicians? 10. My sister ... at home. 11. ... this your watch? – Yes, it 12. The woman standing in the hall ... an actress.

Exercise 2. Translate into English using the correct form of the verb *to be* in Present or Past Simple:

1. Зараз я в університеті. 2. Мій брат художник. Він надзвичайно цікава людина. 3. Моя сестра на роботі. Вона сьогодні чергує у лікарні. 4. Цей вчений проти експериментів над тваринами? 5. Ви студент? – Ні, я лікар. 6. Моя сестра була на виставі цього відомого режисера. 7. Ми не на вулиці, оскільки там холодно. 8. Мій брат учень. Він у школі. 9. Ваша мама була на роботі? – Ні, вона хворіла. 10. Діти були вчора вдома.

Exercise 3. Insert the verb *to be* in Present, Past or Future Simple:

1. Your friend ... at home now. 2. He ... a student at this university twenty years ago. 3. I ... a doctor when I grow up. 4. My sister ... not ... at home tomorrow. 5. ... you ... at home tomorrow? 6. ... your father at work yesterday? 7. My sister ... ill last week. 8. She ... not ill now. 9. Yesterday we... at the theatre. 10. Where ... your mother now? – She ... in the kitchen. 11. Where ... you yesterday? – I ... at the cinema. 12. When I come home tomorrow, all my family ... at home. 13. When this woman ... young, she ... an actress. 14. My friend ... in London tomorrow. 15. Where ... your books now? - They ... in my bag.

Exercise 4. Put the verbs in brackets into Present Simple:

1. My sister (to get) up at eight o'clock. 2. She (to go) to school in the afternoon. 3. Jane (to be) fond of sports. She (to do) her morning exercises every day. 4. For breakfast she (to have) a sandwich and a cup of tea. 5. After breakfast she (to go) to school. 6. It (to take) him two hours to do his homework. 7. She (to speak) French well. 8. My working day (to begin) at seven o'clock. I (to get) up, (to switch) on the radio and (to do) my morning exercises. At half past seven we (to have) breakfast. My father and I (to leave) home at eight o'clock. He (to take) a bus to his factory. My mother (to be) a doctor, she (to leave) home at nine o'clock. In the evening we (to gather) in the living-room. We (to watch) TV and (to talk).

Exercise 5. Translate into English using the correct form of the verbs in Present Simple:

1. Цей пристрій працює від акумулятора. 2. Ми не працюємо у неділю. 3. Ви працюєте на цьому заводі? – Так. 4. Коли ви прокидаєтесь? – Зазвичай ми прокидаємось о 6.30, але у вихідні ми спимо довше. 5. Ці вчені публікують свої дослідження раз на рік. 6. Де він живе? 7. Коли працівники повертаються на роботу після свят? 8. Чому деякі студенти не знають цих правил? 9. О котрій відкривається виставковий центр? 10. З ким вони співпрацюють у цьому проекті?

Exercise 6. Put the verbs in brackets into Present or Future Simple:

1. When he (to return) to Kyiv, he (to call) on us. 2. If I (to see) him, I (to tell) him about their letter. 3. We (to gather) at our place when my brother (to come) back from Africa. 4. I (to sing) this song with you if you (to tell) me the words. 5. I hope you (to join) us when we (to gather) in our country house the next time. 6. What you (to do) when you (to come) home? 7. If I (to stay) some more days in your town, I (to call) on you and we (to have) a good talk. 8. He (to go) to the Public Library very often when he (to be) a student. 9. As soon as I (to return) from school, I (to call) you. 10. You (to pass) many towns and villages on your way before you (to arrive) in Kyiv. 11. I (to stay) at home till she (to come). Then we (to go) to the theatre if she (to bring) tickets.

Exercise 7. Put the verbs in brackets into Present or Future Simple:

1. I (to see) you before you (to leave)? 2. What he (to do) when he (to come) home? 3. Where they (to go) if the weather (to be) fine? 4. He (to call) me when he (to return) home. 5. If it (to rain), we (to stay) at home. 6. She (to walk) home if it (not to be) too cold. 7. I am sure he (to come) to say good-bye to us before he (to leave) Kyiv. 8. Please turn off the light when you (to leave) the room. 9. If we (to be) tired, we (to stop) at a small village half-way to Lviv and (to have) a short rest and a meal there. 10. If you (to miss) the 10.30 train, there is another at 10.35. 11. She (to make) all the arrangements about it before she (to fly) there. 12. Before he (to leave) for London, he (to spend) a day or two at his relatives.

Exercise 8. Translate into English using the correct form of the verbs in Present or Future Simple:

1. Помічник директора повідомить Вам про дату проведення співбесіди у найближчий час. 2. Коли я прийду додому, я зателефоную вам. 3. Вона прийде на змагання у неділю. 4. Якщо вона з'явиться, попросить її принести мені книгу. 5. Я побачу Тома завтра. 6. Як тільки я побачу Тома, я розповім йому про це. 7. Я поїду до моїх батьків наступного тижня. 8. Перед тим, як я поїду до моїх батьків, я зателефоную вам. 9. Якщо завтра погода буде чудова, ми поїдемо за місто. 10. Коли вчитель заходить до класу, учні встають і вітають його. 11. Коли вчитель зайде до класу, учні встануть і привітають його. 12. Як тільки він згадає про той невдалий експеримент, він починає нервувати. 13. Як тільки він згадає про той невдалий експеримент, він почне нервувати. 14. За умови, якщо вона зателефонує сьогодні, засідання відбудеться вчасно.

Exercise 9. Put the verbs in brackets into Present or Past Simple:

1. I (to go) to bed at ten o'clock every day. 2. I (to go) to bed at ten o'clock yesterday. 3. My brother (to wash) his face every morning. 4. Yesterday he (to wash) his face at a quarter past seven. 5. I (not to have) history lessons every day. 6. We (not to rest) yesterday. 7. My brother (not to drink) coffee yesterday. 8. My mother always (to take) a bus to get to work, but yesterday she (not to take) a bus. Yesterday she (to walk) to her office. 9. You (to talk) to the members of your family every day? - Yes, I But yesterday I (not to talk) to them: I (to be) very busy yesterday. 10. You (to come) home at six o'clock yesterday? - No, I Yesterday I (to come) home from school at half past eight. I (to be) very tired. I (to have) dinner with my family. After dinner I (to be) very thirsty. I (to drink) two cups of tea. Then I (to rest).

Exercise 10. Put the verbs in brackets into Present or Past Simple:

1. My friend (to know) Spanish very well. 2. Who (to ring) you up an hour ago? 3. He (to live) on the third floor. 4. It (to take) you long to find his house yesterday? 5. When your lessons (to be) over on Monday? 6. I (to have) dinner with my family yesterday. 7. Her friends (to be) ready at five o'clock. 8. One of her brothers (to make) a tour of Europe last summer. 9. Queen Elizabeth II (to be) born in 1926. She (to become) Queen of England in 1952. 10. You always (to get) up at seven o'clock? - No, sometimes I (to get) up at half past seven.

Exercise 11. Put the verbs in brackets into Present, Past or Future Simple:

1. I (to go) to bed at ten o'clock every day. 2. I (to go) to bed at ten o'clock yesterday. 3. I (to go) to bed at ten o'clock tomorrow. 4. I (not to go) to the cinema every day. 5. I (not to go) to the cinema yesterday. 6. I (not to go) to the cinema tomorrow. 7. You (to watch) TV every day? 8. You (to watch) TV yesterday? 9. You (to watch) TV tomorrow? 10. When you (to leave) home for school every day? 11. When you (to leave) home for school yesterday? 12. When you (to leave) home for school tomorrow? 13. My brother (to go) to work every day. He (to leave) home at a quarter past eight. As the office he (to work) at (to be) near our house, he (to walk) there. He (not to take) a bus. Yesterday he (not to go) to work. Yesterday he (to get) up at nine o'clock, 14. You (to have) a PT lesson yesterday? - No, I... 15. What you (to buy) at the shop yesterday? - I (to buy) a book.

CONTINUOUS TENSES (ТРИВАЛІ ЧАСИ)

Continuous Tenses включають в себе **Present Continuous Tense** (теперішній тривалий час), **Past Continuous Tense** (минулий тривалий час), **Future Continuous Tense** (майбутній тривалий час).

Часи групи **Continuous** вживаються для вираження тривалої дії, яка почалася до певного моменту у теперішньому, минулому або майбутньому або досі триває, відбувалася чи буде відбуватися в цей момент. Вони описують дію в момент її здійснення, таким чином, виражаючи незакінчену тривалу дію. В українській мові цьому часу відповідають дієслова недоконаного виду.

Present Continuous утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to be** в теперішньому часі (**am, is, are**) та форми дієприкметника теперішнього часу (Present Participle) смислового дієслова (до інфінітива додається закінчення **-ing**): I **am working**, he (she, it) **is working**, we (you, they) **are working**.

У **питальній** формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Am I working? Is he working? Are you working?**

Заперечна форма утворюється за допомогою частинки **not**, яка ставиться після допоміжного дієслова: I **am not working**, he **is not working**, we **are not working**.

Present Continuous вживається:

1. Для вираження **тривалої** дії, яка відбувається в **момент мовлення**:

He is reading a book.	Він читає книгу (зараз).
She is writing a letter.	Вона пише листа (зараз).
Don't make a noise, he is working .	Не шуміть, він працює (зараз).

Слова, що позначають момент мовлення, наприклад, **now** *зараз*, **at this moment** *у цей момент*, вживати не обов'язково, оскільки сама форма часу вказує на те, що дія відбувається в момент мовлення. В українській мові співпадання дії з моментом мовлення зрозуміло з контексту або при вживанні слів *зараз, тепер, в цей момент*.

2. Для вираження **тривалої** дії, яка відбувається в **теперішній період часу**, не обов'язково в момент мовлення:

He is writing a new play.	Він пише нову п'єсу.
That firm is carrying on negotiations for the purchase of ore.	Ця фірма веде переговори про покупку руди.

3. Для вираження **тривалої** дії в **майбутньому** (замість Future Simple) в обставинних підрядних реченнях умови та часу, які вводяться прийменниками **if, when, while** та ін. в українській мові у відповідних підрядних реченнях застосовується майбутній час дієслова недоконаного виду:

If I am sleeping when he comes, wake me up, please.	Якщо я буду спати, коли він прийде, розбуди мене, будь ласка.
I will be reading the book while you are writing your grammar exercises.	Я буду читати книгу, поки ти будеш писати граматичні вправи.

4. Для позначення дії в майбутньому (як і теперішній час в українській мові), коли виражається **намір** здійснити дію або мова йде про **заплановану** заздалегідь дію. В цьому разі в англійському реченні, як і в українському, є обставина часу, що вказує на майбутній час:

We are going to the theatre tonight.	Ми йдемо в театр сьогодні ввечері.
She is leaving by the five o'clock train.	Вона від'їжджає на поїзді о п'ятій.
He is having his examination on Friday.	У нього екзамен у п'ятницю.

5. Для вираження незадоволення або роздратування із прислівниками **always, constantly**:

He is always leaving his things in this armchair. I'm tired of it.	Він завжди залишає свої речі на цьому кріслі. Я вже втомилась від цього.
You are always arguing with me. I'm fed up with it.	Ти завжди сперечаєшся зі мною. Мені це набридло.

Present Continuous дієслова to go+інфінітив

1. Одночасно з **Present Continuous** для вираження дії в майбутньому дуже часто застосовується дієслово **to go** у формі **Present Continuous+інфінітив**: **I am going to work, I am going to read.** В цьому випадку **I am going** має значення *збираюсь, маю намір*:

I am going to learn French next year.	Я збираюсь (маю намір) вивчати французьку мову наступного року.
He is going to spend his summer vacations in China.	Він збирається провести літні канікули у Китаї.

2. У деяких випадках значення наміру відсутнє та поєднання **Present Continuous** і дієслова **to go** з інфінітивом має значення тільки майбутнього часу і тому перекладається українською дієсловом майбутнього часу:

We are going to have our English exam soon.	Скоро у нас буде іспит з англійської мови.
I am afraid that he is going to be angry with me.	Я боюсь, що він на мене розсердиться.
The sea air is going to do you good.	Морське повітря буде для вас корисним.

3. Інфінітив після **Present Continuous** дієслова **to go** може вживатися в пасивному стані:

He is going to be appointed manager of that department.	Його буде призначено завідуючим цього відділу.
A new office is going to be built in this block.	У цьому кварталі збудують (збираються збудувати) новий офіс.

Exercise 12. Put the verbs in brackets into Present Continuous:

1. The boys (to run) about in the garden. 2 I (to do) my homework. 3. John and his friends (to go) to the library. 4. Ann (to sit) at her desk. She (to study) geography. 5. A young man (to stand) at the window. He (to smoke) a cigarette. 6. The old man (to walk) about the room. 7. The dog (to lie) on the floor. 8. You (to have) a break? 9. What language you (to study)? 10. Who (to lie) on the sofa? 11. What they (to talk) about? 12. It still (to rain).

Exercise 13. Translate into English using Present Continuous:

1. Я читаю науковий журнал. 2. Він не пише листа зараз. 3. Ми не працюємо над цією проблемою. 4. Ви не читаете цю книгу? Можна я візьму її? 5. Він спить? 6. Твої колеги обговорюють це питання? 7. Я не їду на конференцію в цю суботу. 8. Вона сидить за столом і думає про свої наступні кроки. 9. Куди йдуть всі твої одногрупники? 10. Чому вона сміється? 11. Вони планують побудувати нову школу у цьому районі. 12. Керівник підприємства проводить збори і повідомляє про майбутні зміни.

Exercise 14. Put the verbs in brackets into Present Simple or Present Continuous:

1. What you (to do) here? – I (to wait) for a friend. 2. He (to speak) French? – Yes, he (to speak) French quite fluently. 3. Listen! Someone (to knock) at the door. 4. Don't go into the classroom! The students (to write) the test there. 5. She (to write) letters to her mother every week. 6. Ships (to travel) from England to Australia in 40 days. 7. The man who (to smoke) a cigarette is our English teacher. 8. Let's go for a walk, it not (to rain). 9. You (to hear) anything? 10. My brother (to smoke) a great deal. 11. Listen! The telephone (to ring). 12. Where is Peter? He (to have) his English lesson. I think that he always (to have) it at this hour.

Exercise 15. Translate into English:

1. Де Пітер? – Він грає в теніс. 2. Він добре грає в теніс? – Ні, він грає погано. 3. Я не знаю людину, яка розмовляє з директором. 4. Я часто розмовляю зі своїми друзями про нашу поїздку до Карпат. 5. Джейн співає дуже добре. Послухайте, вона співає у сусідній кімнаті. 6. Він не бачить, що я на нього дивлюсь, через те, що він щось читає з великим інтересом. 7. Подзвоніть йому зараз. Я думаю, що він ще не спить. 8. Подивіться на людину, яка сидить біля вікна. Це наш викладач. 9. Я рідко його бачу, тому що зараз він дуже зайнятий. Він готується до іспитів. 10. Студенти завжди дуже зайняті у травні та червні, тому що вони готуються до іспитів. 11. Він тепер рідко сюди приходить, тому що він працює над своїм винаходом. 12. Він працює у бібліотеці кожного дня.

Дієслова, які не вживаються в часах групи **Continuous**: *to appear, to seem, to be, to know, to understand, to think, to recognize, to want, to like, to see, to hear, to feel, to have (to have – тільки в своєму прямому значенні «мати».* У словосполученнях типу "*to have breakfast*", "*to have a lesson*", "*to have a smoke*" дієслово *to have* вживається також і в часах групи **Continuous**). Ці дієслова треба вживати в **Present Simple**, навіть якщо дія відбувається в момент мовлення.

Варто пам'ятати, що деякі дієслова з цієї групи можуть вживатися в часах групи **Continuous**, але при цьому будуть мати дещо інше значення:

	Значення, в якому дієслово не вживається в Continuous	Вживається в часах групи Continuous
<i>think</i>	вважати <i>I think we can do it together.</i>	обдумувати <i>Why are you so serious? – I'm thinking.</i>
<i>have</i>	мати <i>I have a book by E.Poe</i>	у словосполученнях: <i>have dinner, have a lesson, have a shower</i>
<i>taste</i>	мати смак <i>It tastes delicious.</i>	пробувати (на смак) <i>Why is she tasting the milk?</i>
<i>smell</i>	мати запах <i>It smells of roses in here.</i>	нюхати <i>She is smelling the flowers.</i>

<i>feel</i>	мати певну властивість на дотик <i>It feels like velvet.</i>	щупати <i>He was feeling his pockets as if trying to find the keys.</i>
<i>weigh</i>	важити <i>This parcel weighs 5 kilos.</i>	зважувати <i>He is weighing some fish.</i>
<i>look</i>	виглядати <i>She looks great in her new dress.</i>	дивитись <i>They are looking at the boy singing on the stage.</i>
<i>see</i>	розуміти <i>I see you don't know what to do. Let me help you.</i>	відвідувати, зустрічатись <i>I'm seeing my new employer today.</i>
<i>be</i>	бути <i>He is at home today.</i>	поводити себе (незвично) <i>The baby is being fidgety these days. You need to consult the doctor.</i>

Exercise 16. Put the verbs in brackets into Present Simple or Present Continuous:

1. The meal (to smell) delicious! – Would you like to join us? We (to eat) it already. 2. You (to want) to see my father? – Yes, I ... 3. Michael (to know) German rather well. He (to want) to know English, too, but he (to have) little time for it now. 4. Why he (to feel) his way? He (to be) blind? 5. We (to have) an English lesson now. 6. Lena usually (to prepare) her homework at school? – No, she As a rule, she (to work) at home. – And what she (to write) now? – Oh, she (to write) an article for our newspaper. 7. Who that man (to be) who (to stand) in the doorway? – You (not to recognize) him? It (to be) John, my cousin. 8. I (to have) no time now, I (to have) dinner. 9. Your family (to leave) the city in summer? – Yes, we always (to go) to the seaside. We all (to like) the sea. Mother (to stay) with us to the end of August, but father (to return) much earlier. 10. Where Tom and Nick (to be) now? – They (to have) a smoke in the garden.

Exercise 17. Put the verbs in brackets into Present Simple or Present Continuous:

1. It (to take) me 15 minutes to get to school. 2. Where you (to go)? – I (to hurry) to school. 3. When your lessons (to begin) on Monday? – They (to begin) at nine o'clock. 4. Where your sister (to be)? – She (to do) her homework in the next room. 5. It usually (to take) me an hour to do my written exercises. 6. Where Bob (to be)? I (to look) for him. – He (to have) dinner. 7. In the evening I often (to go) to see my friends. 8. On Sunday we sometimes (to go) to the cinema or to a club. 9. Andrew (to get) up very early as he (to live) far from school. He (to be) never late. 10. It (to be) six o'clock in the evening now. Victor (to do) his homework. His sister (to read) a book. His mother and grandmother (to talk).

Exercise 18. Put the verbs in brackets into Present Simple or Present Continuous:

- 1 A: I *am thinking* (think) about visiting Jane this afternoon.
B: I wouldn't bother. I (think) she's away on holiday.
- 2 A: Mr Jones (have) a call from his wife.
B: Can it wait? He (have) a business meeting and I (not want) to disturb him.
- 3 A: The police (still/look) for fingerprints.
B: It (look) as if they won't find the criminal.
- 4 A: I (love) breathing in clean, country air!
B: So do I. I (love) every minute of this walking trip.
- 5 A: I (see) my boss about a pay rise this afternoon.
B: I (see). That's why you're wearing a suit and tie.
- 6 A: Why (you/taste) the soup? Is there anything wrong with it?
B: Yes, it (taste) too sweet. I think you've used sugar instead of salt.
- 7 A: Why (you/feel) the baby's forehead, Mum?
B: I think she's got a temperature. She (feel) rather hot.
- 8 A: John (be) a very rude person, you know.
B: I know, Sheila (be) very rude these days too, although she's usually polite.
- 9 A: It (look) as if it's going to rain this afternoon.
B: I know. I (look) for my umbrella to take out with me.
- 10 A: Why (you/smell) the inside of your car?
B: Because it (smell) of petrol and I want to check for leaks.
- 11 A: How much (your new baby/weigh)?
B: I don't know yet. The nurse (weigh) him at the moment.

Exercise 19. Underline the correct item:

1. John **is** / **is being** usually rude, but today he **is** / **is being** polite to his colleagues.
2. Ann **is** / **is being** usually patient, but today she **is** / **is being** impatient.
3. Sam **is** / **is being** rude to his mother now, but he **is** / **is being** normally pleasant to her.
4. Peter **is** / **is being** a kind man, but at the moment he **is** / **is being** selfish.
5. Julie **is** / **is being** silly at the moment, although I know she **is** / **is being** really very sensible.

Exercise 20. Put the verbs in brackets into Present Simple or Present Continuous:

Mark: Hi, Ann! What (you/do) at the moment?

Ann: Hello Mark! I (try) to finish my project, but my little brother (keep) interrupting me.

Mark: Oh really?

Ann: Yes, he (always/ask) me to help him with his homework! I (get) tired of it.

Mark: I see. Look, a few of us (meet) at Cafe Nora for coffee later. (you/want) to join us?

Ann: Well, my dance class (start) at 8 o'clock. What time (you/go) to the cafe?

Mark: About 6 o'clock.

Ann: That's great! My class is nearby and I certainly (need) a break. See you at six.

Exercise 21. Put the verbs in brackets into Present Simple or Present Continuous:

Ted: Hello, Dad, I am in Birmingham. It (pour) with rain and I (not/have got) any money.

Bob: What (you/want) me to do about it?

Ted: Could you come and pick me up?

Bob: Ted, you (always/ask) me to do this! I (get) tired of it.

Ted: Please, Dad. I am tired and hungry. My evening classes (start) at 7:00 and I have to be there on time. Can't Mum come and get me?

Bob: The Smiths (visit) us tonight and she is busy in the kitchen. She (bake) a cake at the moment.

Ted: Please, Dad. I (ask) you to do this for me one last time. The success of my presentation tonight (depend) on you.

Bob: OK, I'll be there in half an hour. But this is the last time. I (mean) it!

Exercise 22. Complete this letter with the correct form of Present Simple or Present Continuous. Use each verb in the list once. The first (0) is given as an example.

stand	seem	write	be	make	shine	stay	taste
look	cost	feed					

Dear Jill,

I **am writing** (0) to you from Granada where everything.....(1) to be going just fine; we.....(2) nice and relaxed. We.....(3) in a gorgeous hotel just down the road from the Alhambra, which.....(4) an old fortress built by the Moors. It.....(5) at the top of the hill just opposite our hotel and we can see this wonderful building through our window. It.....(6) absolutely magnificent! The hotel is lovely, but unfortunately it.....(7) a lot to stay here! Eating out is great. Have you heard of gazpacho? It's a cold cucumber and tomato soup which they.....(8) with oil, vinegar and garlic and it.....(9) delicious.

Well, outside the sun.....(10) so I'm off to get a bit of a suntan; I hope everything's OK back in Birmingham.

Lucy.

Exercise 23. Read the text below and in each line find the word that does not fit grammatically. Write this word in the right column. Some lines are correct. The first two are given as examples.

THE GREENHOUSE EFFECT		
0	This week in Kyoto in Japan the latest conference	+
00	on the environment is being taking place. The whole	being
1	world is today watching to see what happens	
2	as delegates from more than 165 countries discuss	
3	what measures need to be taken to reduce the	
4	fumes that do create the Greenhouse Effect. They	
5	are hope to agree on ways of reducing the amount	
6	of carbon dioxide and other gases that we	
7	send into the atmosphere. These gases to act the way a	
8	greenhouse does and, as a result, the Earth is	
9	be getting hotter and hotter all the time. The	
10	temperature it is rising gradually and	
11	in 100 years' time the Earth will be hotter by about 4°C.	
12	The problem is be getting worse as more cars	
13	are make an appearance on our already crowded roads.	
14	The solution in Kyoto is depends on what the United States,	
15	the most powerful nation on Earth, feels is in its interests.	

Exercise 24. Underline the correct tense (Present Simple or Present Continuous) in the following sentences:

1. I'm *sleeping* / *sleep* on Nilo's sofa until I find a place of my own.
2. I'm *only working* / *only work* there for a couple of months because I'm going abroad this summer.
3. If you *aren't listening* / *don't listen* to the radio, why don't you switch it off?
4. His only bad habit is that he *talks* / *is talking* too loudly.
5. So in the first scene we *see* / *are seeing* him getting up and then he *goes* / *is going out* and *meets* / *is meeting* a strange woman.
6. You *make* / *are making* goulash using meat, vegetables and paprika.
7. I never do anything I *feel* / *am feeling* is against my principles.
8. He *appears* / *is appearing* to be very friendly but I don't know him very well.
9. There's nobody at the door; you just *hear* / *are hearing* things.
10. I'm thinking of doing a postgraduate degree – what do you *think* / *are you thinking*? Is it a good idea?

Exercise 25. Put the verbs in brackets into Present Continuous, Present Simple or Future Simple:

1. He (to go) to the theatre tomorrow.
2. We (to go) to school in the morning.
3. Look! Kate (to go) to school.
4. You (to help) your mother tomorrow?
5. I (not to play) the guitar now.
6. My brother (to play) the guitar every evening.
7. They (not to take) care of the garden next summer.
8. You (to like) apples?
9. You (to eat) apples

tomorrow? 10. Nick (to read) many books. 11. Mother (to work) every day. 12. He (not to sleep) now. 13. Your brother (to go) to the exhibition next Sunday? 14. We (not to go) to the zoo tomorrow. 15. I (not to learn) the poem now. 16. She (to live) in San Francisco. 17. My father (to shoot) very well. 18. Look! He (to carry) a very heavy box. 19. My sister (not to like) coffee. 20. When you (to go) to bed every day? 21. What he (to read) now? 22. What he (to read) every day? 23. What he (to read) tomorrow?

Exercise 26. Put the verbs in brackets into Present Continuous, Present Simple, Future Simple or Past Simple:

1. The scientists (to make) a great discovery last year. 2. Next contest (not to take) place in this location. 3. Listen! They (to announce) the results of the competition. 4. Drones (to cause) airport chaos – why can't we stop them? 5. The police (to arrest) two people in connection with the incident yesterday. 6. Your father (to go) on a business trip last month? 7. The airport (to install) a £1 million protection system? 8. New technique (to reveal) 'missing' galactic mergers. 9. How our science (to develop) in the future? 10. When she finally (to present) the findings of her group? 11. Where he (to spend) next summer? 12. What this team (to work) on now? 13. I (not to mean) to offend you. 14. Last Sunday the researchers (to test) new equipment.

Exercise 27. Complete the sentences using *be going to*, *will*, Present Continuous or Present Simple. Use the verbs in brackets:

1. Look, that car over there (crash). 2. I can't come tonight because I (stay in) to watch a match. 3. The Prime Minister (travel) to Brussels tomorrow. 4. The match (start) at 3 pm as always. 5. Don't worry about the car; I (phone) for a taxi. 6. Nina often (visit) her parents. 7. I (be) rich one day! 8. According to my diary, we (meet) at 3 pm tomorrow. 9. We (win) the European Cup next year. 10. The National Theatre (celebrate) its thirtieth anniversary soon.

Exercise 28. Underline the most suitable form of the future in the following text:

All Aquarians this month (1) *get off / are getting off* to a good start with some good news on the home front. The news (2) *is helping / will help* to relax recent tensions and give you the chance to make a fresh start. There (3) *shall / will be* lots of new things on other fronts this month. It really (4) *is going to be / is being* a time of great opportunity. A special person (5) *shall come / is coming* into your life soon – and you mustn't think this (6) *is going to be / is being* just another friendship. At work, you (7) *are needing / will need* to rise to new challenges that (8) *are testing / will test* your character to the utmost. If you (9) *make / are making* a wrong move, you (10) *will probably regret / probably regret* it. In short, this month which (11) *will bring / shall bring* many opportunities but there (12) *will be / are being* risks, too, so be careful!

Exercise 29. Fill in with *will* or *be going to*:

1 A: Have you decided where you're going for your holidays?

B: Yes, I tour Spain.

2 A: We've almost run out of petrol.

B: Don't worry. We get some on the way home.

3 A: Does your tooth hurt a lot?

B: Yes, I see the dentist tomorrow.

4 A: Did you buy any stamps?

B: I forgot to, but I get some now if you like.

5 A: Have you heard about Sharon?

B: Yes. She have a baby.

6 A: When did you last speak to Susan?

B: Oh, weeks ago, but I meet her tonight.

7 A: Your car is very dirty.

B: I know. My son wash it this afternoon.

8 A: Do you know what the weather forecast is for tomorrow?

B: No, but I expect it be warmer than today.

9 A: Shall we go out tonight?

B: Sorry! I eat at the Chinese restaurant with Paul.

10 A: What do you want to eat?

B: I have a hamburger and some chips, please.

11 A: Are you watching TV tonight?

B: Yes, I watch a football match.

12 A: Watch out! You trip over that toy on the floor.

B: Oh! I didn't even see it.

13 A: I'm really hungry after all that hard work.

B: I make some sandwiches.

Утворення Past Continuous

Past Continuous відрізняється від **Present Continuous** тільки формою допоміжного дієслова **to be**. Для утворення цього часу потрібні форми **was** (для однини) і **were** (для множини) і форма дієприкметника теперішнього часу (Present Participle) смислового дієслова (до інфінітива додається закінчення **-ing**): **I was working, We were working.**

У **питальній** формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Was I working? Were you working?**

Заперечна форма утворюється за допомогою частинки **not**, яка ставиться після допоміжного дієслова: **I was not working, we were not working.**

Вживання Past Continuous

Past Continuous виражає минулу дію у процесі її звершення, тобто незакінчену тривалу дію. Українською цей час перекладається минулим часом дієслова недоконаного виду.

Past Continuous вживається:

1. Для вираження тривалої дії, що почалася до певного моменту в минулому і все ще здійснюється в цей момент. Момент здійснення дії може бути вказаний:

а) позначенням часу, наприклад, **at five o'clock** *о п'ятій*, **at noon** *опівдні*, **at midnight** *о півночі*, **at that moment** *в той момент* та ін.

He **was writing** a letter at five o'clock.

Він писав листа о п'ятій (тобто він почав писати листа до п'ятої і все ще писав його о п'ятій).

It **was raining** at noon.

Опівдні йшов дощ.

What **was he doing** at that moment?

Що він робив в той момент?

б) іншою минулою дією, вираженою дієсловом в **Past Simple**:

It **was raining** when I left the house.

Йшов дощ, коли я вийшов із дому.

What **was he doing** when you called on him?

Що він робив, коли ви до нього зайшли?

He hurt his leg while he **was playing** football.

Він травмував ногу, коли грав у футбол.

As I **was coming** here I met your brother.

Коли я йшов сюди, я зустрів вашого брата.

Примітка. Варто пам'ятати, що такі ж позначення часу вживаються з Past Simple для позначення не тривалої дії.

He **finished** his work **at five o'clock**.

Він **закінчив** роботу о п'ятій.

(Пор.: He **was finishing** his work at five o'clock. Він **закінчував** роботу о п'ятій.)

He **signed** the documents **at three o'clock**.

Він **підписав** документи о третій.

(Пор.: He **was signing** the documents at three o'clock. Він **підписував** документи о третій.)

2. Для вираження тривалої дії, яка відбувалась у період часу, що завершився, але не обов'язково безперервно:

He **was writing** a play during the summer.

Він писав п'єсу влітку.

In June that firm **was carrying on** negotiations for the purchase of steel.

В червні ця фірма вела переговори щодо купівлі сталі.

Past Continuous іноді вживається як і **Past Simple** з такими позначеннями часу, як **all day long** *увесь день*, **all day yesterday** *увесь день вчора*, **all the time** *увесь час*, **the whole evening** *весь вечір*, **from five till eight** *з п'ятої до восьмої* та ін. Коли мовець вживає **Past Continuous**, він описує дію, як процес, а коли **Past Simple**, то просто констатує факт здійснення дії.

Однак, коли дія з такими позначеннями часу її звершення є однією із двох або декількох дій, які слідують одна за одною, використовується тільки **Past Simple**:

I came home early, rested from five till six, and then worked the whole evening.	Я прийшов додому рано, відпочивав з п'ятої до шостої, а потім працював увесь вечір.
--	---

Примітка. Past Continuous дієслова **to go** вживається разом з інфінітивом для вираження зміни наміру здійснити дію в минулому. **I was going** у цьому випадку має значення *збирався, мав намір* (часто запланована, але не виконана дія):

I was going to tell him about it, but he interrupted me.	Я збирався розказати йому про це, але він мене перебив.
That is what I was going to say .	Це те, що я збирався сказати.

Exercise 30. Put the verbs in brackets into Present or Past Continuous:

1. I (to write) an English exercise now. 2. I (to write) an English exercise at this time yesterday. 3. My little sister (to sleep) now. 4. My little sister (to sleep) at this time yesterday. 5. My friends (not to do) their homework now. They (to play) football. 6. My friends (not to do) their homework at seven o'clock yesterday. 7. You (to eat) ice-cream now? 8. You (to eat) ice-cream when I called you yesterday? 9. What your father (to do) now? 10. What your father (to do) from eight till nine yesterday? 11. Why she (to cry) now? 12. Why she (to cry) when I saw her yesterday? 13. She (to read) the whole evening yesterday. 14. She (not to read) now, 15. Now she (to go) to school. 16. What you (to do) now? – I (to drink) tea. 17. You (to drink) tea at this time yesterday? – No, I (not to drink) tea at this time yesterday, I (to eat) a banana. 18. My sister is fond of reading. She (to read) the whole evening yesterday, and now she (to read) again, 19. Look! My cat (to play) with a ball. 20. When I went out into the garden, the sun (to shine) and birds (to sing) in the trees.

Exercise 31. Put the verbs in brackets into Past Simple or Past Continuous:

1. I (to play) computer games yesterday. 2. I (to play) computer games at five o'clock yesterday. 3. He (to play) computer games from two till three yesterday. 4. We (to play) computer games the whole evening yesterday. 5. What Nick (to do) when you came to his place? 6. What you (to do) when I rang you up? 7. I (not to sleep) at nine o'clock yesterday. 8. What he (to do) yesterday? – He (to read) a book. 9. What he (to do) the whole evening yesterday? – He (to read) a book. 10. She (to sleep) when you came home? 11. My brother (not to play) tennis yesterday. He (to play) tennis the day before yesterday. 12. My sister (not to play) the piano at four o'clock yesterday. She (to play) the piano the whole evening. 13. When I came into the kitchen, mother (to cook). 14. She (to cook) the whole day yesterday. 15. We (to wash) the floor in our flat yesterday. 16. We (to wash) the floor in our flat from three till four yesterday. 17. You (to do) your homework yesterday? 18. You (to do) your homework from eight till ten yesterday? 19. Why she (to sleep) at seven o'clock yesterday? 20. He (to sit) at the table the whole evening yesterday.

Exercise 32. Put the verbs in brackets into Past Simple or Past Continuous:

1. I (to go) to the cinema yesterday. 2. I (to go) to the cinema at four o'clock yesterday. 3. I (to go) to the cinema when you met me. 4. I (to do) my homework the whole evening yesterday. 5. I (to do) my homework when mother came home. 6. I (to do) my homework yesterday. 7. I (to do) my homework at six o'clock yesterday. 8. I (not to play) the piano yesterday. I (to write) a letter to my friend. 9. I (not to play) the piano at four o'clock yesterday. I (to read) a book. 10. He (not to sleep) when father came home. He (to do) his homework. 11. When we were in the country last summer, I (to go) to the wood one day. In the wood I (to find) a little fox cub. I (to bring) it home. I (to decide) to tame the cub. Every day I (to feed) it and (to take) care of it. I (to tame) it the whole summer. Now the fox cub is quite tame. It lives in my house. 12. When I (to go) to school the day before yesterday, I met Mike and Pete. They (to talk) and (to laugh). They told me a funny story. Soon I (to laugh), too. I still (to laugh) when we came to school. After school I (to tell) this story at home. My father and mother (to like) it very much.

Exercise 33. Put the verbs in brackets into Past Simple or Past Continuous:

1. Yesterday he (to write) a letter to his friend. 2. Father (to come) home at six o'clock yesterday. 3. I (to read) a book at six o'clock yesterday. 4. She (to fall) asleep at eleven o'clock yesterday. 5. Mother (to drink) tea at eleven o'clock yesterday. 6. Father (to watch) TV at ten o'clock yesterday. 7. I (to go) to bed at nine o'clock yesterday. 8. I (to finish) my homework at nine o'clock yesterday. 9. I (to play) the piano at five o'clock yesterday. 10. He (to begin) to do his homework at four o'clock yesterday. 11. Yesterday the lesson (to begin) at nine o'clock. 12. The cat (to take) a piece of fish and then (to run) away. 13. He (to read) a newspaper when I (to come) in. 14. Yesterday I (to get) up at seven o'clock. 15. The train (to start) at fifteen minutes to ten. 16. He (to put) on his coat and cap, (to open) the door and (to go) out.

Exercise 34. Complete this radio news report with the verbs given. Use Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous giving alternatives where possible.

Emergency services were bombarded with phone calls from all over the north of England last night by people who (1).....(report) seeing blur objects shoot across the sky. Mrs Linda Hayward (2).....(drive) along the B456 road at the time. 'I usually (3).....(come) along that bit of road at about ten. As I (4).....(go) past the old barn, I (5).....(see) a single bright blue light going across the road in front of my car. I (6).....(stop) the car and (7).....(watch) it for about fifteen minutes. It (8).....(travel) quite slowly from east to west and then it suddenly (9).....(disappear). Until now I never (10).....(believe) in UFOs, although my son forever (11).....(try) to persuade me that they (12).....(exist). But now I (13).....(think) that maybe he (14).....(be) right.'

At the height of the panic, police stations (15).....(get) around a thousand calls an hour from members of the public. Sergeant Ron Drake of the Ambledale police (16).....(be) particularly busy. 'Between 10 and 11 o'clock we (17).....(receive) around thirty calls. The callers said they (18).....(see) a single blue light about as big as a car over the village. We now (19).....(consider) searching the fields around Ambledale for any evidence left behind.'

Dr Bart Mastow, a lecturer in astronomy at Trumpton University (20).....(offer) a simple explanation. 'The reports that (21).....(come) in last night (22).....(suggest) that it (23).....(be) a meteor shower. This (24).....(be) not unusual on a small scale, but last night's shower (25).....(seem) to have been very large. In fact, we (26).....(get) an increasing number of meteor showers, and my department currently (27).....(research) possible reasons for this.'

But many witnesses to the events (28).....(believe) that they (29).....(observe) more than a meteor shower, and the Ministry of Defence (30).....(say) that they (31).....(take) the reports of UFO sightings very seriously.

Exercise 35. Complete the sentences using the verbs in the box. Use the same verb in each pair of sentences. Use Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous.

appear	attract	expect	hate	look	measure	see	think
--------	---------	--------	------	------	---------	-----	-------

1. **a** I.....about taking a gap year before I go to university and going travelling around South America.

b A: Why's Terry having a party?

B: I.....it's his birthday.

2. **a** A: How did the cat get up into the tree?

B: I.....he was chasing a bird.

b A: Let me know when the post arrives.

B: Why,.....you.....something important?

3. **a** A: Did you enjoy your time at boarding school?

B: No, I.....every minute of it.

b As the boat was thrown about by the huge waves, she looked across at Paul and wondered if he.....this, too.

4. **a** This month's special exhibition of South African art.....over 5000 visitors a day to the museum, whereas we normally only get about 2000.

b As the home of William Shakespeare, Stratford.....tourists from all over the world.

5. **a**you.....that big house over there? It's my uncle's.

b I split up with Alex when I found out that he.....someone else.

6. **a** A: What happened to your wrist?

B: I.....the window for some new curtains when I fell off the ladder and sprained it.

b I was given this pedometer for my birthday. You just hook it on your belt and it.....how far you walk during the day.

7. **a** A: What on earth are you doing down there?

B: I.....for one of my earrings – it fell off and rolled under the bed.

b A: Which course are you going to apply to?

B: Well, this one on anthropology.....interesting.

8. **a** Our neighbor's cat.....at our door every morning, demanding to be fed.

b Chris is incredibly busy. At the moment he.....in *Hamlet* at the Crescent Theatre.

Exercise 36. Put the verbs in brackets into Present Simple, Past Simple, Present Continuous or Past Continuous:

1. Nina (to celebrate) her birthday yesterday. Her room looked beautiful, there (to be) many flowers in it. When I (to come) in, somebody (to play) the piano, two or three pairs (to dance). 2. Listen! Somebody (to play) the piano. 3. I (to like) music very much. 4. When I (to look) out of the window, it (to rain) heavily and people (to hurry) along the streets. 5. What you (to do) at seven o'clock yesterday? – I (to have) dinner. 6. When I (to come) home yesterday, I (to see) that all my family (to sit) round the table. Father (to read) a letter from my uncle who (to live) in Kiev. 7. Where you (to be) yesterday? – I (to be) at home the whole day. – How strange. I (to phone) you at two o'clock, but nobody (to answer). – Oh, I (to be) in the garden. I (to read) your book and (not to hear) the telephone. 8. What you (to do) at five o'clock yesterday? – I (to work) in the library. – I (to be) there, too, but I (not to see) you. 9. Yesterday I (to work) at my English from five till seven. 10. It (to rain) the whole day yesterday.

Exercise 37. Put the verbs in brackets into Present Simple, Past Simple, Future Simple, Present Continuous or Past Continuous:

1. Look at these children: they (to skate) very well. 2. You (to skate) last Sunday? – Yes, we (to skate) the whole day last Sunday. We (to skate) again next Sunday. 3. My brother can skate very well. He (to skate) every Sunday. 4. What you (to do) now? – I (to wash) the dishes. 5. What you (to do) at three o'clock yesterday? – I (to have) dinner. 6. You (to have) dinner now? 7. Where your brother (to work)? – He (to work) at an institute. 8. Your grandmother (to sleep) when you (to come) home yesterday? 9. What your brother (to do) tomorrow? 10. I (not to go) to the shop yesterday. I (to go) to the shop tomorrow. 11. Where Kate (to go) when you (to meet) her yesterday? 12. Every day the boss (to enter) the office at nine o'clock. 13. Yesterday the boss (to enter) the office at half past nine. 14. When the secretary (to come) tomorrow? 15. At six o'clock yesterday we (to listen) to a very interesting lecture.

Утворення Future Continuous

Future Continuous утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to be** у майбутньому часі (**will be, shall be**) та форми дієприкметника теперішнього часу (Present Participle) смислового дієслова (до інфінітива додається закінчення **-ing**): **I will be working**.

У **питальній** формі перше допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Will I be working? Will you be working?**

Заперечна форма утворюється за допомогою частинки **not**, яка ставиться після першого допоміжного дієслова: **I will not be working**.

Вживання Future Continuous

Future Continuous виражає майбутню дію в процесі її здійснення, тобто незакінчену тривалу дію. Українською цей час перекладається майбутнім часом недоконаного виду.

Future Continuous вживається:

1. Для вираження тривалої дії, яка почалася до певного моменту в майбутньому і все ще буде здійснюватись в цей момент. Момент здійснення дії може вказуватись:

а) позначеннями часу, наприклад, **at five o'clock** *о п'ятій*, **at noon** *опівдні*, **at midnight** *о півночі*, **at that moment** *в той момент* та ін.

I will still be working at six o'clock.

Я ще буду працювати о шостій.

He can't come at two o'clock tomorrow because **he'll be giving** a lesson at that time.

Він не може прийти завтра о другій, тому що він буде проводити урок в цей момент.

б) іншою майбутньою дією, вираженню дієсловом в Present Simple у підрядному реченні часу або умови:

When I come back, they **will be having** dinner.

Коли я повернусь, вони будуть вечеряти.

I will be working when he returns.

Я буду працювати, коли він повернеться.

If you come after eleven o'clock, I **will be sleeping**.

Якщо ви прийдете після одинадцятої, я буду спати.

Future Continuous не вживається в підрядних реченнях часу та умови. В цих випадках вживається **Present Continuous**:

If he is sleeping when you come, wake him up.

Якщо він буде спати, коли ви прийдете, розбудіть його.

2. Для вираження **тривалої** дії, яка буде відбуватися в певний період часу, але не обов'язково безперервно:

I will be preparing for my examination in May.

Я буду готуватися до іспиту в травні.

He **will be writing** a play during the summer.

Він буде писати п'єсу влітку.

3. Для позначення дії, яка в будь-якому випадку відбудеться, оскільки вона є постійною:

I **will be seeing John** this evening.
So I can give your book to him.

Я ж побачу Джона сьогодні ввечері.
Тому можу віддати йому твою книгу.

4. Для позначення ввічливого прохання:

Will you be going to the shop? Can you
buy me some bread?

Ви йдете до магазину? Чи не могли б
ви купити хліба для мене?

Exercise 38. Put the verbs in brackets into Future Continuous:

1. Tomorrow morning we (work). 2. This time next week we (have) a party.
3. At midnight I (sleep). 4. This evening we (watch) a talk show. 5. They (not/do)
their homework this afternoon. 6. He (listen) to music. 7. I (read) a book this evening.
8. (walk/you) home this afternoon? 9. He (not/draw) tomorrow morning. 10. They
(argue) again?

Exercise 39. Put the verbs in brackets into Future Continuous:

1. At three o'clock tomorrow, I (work) in my office. 2. At three o'clock
tomorrow, you (lie) on the beach. 3. At three o'clock tomorrow, he (wait) for the
train. 4. At three o'clock tomorrow, she (shop) in New York. 5. At three o'clock
tomorrow, it (rain). 6. At three o'clock tomorrow, we (get) ready to go out. 7. At
three o'clock tomorrow, they (meet) their parents. 8. At three o'clock tomorrow, he
(study) in the library. 9. At three o'clock tomorrow, she (exercise) at the gym.

Exercise 40. Put the verbs in brackets into Future Continuous or Present Simple:

1. I (wait) when she (come). 2. They (work) when he (call). 3. He (read) when
I (call) him. 4. When the bus (arrive) we (stand). 5. When the party (start), we (talk)
outside. 6. When the police (arrive), we (go) north. 7. You (watch) the movie when we
(come). 8. It (rain) when she (return). 9. Tiffany (jog) when you (meet) her. 10. The
water (boil) when we (come) back. 11. The waiter (serve) when the manager (arrive).
12. When we (call) him, he (rest). 13. Steven (fly) to Italy when his mail (arrive).
14. The kids (play) with the ball when I (call) them. 15. You (sleep) when she (return).

Exercise 41. Put the verbs in brackets into Future Continuous or Future Simple:

1. **Sandra:** Where is Tim going to meet us?

Marcus: He (wait) for us when our train arrives. I am sure he (stand) on the
platform when we pull into the station.

Sandra: And then what?

Marcus: We (pick) Michele up at work and go out to dinner.

2. **Ted:** When we get to the party, Jerry (watch) TV, Sam (make) drinks, Beth
(dance) by herself, and Thad (complain) about his day at work.

Robin: Maybe, this time they won't be doing the same things.

Ted: I am absolutely positive they (do) the same things; they always do the
same things.

3. **Florence:** Oh, look at that mountain of dirty dishes! Who (wash) all of those?

Jack: I promise I (do) them when I get home from work.

Florence: Thanks.

Jack: When you get home this evening, that mountain will be gone and nice stacks of sparkling clean dishes (sit) in the cabinets.

4. **Doug:** If you need to contact me next week, I (stay) at the Hoffman Hotel.

Nancy: I (call) you if there are any problems.

Doug: This is the first time I have ever been away from the kids.

Nancy: Don't worry, they (be) fine.

5. **Samantha:** Just think, next week at this time, I (lie) on a tropical beach in Maui drinking Mai Tais and eating pineapple.

Darren: While you are luxuriating on the beach, I (stress) out over this marketing project. How are you going to enjoy yourself knowing that I am working so hard?

Samantha: I'll manage somehow.

Darren: You're terrible. Can't you take me with you?

Samantha: No. But I (send) you a postcard of a beautiful sand beach.

Darren: Great, that (make) me feel much better.

Exercise 42. Put the verbs in brackets into Future Continuous, Present Continuous, Present Simple or Future Simple:

1. Right now, I am watching TV. Tomorrow at this time, I (watch) TV as well.
2. Tomorrow after school, I (go) to the beach.
3. I am going on a dream vacation to Tahiti. While you (do) paperwork and (talk) to annoying customers on the phone, I (lie) on a sunny, tropical beach. Are you jealous?
4. We (hide) when Tony (arrive) at his surprise party. As soon as he opens the door, we (jump) out and (scream), "Surprise!"
5. We work out at the fitness center every day after work. If you (come) over while we (work) out, we will not be able to let you into the house. Just to be safe, we (leave) a key under the welcome mat so you will not have to wait outside.
6. While you (study) at home, Magda (be) in class.
7. When I (get) to the party, Sally and Doug (dance), John (make) drinks, Sue and Frank (discuss) something controversial, and Mary (complain) about something unimportant. They are always doing the same things. They are so predictable.
8. When you (get) off the plane, I (wait) for you.
9. I am sick of rain and bad weather! Hopefully, when we (wake) up tomorrow morning, the sun (shine).
10. If you (need) to contact me sometime next week, I (stay) at the Sheraton in San Francisco.

Exercise 43. Translate into English:

1. Сьогодні в кіно ти будеш сидіти зі мною.
2. Андрій буде чекати тебе біля гіпермаркету о четвертій.
3. Ти пообідаєш зі мною завтра? – У цей час я буду складати іспит.
4. Цікаво, чим будуть зайняті діти, поки ми будемо насолоджуватися концертом.
5. Як я впізнаю Тома? На ньому буде коричневе пальто.
6. Цікаво, чи будемо ми все ще зустрічатися через рік.
7. Якщо ти їй розкажеш, вона буде плакати.
8. Чим ти будеш зайнятий завтра о шостій?
9. Вже через годину Том буде працювати на городі.

Exercise 44. Read the text below and choose the correct word for each gap:

It was a hot summer day and Henry and his wife were sitting in their garden. "I 1).....you on a weekend break next week," Henry announced as he poured his wife some orange juice. "This time next Saturday, you and I 2).....lunch in downtown New York! I have booked the tickets. The flight 3).....at 9:30 in the morning and 4)..... at midday. I'm sure we 5).....a taxi to take us to the hotel with no problem." "What a lovely surprise!" replied his wife. "I just hope you 6).....from Thursday afternoon 7).....we go away." "Why?" asked Henry. "What 8).....on Thursday?" "You 9).....to the dentist to have your wisdom teeth out, my dear," laughed his wife.

1 A will have taken	B will take	C take	D 'm taking
2 A will be having	B will have	C are having	D having
3 A will be leaving	B leave	C will to leave	D leaves
4 A arriving	B will to arrive	C arrives	D will have arrived
5 A will find	B is going to find	C are finding	D find
6 A will have recovered	B will be recovering	C recovers	D are recovering
7 A until	B by the time	C by then	D by
8 A happen	B is happening	C is to happen	D happens
9 A go	B are going	C will have gone	D will go

Exercise 45. Complete the sentences using the verbs in the box. Choose the most appropriate form:

miss / will miss	will have / am having
is going to melt / is melting	persuades / will persuade
will be enjoying / enjoys	am starting out / will start out
will be believed / is to be believed	is going to depart / departs
will agree / agrees	will rise / are to rise
see / are going to see	

- A: Do you want to go out for a meal tonight?
B: I.....early tomorrow morning – my flight is at six – so I don't think I'll come, thanks.
- The next train to London.....from platform six at 16:07.
- I.....some friends over for dinner in Saturday. Do you want to join us?
- They reckon the Greenland ice sheet.....within a few years.
- A: Gary doesn't want to come on holiday with us, then.
B: He says that now, but I'm sure Hannah.....him to change his mind.
- By the middle of the week, temperatures.....to 30°C.
- The striking workers have said that they will prevent finished goods leaving the factory until the management.....to their demand for improved working conditions.
- I'm not sure when I'll be home tonight. Expect me when you.....me.
- A: The coach leaves Oxford at exactly 5.00 from the bus station.

B: What if I.....it?

A: You'll have to take the train.

10. If the research....., children now spend more time playing computer games than watching television.

11. A: It's Daniel's first week away at university. I wonder how he's getting on?

B: I'm sure he.....himself.

Exercise 46. Choose the most appropriate future form. Sometimes more than one form is possible:

1. You'll freeze if.....out dressed like that. Put on a warm coat! (*you'll go / you're going to / you go*)

2. When I retire next year,a lot of travelling around North America. (*I'm going / I do / I'm going to do*)

3. A: Have you been in touch with Pat yet to say we can't come? You said you'd do it.

B: Sorry, I forgot.her know tomorrow when I see her at work. (*I'm going to let / I shall let / I'll let*)

4. Look at that stupid cyclist. an accident. (*He'll cause / He's going to cause / He causes*)

5. A: What do you want to do with this box?

B: If you just leave it there, it upstairs when I go. (*I'll take / I'm taking / I'm going to take*)

6. A: What.....this evening? (*are you doing / are you going to do / do you do*)

B: Oh, I don't know. Maybe.....watch a movie. (*I'm going to / I'll / I'm watching*)

7. Please note that next week's concert.....at 7.00, not 7.30 as advertised in the program. (*is commencing / will commence / is going to commence*)

8. Mr. Kerr.....angry if you don't hand your homework in today. (*is being / is going to be / will be*)

9. A: Bob Dylan.....a concert in London next month. (*will do / is doing / does*)

B:book some tickets? (*Am I going to / Will I / Shall I*)

10. The air tickets.....around a week to reach you. (*shall take / will take / are taking*)

11. The French oral tests.....next Monday. (*are starting / will start / start*)

12. When Guy.....50, Gemma.....18. (*is, will be / is going to be*) (*is going to be / is to be / will be*)

13. If we get much more rain, the river.....its banks. (*is probably going to burst / will probably burst / is bursting*)

PERFECT TENSES (ДОКОНАНІ ЧАСИ)

Часи групи **Perfect** включають **Present Perfect Tense** (теперішній доконаний час), **Past Perfect Tense** (минулий доконаний час) та **Future Perfect Tense** (майбутній доконаний час).

Часи групи **Perfect** виражають дію, яка відбулася до певного моменту у теперішньому, минулому або майбутньому. В українській мові цьому часу відповідають дієслова доконаного виду.

Present Perfect Tense утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to have** у теперішньому часі (**have, has**) та форми дієприкметника минулого часу (Past Participle) смислового дієслова: I **have worked**, he **has worked**, we **have worked**.

У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Have I worked? Has he worked? Have we worked?**

Заперечна форма утворюється за допомогою частинки **not**, яка ставиться після допоміжного дієслова: I **have not worked**, he **has not worked**.

Вживання Present Perfect Tense

1. **Present Perfect Tense** вживається для вираження дії, яка відбулася до теперішнього моменту. Вона може виражати дію, яка відбулася безпосередньо перед моментом мовлення, або дію, яка відбулася в більш віддаленому минулому. Акцент у такому випадку робиться на результат, що є наслідком дії, а не на час її звершення. Наявність результату пов'язує дію, яка відбулася, виражену **Present Perfect**, із теперішнім часом.

Present Perfect перекладається минулим часом доконаного, а іноді й недоконаного виду дієслова, залежно від смислу речення:

a) I have broken my pencil.	Я зламав свій олівець.
b) Has the secretary come ?	Чи прийшов секретар?
c) I have opened the window.	Я відкрив вікно.
d) I have not written my exercise.	Я не написав вправу.
e) My father has gone to Kyiv.	Мій батько поїхав до Києва.

2. **Present Perfect** вживається і для вираження одноразової дії, і для вираження дії, яка повторюється:

I have read that book twice.	Я прочитав цю книгу два рази.
I have seen the film "Titanic" three times.	Я дивився фільм «Титанік» три рази.

Примітка. У таких випадках буде помилковим вживання **Past Simple**, оскільки цей час виражає дію, яка відбулася в конкретний період часу, констатує факт звершення дії в минулому. **Present Perfect** виражає дію, яка хоч і відбулася в минулому, але пов'язана із теперішнім наявністю результату цієї дії.

3. **Present Perfect** часто вживається без вказування часу виконання дії, тому що увагу мовця зосереджено не на часі, а на факті її виконання, на її результаті в теперішньому:

He **has left** Tokyo.

Він поїхав з Токіо.

She **has finished** her work.

Вона закінчила свою роботу.

The manager **has gone**.

Менеджер пішов.

4. **Present Perfect** часто вживається з прислівниками неозначеного часу **ever** коли-небудь, **never** ніколи, **often** часто, **already** вже, **yet** все ще та ін., тому що вони не заважають зосередженню уваги на результаті дії в теперішньому:

He **hasn't finished** his work yet.

Він ще не закінчив свою роботу.

Have you ever **been** to Austria?

Ви коли-небудь були в Австрії?

I **have** already **read** this book.

Я вже прочитав цю книгу.

5. **Present Perfect** може також вживатися із обставинними словами, що означають ще не закінчені періоди часу – **today** сьогодні, **this week** цього тижня, **this month** цього місяця, **this year** цього року та ін.:

Have you **read** the newspaper today?

Ви читали сьогодні газету?

He **has not received** any letters from him this week.

Він не отримав від нього ніяких листів цього тижня.

6. З прислівником **lately** останнім часом, **just** щойно, **so far** на цей момент, **already** вже, **yet** ще, **ever** коли-небудь, **never** ніколи завжди вживається **Present Perfect**:

I **haven't received** any letters from him lately.

Останнім часом я не отримував листів від нього.

I **have just seen** him.

Я тільки що його бачив.

Примітка. З прислівником **recently** у значенні *останнім часом* вживається **Present Perfect**, а у значенні *нещодавно* – **Past Simple**:

I **haven't read** very much **recently**.

Я не дуже багато читав останнім часом.

I **saw** him **recently**.

Я бачив його нещодавно.

З прислівником **just now** вживається **Past Simple**:

I **saw** him **just now**.

Я щойно його бачив.

7. **Present Perfect** вживається з прислівником **since** з (з якогось минулого моменту до теперішнього часу):

I **haven't heard** from him since June.

Я не отримував новин від нього з червня.

Present Perfect також вживається із сполучником **since** з того часу, як. У цьому випадку **Present Perfect** вживається у головному реченні, а у підрядному, яке починається з **since**, найчастіше вживається **Past Simple**:

I **have only received** two letters from him **since** I **came** back from Kyiv.

Я отримав від нього всього два листи з того часу, як повернувся з Києва.

Exercise 47. Put the verbs in brackets into Present Perfect or Past Simple:

1. You (to read) that book yet? – No. I only just (begin) it. 2. Mr Debby. (to leave) London? No, he is still in London. 3. When the delegation (to arrive) in Kyiv. It (to arrive) yesterday. 4. I not (to see) Mr. A. at the lecture. 5. I not (to see) the film yet, but I (to hear) a lot about it. 6. He isn't here, he just (to go) out. 7. I (to have) no news from him since he (to leave) home. 8. We (to discuss) the matter during dinner. 9. I cannot give you a definite answer as I not (to discuss) the matter with the manager.

Exercise 48. Translate into English:

1. Чому ви одягли пальто? Сьогодні тепло. 2. Ваш брат повернувся до Києва? 3. Коли ваш брат повернувся? 4. Ви закінчили свою роботу? – Так, я закінчив її вчора. 5. Я приніс вам декілька дуже цікавих книг. 6. Куди ви поклали мій словник? Я не можу його знайти. 7. Він поклав документи на стіл та вийшов із кімнати. 8. Я ніколи не читав цієї книги. 9. Я не бачив його з літа. 10. Я вже говорив вам про це двічі. Хіба ви не пам'ятаєте? 11. Я не знаю, котра година, тому що мій годинник зупинився. 12. Нарешті, таксі зупинилось біля під'їзду великого будинку. 13. Ви написали цю вправу дуже погано. 14. Він написав вправу дуже погано і вчитель сказав йому переписати її ще раз.

Exercise 49. Change the tense of the verb to Present Perfect:

1. I am eating my breakfast. 2. We are drinking water. 3. He is bringing them some meat and vegetables. 4. You are putting the dishes on the table. 5. They are having a smoke. 6. She is taking the dirty plates from the table. 7. The children are putting on their coats. 8. The pupils are writing a test. 9. My friend is helping me to solve a difficult problem. 10. I am learning a poem. 11. She is telling them an interesting story. 12. Kate is sweeping the floor. 13. The waiter is putting a bottle of lemonade in front of him. 14. Susan is making a new dress for her birthday party. 15. She is opening a box of chocolates.

Exercise 50. Translate into English using Present Perfect or Present Continuous:

1. Я щойно згадав, що завтра маю віддати книгу до бібліотеки. 2. Він вже поснідав. 3. Ми ще не зробили всі завдання. 4. Вони все ще п'ють чай в їдальні. 5. Я вже відповів на таке запитання. 6. Він все ще працює над цією проблемою. 7. У нас сьогодні було три пари. 8. Конференція щойно закінчилась. 9. Вона ще не читала цієї книги. 10. Вона все ще читає. 11. Хто це написав? 12. Що ви йому відповіли?

Exercise 51. Put the verbs in brackets into Present Perfect or Past Simple:

1. We (to travel) around Europe last year. 2. My father knows so much because he (to travel) a lot. 3. I (to see) Pete today. 4. She (to see) this film last Sunday. 5. Alex (to meet) his friend two hours ago. 6. I just (to meet) our teacher. 7. The children already (to decide) what to do with the books. 8. Yesterday they (to decide) to help their grandmother. 9. Helen speaks French so well because she (to live) in France. 10. She (to live) there last year. 11. The rain (to stop) and the sun is shining in the sky again. 12. The rain (to stop) half an hour ago. 13. Mary (to buy) a new hat. 14. I (to buy) a pair of gloves yesterday. 15. The wind (to blow) off the man's hat, and he cannot catch it. 16. The weather (to change), and we can go for a walk. 17. The wind (to change) in the morning.

Exercise 52. Put the verbs in brackets into Present Perfect or Past Simple:

1. I already (to do) my homework. Now I can go for a walk. 2. I (to do) my homework yesterday. 3. He just (to come) home. 4. He (to come) home a minute ago. 5. Nick (to play) football yesterday. 6. She already (to come) from school. Now she is doing her homework. 7. I (to read) this book last year. 8. I (to read) this book this year. 9. I never (to be) to Washington. 10. You ever (to be) to New York? 11. You ever (to see) the eruption of a volcano? 12. I (not yet to eat) today. 13. He (not to eat) yesterday. 14. You (to play) the piano yesterday? 15. You (to play) the piano today? 16. What you (to prepare) for today? 17. Look at this bird-house. Mike (to make) it himself. He (to make) it last Sunday. 18. Where you (to put) my pen? I cannot find it. 19. You (to see) Mary today? 20. When you (to see) Mary? – I (to see) her last week. 21. Your mother (to promise) to take you to the theatre?

Exercise 53. Put the verbs in brackets into Present Perfect, Past Simple, Present Simple or Present Continuous:

1. Please give me a pencil, I (to lose) mine. 2. I (not to meet) Peter since Monday. 3. Nina just (to finish) work. 4. Where Tom (to be)? – He (to go) home. He (to leave) the room a minute ago. 5. What you (to read) now? – I (to read) "Jane Eyre" by Charlotte Bronte. 6. They (to read) "Ivanhoe" by Walter Scott a month ago. What about you? You (to read) "Ivanhoe"? 7. My watch (to stop). There (to be) something wrong with it. 8. You (to see) Jack today? – Yes, I (to see) him at the college. 9. You (to hear) the symphony by Mozart? – Yes, I... – When you (to hear) it? – I (to hear) it last Sunday. 10. You (to change) so much. Anything (to happen)? 11. What you (to do) here at such a late hour? You (to write) your essay? – No, I (to write) it already. I (to work) at my report. – And when you (to write) your essay? – I (to finish) it two days ago. 12. I say, Tom, let's have dinner. – No, thank you, I already (to have) dinner. 13. What the weather (to be) like? It still (to rain)? – No, it (to stop) raining.

Exercise 54. Put the verbs in brackets into Present Perfect, Past Simple, Present Simple, Present Continuous or Past Continuous:

1. After school yesterday he (to come) home, (to have) dinner, (to read) an article from the latest magazine and (to begin) doing his homework. 2. When your friend (to return) from the south? – She (to return) yesterday. – You (to go) to the station to meet her? – No, I..., I (to be) too busy. 3. With whom you (to discuss) this issue yesterday? 4. I (to see) this film this week. I like it very much. 5. When I (to enter) the kitchen, I (to see) that my mother (to stand) at the table and (to cut) some cabbage. She (to cook) dinner. 6. As soon as I (to hear) a cry, I (to run) out of the room and (to see) that a child (to lie) on the ground and (to cry). "What (to happen)? Why you (to cry)? You (to hurt) yourself?" I asked. 7. As soon as I (to see) him, I (to understand) that he (to work) hard. He (to write) something and (not to notice) anything. 8. When I (to come) home yesterday, the children (to run) and (to sing) merrily. "We (to learn) a new song!" they cried. 9. When the young man (to enter) the room, she (to look) at him in surprise. "What you (to want) to tell me?" she (to say). "Why you (to come)?" 10. It (to rain) hard when I (to leave) home yesterday, so I (to return), (to put) on my raincoat and (to start) again. 11. Your brother (to return) from the north? – Yes, he (to come) a few days ago. 12. You (to be) to Poland? When you (to be) there? – I (to be) there in 2011.

Exercise 55. Fill in the gaps with the correct verb. Use the correct form of Past Simple or Present Perfect. Use each verb once:

arrive go have hear do read tell invite come explain buy
visit take look at

Interview with Katerina Denuovo, film star.

Interviewer: You've never been to our country before, right? What are your first impressions?

Katerina: I.....(1) many interesting things about your country in magazines and newspapers: before I.....(2), people.....(3) me you were all very friendly, and when I.....(4) at the airport everyone brought me flowers. And it's true, your shops are wonderful! I (already).....(5) some shopping – I.....(6) a colourful scarf and some hand-painted china.

Interviewer:you.....(7) time to do any sightseeing yet?

Katerina: Yes, I.....(8) a stroll round the Old Town. At one restaurant the owner.....(9) me to try some of your specialties; he.....(10) to me some of the secrets of your cuisine – the way you prepare mushrooms is excellent.

Interviewer: What about the future?you (ever)..... (11) to see a fortune-teller, and do you read your horoscope?

Katerina: I (never).....(12) my horoscope. All I know is I'm a Scorpio!

Interviewer: Will you come here again?

Katerina: As soon as I can. I.....(13) Krakow yet which I.....(14) so much about.

Exercise 56. Fill in with: yet, already, since, for, usually, tonight, how long, ever, at the moment or still.

1. I don't think Frank has been to a live concert.
2. I haven't seen Louise Jeff's wedding last year.
3. I don't know Jack's been working on that project, but it seems like weeks.
4. Mr. Louis hasn't rung me back about the contract
5. We're meeting some friends for a meal..... . Would you like to come along?
6. Pam has finished her test and I've only done half of mine.
7. Patrick.....gets to school at 8 o'clock sharp, but it's half past 8 and he hasn't arrived yet.
8. Is Jill.....going out with Mark, or have they split up?
9. I'm trying to finish clearing up..... . Can you ring back later?
10. My neighbor has lived in that house.....nearly 60 years.

Exercise 57. These are some sentences from Nigel's letter home from Africa. He has made four mistakes in using 'for' and 'since'. Correct the mistakes.

Dear Mum and Dad,

I've lived in Africa since two weeks and I love it! Africa is beautiful! I haven't travelled to any faraway place for last summer. I'm so happy now! I've already seen Mr. Rambler. He is working for WWF here and taking photos of wild animals. I haven't seen any lions yet. I think I'll see them later. Thank you for the trip. I've dreamed of Kenya for my childhood. I haven't seen you since ages! I miss you so much!

Love, Nigel.

Exercise 58. Make up the sentences in Present Perfect using *since* and *for*.

1. Kate / be / in bed / a long time.
2. She / not eat / anything / this morning.
3. She / not see / her friends / a week.
4. She / stay / at home / Tuesday.
5. She / have / a sore foot / three days.
6. She / not play / basketball / last weekend.
7. She / not do / any school work / Monday.

Exercise 59. Complete Jane's letter to her American friend. Use Present Perfect.

Dear Amy,

I _____ (not have) a letter from you for a long time. _____ (you lose) my address? I bought a new CD at the weekend. I _____ (already listen) to it. _____ (you hear) it yet? It's brilliant. There's a new video too, but I _____ (not see) it yet. School is going OK. I _____ (just finish) some exams, but the holidays _____ (not start) yet. We're going to Ireland. I _____ (never be) there. Write soon with your news.

Love, Jane.

Exercise 60. Put the verbs in brackets into Present Perfect or Past Simple:

- 1 A: (you/see) the Jackie Chan film on TV last night?
B: No. But I (already/see) all of his films on DVD this year.
- 2 A: I (already/go) to the cinema three times this month. What about you?
B: Not once! But last month, I (go) five times.
- 3 A: (you/ever read) The Picture of Dorian Gray by Oscar Wilde?
B: Yes. We (read) it in school last year.
- 4 A: George and I (have) dinner at that new Vietnamese restaurant in town last night.
B: Really? I (never/try) Vietnamese food before. What's it like?
A: Delicious. In fact, we (already/make) a reservation to eat there again next week.

Exercise 61. Put the verbs in brackets into the correct present forms:

Dear Sir/Madam,

I (write) on behalf of Midfield School. Every year, our students (choose) to do a project on an environmental problem. Then, they (work) to raise money to help solve this problem. We (recently/see) your advertisements about protecting dolphins, so for the last few weeks we (try) to learn about the dolphins that (live) in the sea near our school. We (already/be) on two boat trips and (persuade) local fishermen to change their fishing nets because the ones they (use) at the moment can trap dolphins. Could you please send the children some World Wildlife Fund posters to add to the presentations that they (do) so far?

Yours faithfully,
J. Hopkins (Teacher)

Past Perfect Tense

Past Perfect Tense утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to have** у минулому часі (**had**) та форми дієприкметника минулого часу (Past Participle) смислового дієслова: **I had worked, he had worked.**

У **питальній** формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Had I worked? Had he worked?**

Заперечна форма утворюється за допомогою частинки **not**, яка ставиться після допоміжного дієслова: **I had not worked, he had not worked.**

Past Perfect вживається для вираження минулої дії, яка відбулася до певного моменту в минулому. **Past Perfect** перекладається українською минулим часом дієслова доконаного або недоконаного, виду. Послідовність виконання дій в українській мові може передаватись за допомогою прислівників часу: *раніше, спочатку, вже, до того, перед тим* тощо. **Past Perfect** може вживатися з такими позначеннями часу:

а) **by five o'clock** до п'ятої години, **by Saturday** до суботи, **by the 15th of December** до 15-го грудня, **by the end of the year** до кінця року, **by that time** до того часу тощо:

We **had translated** the article by five o'clock.

Ми (вже) переклали статтю до п'ятої години.

By the end of the year he **had learnt** to speak French.

До кінця року він (вже) вивчив французьку.

They **hadn't finished** their work by six o'clock.

Вони (ще) не закінчили роботу до шостої години.

б) іншою (більш пізньою) минулою дією, вираженою дієсловом в **Past Simple**:

We **had finished** our work when he came.

Ми закінчили роботу, коли він прийшов.

He told me that he **had spoken** to the manager about it.

Він сказав мені, що говорив про це з менеджером.

He bought a new watch yesterday as he **had lost** his old one.

Вчора він купив нового годинника, тому що загубив старого.

Exercise 62. Put the verbs in brackets into Past Perfect:

1. When I arrived at the cinema, the film (start). 2. She (live) in China before she went to Thailand. 3. After they (eat) the shellfish, they felt sick. 4. If you (listen) to me, you would have got the job. 5. Julie didn't arrive until after I (leave). 6. When we (finish) dinner, we went out. 7. The garden was dead because it (be) dry all summer. 8. He (meet) her somewhere before. 9. We were late for the plane because we (forget) our passports. 10. She told me she (study) a lot before the exam. 11. The grass was yellow because it (not/rain) all summer. 12. The lights went off because we (not/pay) the electricity bill. 13. The children (not/do) their homework, so they were in trouble. 14. They (not/eat) so we went to a restaurant. 15. We couldn't go to the concert because we (not/bring) our tickets. 16. She said that she (not/visit) the UK before. 17. Julie and Anne (not/meet) before the party. 18. I (not/have) breakfast when he arrived. 19. He (not/use) email before, so I showed him how to use it. 20. You (not/study) for the test, so you were very nervous.

Exercise 63. Put the verbs in brackets into Past Perfect or Past Simple:

1. When I (to come) home, father already (to cook) dinner. 2. When mother (to return) from work, we already (to do) our homework. 3. When the teacher (to enter) the classroom, the pupils already (to open) their books. 4. Kate (to give) me the book which she (to buy) the day before. 5. Nick (to show) the teacher the picture which he (to draw). 6. The boy (to give) the goats the grass which he (to bring) from the field. 7. Mother (to see) that Nick (not to wash) his hands. 8. The teacher (to understand) that Lina (not to do) her homework. 9. I (to know) that my friend (not yet to come). 10. Tom (to return) from the cinema at five o'clock. 11. Tom (to return) from the cinema by five o'clock. 12. I (to finish) my homework at seven o'clock. 13. I (to finish) my homework by seven o'clock. 14. He (to think) that he (to lose) the money. 15. Ann (to tell) me that she (to see) an interesting film. 16. When I (to wake) up yesterday, father already (to go) to work. 17. Nick (to think) that his father (not yet to come) home. 18. Mary (to tell) us that she (to cook) a good dinner. 19. Yesterday I (to find) the book which I (to lose) in summer. 20. When we (to come) to the station, the train already (to leave).

Exercise 64. Put the verbs in brackets into Past Perfect or Past Simple:

1. He (to study) French before he (to enter) the university. 2. Lanny (to say) that he (to get) his education in Cape Town. 3. The boy (to want) to act the main part in the play because he (to organize) the theatre. 4. Lanny (not to know) who (to attack) him in the darkness. 5. The girl (to be) glad that she (to find) a seat near the window. 6. Suddenly he (to remember) that he (not to ring) her up in the morning. 7. By the time the train (to reach) the city, he (to make) friends with many passengers. 8. When his uncle (to leave), he (to hurry) to the station to book a ticket. 9. She (to think) that Bert and Lanny (to quarrel). 10. By the time we (to come) to see him, he (to return) home. 11. During the holidays my friend (to visit) the village where he (to live) in his childhood. 12. When they (to enter) the hall, the performance already (to begin). 13. When I came home, my mother (to tell) me that she (to speak) to a teacher about my achievements. 14. Where you (to work) before you (to enter) the institute? 15. By two o'clock the teacher (to examine) all the students. 16. On my way to school I (to remember) that I (to leave) my report at home. 17. All my friends (to be) glad to hear

that I (to pass) all the examinations successfully. 18. Poor Oliver (to lie) unconscious on the spot where Sikes (to leave) him. 19. He (to open) his eyes, (to look) around and (to try) to remember what (to happen) to him. 20. All the passengers (to see) at once that the old man (to travel) a great deal in his life.

Exercise 65. Put the verbs in brackets into Past Perfect, Past Simple or Past Continuous:

1. By eight o'clock yesterday I (to do) my homework and at eight I (to play) the piano. 2. By six o'clock father (to come) home and at six he (to have) dinner. 3. By nine o'clock yesterday grandmother (to wash) the dishes and at nine she (to watch) TV. 4. When I (to meet) Tom, he (to eat) an ice-cream which he (to buy) at the corner of the street. 5. When I (to come) home, my sister (to read) a book which she (to bring) from the library. 6. When mother (to come) home, the children (to eat) the soup which she (to cook) in the morning. 7. When I (to phone) Mike, he still (to learn) the poem which he (to begin) learning at school. 8. When I (to look) out of the window, the children (to play) with a ball which Pete (to bring) from home. 9. By ten o'clock the children (to settle) comfortably on the sofa and at ten they (to watch) a TV film. 10. When father (to come) home, we (to cook) the mushrooms which we (to gather) in the wood. 11. When I (to see) Ann, she (to sort) the flowers which she (to pick) in the field. 12. When I (to come) home yesterday, I (to see) that my little brother (to break) my pen and (to play) with its pieces. 13. When I (to open) the door of the classroom, I (to see) that the teacher already (to come) and the students (to write) a test.

Exercise 66. Put the verbs in brackets into Past Perfect, Past Simple or Past Continuous:

1. When I called at his house, they (to tell) me that he (to leave) an hour before. 2. When I came to the station, I (not to) find my friend there as I (to be) five minutes late and the train (to leave). 3. He (to want) to visit the place where he (to live) in his childhood. 4. The results (to come) some minutes after he (to leave). 5. She (to look) very tired as she (to work) hard. 6. I (to return) to the hotel only late at night as I (to lose) my way in the fog. When I (to come) up to my room, I (to see) Pete who (to stand) at the door of the room. He (to wait) for me as he (to lose) his key and could not get in. 7. When I (to wake) up, it (to be) already ten o'clock. I (to call) my brother. Nobody (to answer). He already (to leave). 8. I (to go) up to the open window. The rain (to stop) and the sun (to shine) brightly. The birds in the garden (to sing). The morning (to be) fine. 9. When the rain (to stop) I (to look) out of the window and (to see) John who (to stand) under a tree waiting for me.

Exercise 67. Put the verbs in brackets into Past Perfect, Past Simple or Past Continuous:

Last night we (to go) to a football match. We (to take) a bus. The bus (to be) full of people as many people (to want) to see the match. We (to get) off the bus and (to go) in the direction of the stadium. While we (to cross) the road, I (to see) Victor. He (to stand) at the corner. He said he (to wait) for his friend who (to come) to Kyiv the day before and (to wish) to see the new stadium. A man (to come) up to me and asked if I (to have) a spare ticket for the match. Victor told us that two boys just (to ask) him

whether he (to have) a spare ticket. We (to enter) the stadium just as the football players (to come) out onto the field. At the entrance to the stadium we (to meet) Serge. He (to show) us to our seats and we (to agree) to meet in the refreshment-room during the interval. He (to ask) me if I (to play) football in my childhood.

Exercise 68. Put the verbs in brackets into Past Perfect, Past Simple or Past Continuous:

1. I (to sit) in an armchair and (to think) of the upcoming trip across the North Sea when the door suddenly (to open) and an old friend of mine whom I (not to see) for a very long time (to enter) the room. 2. She (to come) to see us just at the time when we (to have) dinner. It (to be) the first time I (to see) her. 3. I (to see) him just as he (to leave) the hotel. 4. I (not to see) him before we (to meet) at the concert. 5. He (to leave) the house before I (to have) time to ask him anything. 6. He (to tell) me he (to learn) it from the newspaper. 7. He (to enter) the room, (to take) something from the desk and (to go) out. 8. There (to be) two men in the room. One of them (to write) something while the other (to read) a newspaper. 9. He (not to tell) me that he (to receive) a letter from her. 10. I (to ask) him if he (to know) where she (to live). I (to say) I (not to know) her address. 11. He (to ask) me if I (can) give him your address. 12. She (to say) that he (to give) her the wrong address. 13. I (to ask) him where he (to put) my letter. 14. He (to tell) us that they (to spend) all the money. 15. After spending several days in Paris he (to feel) lonely and (to want) to return home. 16. I (to think) he already (to go) home. 17. I (to find) the old man in the garden. He (to talk) to some children who (to stand) around listening to him. 18. He (to speak) a language we never (to hear) before.

Exercise 69. Put the verbs in brackets into Present Perfect, Past Perfect, Present Simple, Past Simple, Future Simple, Present Continuous or Past Continuous:

1. We (to go) to school every day. 2. Nick (to do) his homework by seven o'clock yesterday. 3. You (to help) your father tomorrow? 4. We (to bring) a lot of berries from the wood. Now we can make jam. 5. Look! Jane (to swim) across the river. 6. What you (to do) at six o'clock yesterday? 7. You ever (to see) the Pyramids? 8. When Nick (to come) home yesterday, his mother (to return) and (to cook) dinner in the kitchen. 9. When I (to go) to school yesterday, I suddenly (to remember) that I (to forget) to take my English textbook. 10. Yesterday grandfather (to tell) us how he (to work) at the factory during the war.

Exercise 70. Put the verbs in brackets into Present Perfect, Past Perfect, Present Simple, Past Simple, Future Simple, Present Continuous or Past Continuous:

1. I always (to come) to school at a quarter to nine. 2. Yesterday I (to come) to school at ten minutes to nine. 3. Tomorrow Nick (not to go) to the cinema because he (to go) to the cinema yesterday. He already (to be) to the cinema this week. Look! He (to cry). 4. What your brother (to do) now? 5. My friend (to like) pies. He (to eat) pies every day. When I (to meet) him in the street yesterday, he (to eat) a pie. He (to tell) me that he (to buy) that pie at the corner of the street. Look at my friend now! He (to eat) a pie again.

Exercise 71. Put the verbs in brackets into Present Perfect, Past Perfect, Present Simple, Past Simple, Future Simple, Present Continuous or Past Continuous:

1. When you (to come) to see us? – I (to come) tomorrow if I (not to be) busy.
 2. I (not to like) apples. 3. He (to come) home at five o'clock yesterday. 4. I (to show) you my work if you (to like). 5. He (to come) home by six o'clock yesterday. 6. Pete certainly (to help) you with your English if you (to ask) him. 7. This little boy never (to see) a crocodile. 8. Send me a message as soon as you (to arrive). 9. Let's go for a walk. The rain (to stop) and the sun (to shine). 10. If you (to help) me, I (to do) this work well.

Exercise 72. Put the verbs in brackets into Present Perfect, Past Perfect, Present Simple, Past Simple, Future Simple, Present or Past Continuous:

1. Yesterday Nick (to say) that he (to read) much during his summer vacation.
 2. At the age of twenty my father (to combine) work and study. 3. A great number of students (to study) in the reading-room when I (to enter) it last evening. 4. The storm (to rage) the whole night, and the sailors (to try) to do their best to save the ship. 5. Mike's friends could hardly recognize him as he (to change) greatly after his expedition to the Antarctic. 6. When I (to enter) the hall, the students (to listen) to a very interesting lecture in history. 7. Hello! Where you (to go)? – Nowhere in particular. I just (to take) a walk. 8. Our students (to do) all kinds of exercises and now they (to be) sure that they (to know) this rule well. They (to hope) they (to make) no mistakes in the test. 9. The expedition (to cover) hundreds of kilometers, but they still (to be) far from their destination. 10. You (to go) to Great Britain next year?

Exercise 73. Put the verbs in brackets into Present Perfect, Past Perfect, Present Simple, Past Simple, Future Simple, Present or Past Continuous:

1. Mike (to eat) ice-cream every day. Look, he (to eat) ice-cream now. When I (to see) him in the morning, he (to eat) ice-cream, too. He (to say) he (to eat) one ice-cream already by that time. I think he (to fall) ill if he (to eat) so much ice-cream. 2. They (to walk) along the street and (to talk). Suddenly Nick (to stop) and (to say): "Oh, what shall we do? I (to lose) the key to the door." "If you (not to find) it," said Pete, "we (to have) to wait for mother outside." 3. When I (to come) to the station yesterday, I (to learn) that my train already (to leave). 4. What he (to do) when you (to see) him yesterday? 5. I (to give) you this book as soon as I (to finish) reading it. 6. When the ship (to cross) the ocean, a great storm (to break) out.

Exercise 74. Translate into English:

1. Наш механік відремонтував ваше авто вчора до шостої вечора. 2. Ніколи раніше сигнали з космосу не повторювались. Сьогодні це відбулось уперше. 3. До кінця минулого тижня ваше замовлення все ще не було готове. 4. Представники німецької делегації вчора приїхали до початку презентації? – Так. 5. Ефективність цього методу ще не була доведена. 6. У цьому році було багато відкриттів. 7. Для досягнення мети нашої роботи ми зібрали значну кількість ілюстративного матеріалу. 8. Лінда вас бачила вчора перед початком лекції? – Ні. 9. Машина невідкладної допомоги приїхала вчора до восьмої. 10. Дощ закінчився перед світанком? – Так.

Exercise 75. Translate into English:

1. Після того, як Софі закінчила свою роботу, вона пішла обідати. 2. Вони ніколи не куштували страви індійської кухні, чи не так? 3. Гарольд вже деякий час знав про наші досягнення. 4. Я мовчав, поки вона не закінчила говорити. 5. Після того, як вона переїхала, я знайшов її записи. 6. Дженніфер же не говорила тобі про це, так? 7. Вони починали бізнес разом, чи не так? 8. Чому він погодився на роботу з такою низькою оплатою? 9. Всі вже розійшлися по домівках до того часу, як Доріс потрапила на вечірку. 10. Після того, як я скористався телефоном, я оплатив рахунок. 11. Це сталося так швидко, що я нічого не встиг зрозуміти. 12. Ми тільки увійшли в будинок, як раптом почули вибух за вікном. 13. Я ніколи не обідав у ресторані до сьогоднішнього дня. 14. У Саманти не було часу, щоб висловити свою точку зору на ситуацію, що склалася. 15. Мої друзі ніколи не їздили до Франції.

Future Perfect Tense

Future Perfect утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to have** у майбутньому часі (**will have**) та форми дієприкметника минулого часу (**Past Participle**) смислового дієслова: **I will have worked**.

У **питальній** формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Will I have worked?**

Заперечна форма утворюється за допомогою частинки **not**, яка ставиться після допоміжного дієслова: **I will not have worked**.

Future Perfect вживається для вираження майбутньої дії, яка відбудеться до певного моменту в майбутньому. **Future Perfect** перекладається українською дієсловами майбутнього часу доконаного виду. Момент, до якого відбудеться дія, може бути вказано:

а) позначеннями часу, такими як **by five o'clock** до п'ятої години, **by Saturday** до суботи, **by the 15th of December** до 15-го грудня, **by the end of the year** до кінця року, **by that time** до того часу тощо:

We **will have translated** the article by five o'clock. Ми (вже) перекладемо статтю до п'ятої години.

б) іншою майбутньою дією, вираженою дієсловом в **Present Simple** у підрядних реченнях часу та умови:

They **will have shipped** the goods when your letter arrives. Вони вже відвантажать товари, коли прийде ваш лист.

The train **will have left** by the time we get to the station. Поїзд вже вирушить, коли ми прийдемо на вокзал.

I **will have finished** this work if you come at seven o'clock. Я вже закінчу цю роботу, якщо ви прийдете о сьомій.

Future Perfect не вживається в підрядних реченнях часу та умови. В цих випадках вживається **Present Perfect** та **Present Simple**:

We will send them the documents **after we have shipped** the goods (after we **ship** the goods). Ми відправимо їм документи після того, як відвантажимо товари.

Exercise 76. Put the verbs in brackets into Future Perfect:

1. By this time tomorrow, I (finish) the project. 2. By 8 o'clock, the kids (fall) asleep. 3. By tomorrow morning, he (sleep) wonderfully. 4. By next year, she (receive) her promotion. 5. Robin (sell) his car by next Sunday. 6. Morgan (clean) the entire house by lunch. 7. We (dance) a few dances before midnight. 8. At this time tomorrow morning, they (begin) working. 9. At this time next week, we (catch) the thief. 10. By 2013, I (live) in Madrid for 5 years. 11. In 2020, they (work) here for 20 years. 12. By September, Julie (teach) us for over a year. 13. By October, I (study) English for 3 months. 14. On Monday, she (wait) for 2 weeks. 15. Before Saturday, you (do) all of your homework.

Exercise 77. Put the verbs in brackets into Future Perfect or Future Simple:

1. **Margaret:** Do you think everything will be finished when I get back from the store?

Jerry: Don't worry. By the time you get back, I (pick) up the living room and (finish) washing the dishes. Everything will be perfect when your parents arrive.

Margaret: I hope so. They (arrive) around 6 o'clock.

Jerry: Everything (be) spotless by the time they get here.

2. **Nick:** I just have two more courses before I graduate from university. By this time next year, I (graduate), and I will already be looking for a job.

Stacey: Does that scare you? Are you worried about the future?

Nick: Not really. I (go) to a career counselor and get some advice on how to find a good job.

Stacey: That's a good idea.

Nick: I am also going to do an internship so that when I leave school, I (complete, not only) over 13 business courses, but I (work, also) in the real world.

3. **Stan:** Did you hear that Christine (take) a vacation in South America this winter?

Fred: I can't believe how often she goes abroad. Where exactly does she want to go?

Stan: She (visit) Peru, Bolivia and Ecuador.

Fred: At this rate, she (visit) every country in the world by the time she's 50.

4. **Judy:** How long have you been in Miami?

Elaine: I have only been here for a couple of weeks.

Judy: How long do you plan on staying?

Elaine: I love Miami, so I (stay) here for an extended period of time. When I go back home, I (be) here for more than three months.

Judy: Wow, that's quite a vacation! You (see, definitely) just about everything there is to see in Miami by then.

5. **Jane:** I can't believe how late we are! By the time we get to the dinner, everyone (finish, already) eating.

Jack: It's your own fault. You were too long in the bathroom.

Jane: I couldn't get my hair look right.

Jack: Who cares? By the time we get there, everyone (left). Nobody (see, even) your hair.

Exercise 78. Put the verbs in brackets into Future Perfect or Present Simple:

1. By the time you (return) home, you (spend) much time in Africa. 2. She (eat) a lot before the dessert (arrive). 3. He (talk) on the phone before his wife (arrive). 4. We (chose) a date before they (call). 5. Natalie (feed) the baby by the time she (leave) the house. 6. You (finish) your work before you (leave) the office. 7. By the time they (finish) drinking they (drink) too much. 8. I (be) 2 years in Scotland by the time she (arrive). 9. They (study) in the University for 5 years by the time they (get) a degree. 10. I (finish) all the dishes by 7 o'clock. 11. You (forget) about me by then. 12. When you (arrive), the bus (leave). 13. When she (wake) up, he (go) to work. 14. We (speak) with him when we (leave). 15. I (pack) everything when they (come) to pick me up.

Exercise 79. Put the verbs in brackets into Future Perfect, Future Continuous or Future Simple:

1. I (to do) my homework tomorrow. 2. I (to do) my homework at six o'clock tomorrow. 3. I (to do) my homework by six o'clock tomorrow. 4. When I come home tomorrow, my family (to have) dinner. 5. When you come to my place tomorrow, I (to read) your book. I (to do) my homework by the time you come. 6. Don't come to my place tomorrow. I (to write) a composition the whole evening. 7. I (not to go) to the cinema tomorrow. I (to watch) TV the whole evening. 8. What you (to do) tomorrow? 9. What you (to do) at eight o'clock tomorrow? 10. You (to do) this work by next Sunday? 11. When you (to go) to see your friend next time? 12. How many pages you (to read) by five o'clock tomorrow? 13. Tomorrow I (to begin) doing my homework as soon as I come from school. I (to do) my homework from three till six. 14. My father (to come) home at seven o'clock tomorrow. I (to do) all my homework by the time he comes, and we (to go) for a walk together.

Exercise 80. Put the verbs in brackets into Future Perfect, Future Continuous or Future Simple:

1. I (to wait) for you at five o'clock tomorrow. 2. I am sure that they (to complete) their work by May. 3. At 2 o'clock tomorrow I (to have) an English lesson. 4. At this time tomorrow you (to sail) down the Thames. 5. I hope it (to stop) raining by five o'clock. 6. I hope I (to achieve) significant results in the nearest future. 7. She (to return) from the library at six o'clock. 8. I not (to work) at eight o'clock. I (to finish) my homework by that time. 9. At what time you (to be) here? 10. What you (to do) at eight o'clock? I (to work) on my report.

Exercise 81. Translate into English:

1. Я думаю, що він братиме участь у цій роботі. 2. Не запізнуйтеся. Я буду чекати на вас о дев'ятій. 3. Я впевнений, що вони закінчать роботу над проектом до 15 грудня. 4. Він буде працювати весь день завтра. 5. Не приходьте о другій завтра: він буде зайнятий. У нього буде урок з англійської мови в цей час. 6. Приходьте о шостій. Директор підпише усі документи до цього часу. 7. Що ви будете робити з 6 до 8 завтра? – Я буду писати статтю.

Exercise 82. Translate into English:

1. Майкл закінчить цей звіт до завтра. 2. Студенти зроблять роботу до третьої години. 3. До червня ми складемо всі іспити. 4. Будівельники побудують школу до початку вересня. 5. Я напишу заяву до того часу, як приїде секретар. 6. Поїзд піде, поки ми доберемося до станції. 7. Зоя перекладе цю доповідь до понеділка. 8. До ночі Меган перекладе цю довгу статтю. 9. Стівен вже виїде до Парижа, коли Моллі повернеться з Конго. 10. Зоя не дочитає цю книгу до кінця року.

Exercise 83. Make up sentences using Future Perfect:

- 1) Jim / to write / the report / by next Thursday.
- 2) We / to clean / the house / by the time of your arrival / tomorrow.
- 3) I / to prepare / all the documents / by the beginning of the meeting tomorrow.
- 4) The film / to finish / by 7 o'clock tomorrow.
- 5) They / to decorate / the square / by the beginning of the demonstration / next week.
- 6) The President / to finish / the press conference / by 3 o'clock tomorrow.
- 7) Diana / to design / your wedding dress / by next Friday.
- 8) I / to move / to a new house / by Christmas.
- 9) You / to start / your own business / by the time you are twenty-seven.
- 10) My father / to repair / his car / by Thursday.

Exercise 84. Translate into English:

1. Майк відремонтує ваше авто до вечора вівторка. 2. Ми не завершимо цей проект до кінця цього місяця. 3. Мій юрист підготує всі необхідні документи до четверга. 4. Ви отримаєте наше повідомлення до кінця робочого дня. 5. Олена приготує вечерю до сьомої вечора? – Так, вона все приготує, а ми накриємо на стіл до сьомої вечора. 6. Хто замовить квитки на літак до понеділка? – Джон їх замовить. 7. До якого часу завтра водій привезе обладнання? – Він привезе обладнання завтра до шостої вечора. 8. Ваш секретар надрукує звіт до наступного понеділка? – Так. 9. Що шкідливіше алкоголь або сигарети? – Я гадаю, і алкоголь і сигарети шкодять здоров'ю. 10. Вона напише статтю до п'ятниці? – Ні, вона до п'ятниці ще не повернеться з відрядження.

PERFECT CONTINUOUS TENSES (ДОКОНАНІ ТРИВАЛІ ЧАСИ)

Perfect Continuous Tenses (доконані тривалі часи) включають в себе **Present Perfect Continuous Tense**, **Past Perfect Continuous Tense** та **Future Perfect Continuous Tense**.

Часи групи **Perfect Continuous** вживаються для вираження тривалої дії, яка почалася до певного моменту в теперішньому, минулому або майбутньому та тривала протягом відомого відрізка часу, включаючи цей момент. Крім цього, часи цієї групи можуть виражати тривалу дію, що відбувалась упродовж відомого відрізка часу та закінчилась безпосередньо перед певним моментом у теперішньому, минулому або майбутньому. В українській мові цим часам відповідають дієслова недоконаного виду.

Present Perfect Continuous утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to be** у формі **Present Perfect (have been, has been)** та форми дієприкметника теперішнього часу (**Present Participle**) смислового дієслова: **I have been working, he has been working.**

У **питальній** формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Have I been working? Has she been working?**

Заперечна форма утворюється за допомогою частинки **not**, яка ставиться після першого допоміжного дієслова: **I have not been working, he has not been working.**

Present Perfect Continuous вживається для вираження тривалої дії, яка почалася в минулому та ще здійснюється в теперішній момент. При вживанні цього часу вказується тривалість дії. Таким чином, **Present Perfect Continuous** вживається з такими позначеннями часу, як **for an hour упродовж години, for a month упродовж місяця, for a long time упродовж тривалого часу, lately останнім часом, since yesterday із вчорашнього дня, since five o'clock з п'ятої години, how long? як довго? since when? з яких пір? Present Perfect Continuous** перекладається українською дієсловом у теперішньому часі, часто із прислівником *вже*:

I have been waiting for my brother for a long time. Я чекаю на свого брата вже давно.

I have been reading the newspaper since five o'clock. Я читаю газету з п'ятої години.

What **have you been doing** here since early morning? – **I have been preparing** for my examination. Що ви тут робите з самого ранку? – Я готуюся до екзамену.

He **has been teaching** English since 2014. Він викладає англійську з 2014 року.

How long **has she been living** in Kyiv? Як довго вона живе в Києві?

З наведених прикладів видно, що **Present Perfect Continuous** може виражати як дію, що відбувається в момент мовлення, так і звичайну, постійну дію, яка властива підмету, тобто, яка відбувається взагалі. Якщо б у наведених прикладах не було вказано, як довго відбувається дія, то замість **Present Perfect Continuous** вживалося б **Present Continuous** (коли дія відбувається в момент мовлення) або **Present Simple** (коли дія є звичайною, постійною або властивою підмету):

Дія, що відбувається в теперішньому	
із зазначенням її тривалості	без зазначення її тривалості
I have been waiting for my brother for a long time.	I am waiting for my brother.
I have been reading the newspaper since five o'clock.	I am reading the newspaper.
It has been raining since morning.	It is raining .
He has been living in London for five years.	He lives in London.
He has been teaching English since 2014.	He teaches English.

Коли мова йде про звичну, постійну дію або дію, яка властива підмету, тобто яка відбувається взагалі, а не в момент мовлення, то при зазначенні часу тривалості дії разом із **Present Perfect Continuous** вживається **Present Perfect**. Вживання **Present Perfect Continuous** підкреслює тривалість дії, а **Present Perfect** підкреслює факт виконання дії:

He **has been living** in London for five years. He **has lived** in London for five years.

Він живе в Лондоні вже п'ять років.

He **has been teaching** English since 2004. He **has taught** English since 2004.

Він викладає англійську з 2004 року.

She **has been working** at that company since she came to Kyiv. She **has worked** at that company since she came to Kyiv.

Вона працює в цій компанії з того часу, як приїхала до Києва.

З дієсловами, які не вживаються з часами групи **Continuous** (to be, to have, to know, to love тощо) замість **Present Perfect Continuous** вживається **Present Perfect**. У цьому разі **Present Perfect** перекладається українською, як і **Present Perfect Continuous**, теперішнім часом:

She **has been** in London for two years. Вона в Лондоні вже два роки.

It **has been** very cold today. Останнім часом дуже холодно.

How long **have you known** him? Як довго ви його знаєте?

I **have known** him since my childhood. Я знаю його с дитинства.

Present Perfect Continuous вживається також для вираження тривалої дії, яка почалася в минулому та закінчилася безпосередньо перед моментом мовлення. Період часу, коли відбувалась дія, може бути вказано або ні. У цих випадках **Present Perfect Continuous** перекладається українською минулим часом дієслова недоконаного виду:

I feel tired as I have been working in the garden for several hours.	Я відчуваю себе втомленим, тому що я працював у саду декілька годин.
Although the sun is shining, it is still cold as it has been raining hard.	Хоча сонце світить, все ще холодно, тому що йшов сильний дощ.

Exercise 85. Put the verbs in brackets into Present Perfect Continuous:

1. She (work) here for five years. 2. I (study) all day. 3. You (eat) a lot recently. 4. We (live) in London for six months. 5. He (play) football, so he's tired. 6. They (learn) English for two years. 7. I (cook) so I'm really hot. 8. She (go) to the cinema every weekend for years. 9. It (rain) the pavement is wet. 10. You (sleep) for twelve hours. 11. I (not/work) today. 12. You (not/eat) well recently. 13. We (not/exercise) enough. 14. She (not/study). 15. They (not/live) here for very long. 16. It (not/snow). 17. He (not/play) football for five years. 18. We (not/drink) enough water – that's why we feel tired. 19. I (not/sleep) I was reading. 20. They (not/watch) TV much recently.

Exercise 86. Put the verbs in brackets into Present Perfect Continuous or Present Perfect:

Robin: I think the waiter (forget) us. We (wait) here for over half an hour and nobody (take) our order yet.

Michele: I think you're right. He (walk) by us at least twenty times. He probably thinks we (order, already).

Robin: Look at that couple over there, they (be, only) here for five or ten minutes and they already have their food.

Michele: He must realize we (order, not) yet! We (sit) here for over half an hour staring at him.

Robin: I don't know if he (notice, even) us. He (run) from table to table taking orders and serving food.

Michele: That's true, and he (look, not) in our direction.

Exercise 87. Put the verbs in brackets into Present Perfect Continuous or Present Perfect:

1. How long you (be) in Canada? – Claude: I (study) here for more than three years. 2. I (have) the same car for more than ten years. I'm thinking about buying a new one. 3. I (love) chocolate since I was a child. You might even call me a "chocoholic." 4. Matt and Sarah (have) some difficulties in their relationship lately, so they (go) to a marriage counselor. I hope they work everything out. 5. John (work) for the government since he graduated from Harvard University. Until recently, he (enjoy) his work, but now he is talking about retiring. 6. Lately I (think) about changing my career because I (become) dissatisfied with the conditions at my company. 7. I (see) Judy for more than five years and during that time I (see) many changes in her personality.

Exercise 88. Choose the correct sentence. Sometimes both are possible:

A: Good morning, Mr. Davies. What can I do for you?

B: Well, doctor, *I've been getting / I've got* some really bad headaches.

A: Okay. Can you tell me exactly when these headaches *were starting / started?*

B: Oh, yes. I *have remembered / remember* it vividly – it was on Friday three weeks ago. I had *been working / had worked* in front of my computer all week because I *did / was doing* a job for an important client – I *was working / I've been working* as a website designer for the last few years, you see. I *had just finished / had just been finishing* when the pain started, and by the end of the day I *was feeling / felt* really bad.

A: Okay. And how have you *slept / have you been sleeping?*

B: Not very well, actually. Usually I'm asleep as soon as my head *hits / is hitting* the pillow, but recently *I've been having / I'm having difficulty* getting to sleep.

A: I see. Now, *I'm noticing / I notice* that you wear glasses. *Have you had / Were you having* your eyes tested recently?

B: No, I *haven't had / didn't have* them tested for a couple of years, I suppose.

A: Okay, what I *suggest / I'm suggesting* is that first you get your eyes tested. Then when you *are working / work* at your computer, take frequent breaks to rest your eyes. If that *hasn't solved / doesn't solve* the problem, come back and see me again.

Exercise 89. Translate into English using Present Continuous or Present Perfect Continuous:

1. Вони все ще сперечаються. Вони сперечаються вже 2 години. 2. Вона ще спить. Вона спить вже 2 години. 3. Він ще робить уроки. Він робить уроки вже 3 години. 4. Хлопчики все ще грають у футбол. Вони грають у футбол вже сорок хвилин. 5. Дівчатка ще переодягаються. Вони переодягаються вже півгодини. 6. Вона все ще вивчає іспанську мову. Вона вже два роки вивчає іспанську мову. 7. Вони все ще живуть на дачі. Вони вже чотири місяці живуть на дачі. 8. Вона все ще розмовляє по телефону. Вона розмовляє по телефону вже двадцять хвилин. 9. Мій брат все ще вирішує цю важку задачу. Він вирішує цю задачу вже півгодини. 10. Він все ще пише свою нову книгу. Він пише свою нову книгу вже два роки.

Exercise 90. Put the verbs in brackets into Present Simple, Present Continuous, Present Perfect or Present Perfect Continuous:

1. He (to run) now. He (to run) for ten minutes without any rest. 2. What they (to do) now? – They (to work) in the reading-room. They (to work) there for already three hours. 3. Where he (to be) now? – He (to be) in the garden. He (to play) football with his friends. They (to play) since breakfast. 4. I (to live) in Kyiv. I (to live) in Kyiv since 2007. 5. She already (to do) her homework for two hours; but she (not yet to do) half of it. 6. I (to wait) for you since two o'clock. 7. What you (to do)? – I (to read). I (to read) for already two hours. I already (to read) sixty pages. 8. This

man (to be) a writer. He (to write) books. He (to write) books since he was a young man. He already (to write) eight books. 9. What you (to do) here since morning? 10. Lena is a very good girl. She always (to help) her mother about the house. Today she (to help) her mother since morning. They already (to wash) the floor and (to dust) the furniture. Now they (to cook) dinner together. 11. This is the factory where my father (to work). He (to work) here for fifteen years. 12. You (to find) your notebook? – No! I still (to look) for it. I already (to look) for it for two hours, but (not yet to find) it. 13. You (to play) with a ball for already three hours. Go home and do your homework. 14. Wake up! You (to sleep) for ten hours already. 15. It is difficult for me to speak about this opera as I (not to hear) it.

Exercise 91. Translate into English using Present Simple, Present Continuous, Present Perfect or Present Perfect Continuous:

1. Я вже три дні про це думаю. 2. Моя сестра п'є каву з молоком. А я завжди віддавав перевагу чорній каві. 3. Ми дуже раді вас бачити. Ми вас чекали цілий місяць. 4. Ви все ще читаете цю книгу? Скільки часу ви її вже читаете? 5. Моя сестра займається музикою вже п'ять років. 6. Я шукаю тебе весь вечір. Де ти був весь цей час? 7. Вони пишуть твір вже 2 години. 8. Ми знаємо один одного вже чотири роки. 9. Я завжди хотів вивчати англійську мову. 10. Де Ніна? – Вона вже 2 години як вдома. 11. Де діти? – Вони все ще грають у дворі. 12. Мій брат вже три роки інженер. 13. Мій друг знає англійську з дитинства. 14. Я вже півгодини спостерігаю за тобою. 15. Ваш брат ще хворий? – Ні, він вже одужав. Він вже три дні займається фізикою. Він хоче отримати відмінну оцінку на іспиті. 16. Мені вже давно хочеться прочитати цю книгу. 17. Я вже двадцять хвилин намагаюся знайти мій старий зошит.

Past Perfect Continuous

Past Perfect Continuous утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to be** у формі **Past Perfect (had been)** та форми дієприкметника теперішнього часу (Present Participle) смислового дієслова: **I had been working, he had been working.**

У **питальній** формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Had I been working? Had she been working?**

Заперечна форма утворюється за допомогою частинки **not**, яка ставиться після першого допоміжного дієслова: **I had not been working, he had not been working.**

Past Perfect Continuous вживається для вираження тривалої минулої дії, яка почалася раніше за іншу минулу дію, виражену **Past Simple**, та триває в момент її настання. **Past Perfect Continuous** (як і **Present Perfect Continuous**) вживається, коли вказано період, під час якого відбувалась дія, тобто з такими позначеннями часу, як **for two hours** *дві години*, **for three months** *три місяці*, **for a long time** *довго, довгий час* та ін. **Past Perfect Continuous** перекладається українською дієсловом минулого часу недоконаного виду, часто з прислівником *вже*:

I had been working for a long time when my brother came.	Я (вже) працював довгий час, коли прийшов мій брат.
It had been raining for two hours when I left home.	Дощ йшов (вже) дві години, коли я вийшов з дому.
She had been sleeping for three hours when we returned.	Вона спала (вже) три години, коли ми повернулись.

Past Perfect Continuous вживається також для вираження тривалої минулої дії, яка закінчилась безпосередньо перед моментом настання іншої минулої дії:

Although the sun was shining, it was still cold as it had been raining hard for two hours.	Хоча сонце світило, все ще було холодно, тому що сильний дощ йшов упродовж двох години.
She felt very tired when he came home as she had been playing football.	Вона відчувала себе дуже стомленою, коли прийшла додому, тому що грала в футбол.

Exercise 92. Put the verbs in brackets into Past Perfect Continuous:

1. I (work) all day, so I didn't want to go out. 2. She (sleep) for ten hours when I woke her up. 3. They (live) in Beijing for three years when he lost his job. 4. When we met, you (work) at that company for six months. 5. We (eat) all day, so we felt a bit ill. 6. He was red in the face because he (run). 7. It (rain) and the road was covered in water. 8. I was really tired because I (study). 9. We (go) out for three years when we got married. 10. It (snow) for three days.

Exercise 93. Put the verbs in brackets into Past Perfect Continuous or Past Simple:

1. I (wait) for hours so I was really glad when the bus finally (arrive). 2. Why (be) the baby's face so dirty? He (eat) chocolate. 3. I (see) John yesterday, but he (run) so he was too tired to chat. 4. It (rain) and the pavement (be) covered with puddles. 5. When I (arrive) it was clear she (work). There were papers all over the floor and books everywhere. 6. They (study) all day so when we (meet) they were exhausted. 7. The boss (talk) to clients on Skype for hours so she (want) a break. 8. I (drink) coffee all morning. By lunchtime, I (feel) really strange! 9. Lucy (hope) for a new car, so she was really pleased when she (get) one. 10. I (dream) about a holiday in Greece. I couldn't believe it when my husband (book) one as a surprise!

Exercise 94. Put the verbs in brackets into Past Perfect Continuous or Past Perfect:

I'm sorry I left without you last night, but I told you to meet me early because the show started at 8:00. I (try) to get tickets for that play for months, and I didn't want to miss it. By the time I left the coffee shop where we were supposed to meet, I (have) five cups of coffee and I (wait) over an hour. I had to leave because I (arrange) to meet Kathy in front of the theater. When I arrived at the theater, Kathy (pick, already) up the tickets and she was waiting for us near the entrance. She was really angry because she (wait) for more than half an hour. She said she (give, almost) up and (go) into the theater without us. Kathy told me you (be) late several

times in the past and that she would not make plans with you again in the future. She mentioned that she (miss) several movies because of your late arrivals. I think you owe her an apology. And in the future, I suggest you be on time!

Exercise 95. Put the verbs in brackets into Present Perfect, Past Perfect, Present Perfect Continuous or Past Perfect Continuous:

1. It is already 9:30 PM and I (wait) here for over an hour. If John does not get here in the next five minutes, I am going to leave. 2. I was really angry at John yesterday. By the time he finally arrived, I (wait) for over an hour. I almost left without him. 3. Did you hear that Ben was fired last month? He (work) for that import company for more than ten years and he (work) in almost every department. Nobody knew the company like he did. 4. I (see) many pictures of the pyramids before I went to Egypt. Pictures of the monuments are very misleading. The pyramids are actually quite small. 5. Sarah (climb) the Matterhorn, (sail) around the world, and (go) on safari in Kenya. She is such an adventurous person. 6. Sarah (climb) the mountains, (sail) around the world and (go) on safari in Kenya by the time she turned twenty-five. She (experience) more by that age than most people do in their entire lives. 7. When Melanie came into the office yesterday, her eyes were red and watery. I think she (cry).

Exercise 96. Translate into English:

1) Учора дівчата весь день допомагали мені збирати яблука в саду. 2) Менеджер розмовляв з клієнтами більше двох годин учора. 3) Минулого тижня ми готувалися до іспиту з понеділка по четвер. 4) Я не користувався комп'ютером з п'ятої до сьомої вчора. 5) Учора ви тренувались у спортзалі дві години? – Так, ми тренувались з шостої до восьмої вечора. 6) Як довго хлопці вчора каталися на велосипедах? – Вони каталися близько трьох годин. 7) Чому він учора весь день працював у бібліотеці? – Він весь день готувався до конференції. 8) Який фільм діти дивились вчора з дев'ятої вечора? – Вони дивились якусь комедію. 9) Які документи ваш секретар готував весь день минулого вівторка? – Він готував контракти. 10) Що вчитель вам учора пояснював на першому уроці? – Він пояснював нові правила граматики.

Exercise 97. Put the verbs in brackets into Past Simple, Past Continuous, Past Perfect or Past Perfect Continuous:

1. He not (see) me as he (read) when I (come) into the room. 2. When he was in Kyiv he (visit) the places where he (play) as a boy. 3. The package (arrive) five minutes after you (leave) the house. 4. It (rain) hard last night when I (leave) the office. 5. The train could not stop because it (travel) too fast at the time. 6. When I (call) my friend, his sister (tell) me that he (leave) half an hour before. 7. I (shout) to him to stop, but he (run) too fast and not (hear). 8. Large crowds (wait) at the station when the foreign delegation (arrive). 9. When I (hear) the news, I (hurry) to see him. 10. We (walk) to the station when it (begin) to rain. 11. He (sit) in the garden when the storm (break) out. 12. He (thank) me for what I (do) for him. 13. When I (wake up) this morning, the sun (shine) high in the sky. 14. When I (go) to the room the next day, I (find) the books exactly where I (leave) them. 15. We (walk) for about two hours when at last we (see) the lake.

Exercise 98. Translate into English:

1. Минулого року я часто ходив у театр. 2. Вчора я купив новий годинник, тому що я загубив старий. 3. Він закінчив роботу до сьомої години. 4. Коли мій син хворів, лікар приходив до нього кожного дня. 5. Моя сестра ще спала, коли я встав, тому що вона повернулася додому дуже пізно. 6. Я дуже багато читав минулого літа. 7. Я вчора читав увесь вечір. 8. Він порізав палець, коли різав хліб. 9. Я провів відпустку у Європі. Мій друг порадив мені поїхати туди. 10. Влітку я заходив до них кожного вечора.

Exercise 99. Complete the sentences with an appropriate form of the verb given. Use Past Simple, Present Perfect, Past Perfect or Past Perfect Continuous. Use each tense at least once in each group of four sentences, but give alternatives where possible:

1. *play*

a We.....35 matches so far this season, so we're all feeling pretty tired.

b After the match, she admitted that she.....badly.

cyou.....rugby of football at the school you went to?

d We.....really well all year, so it came as a big surprise when we were beaten by Wales last December.

2. *make*

a We.....the right decision in emigrating to Canada in the mid-1990s.

b Henson never thought about retirement. In fact, he.....a documentary film about the indigenous people of Chile when he died.

c A: When did you realize that you.....a mistake joining the army?

B: When I was posted to Afghanistan.

d Korean scientists believe that they.....a breakthrough in the fight against cancer by developing a technique for containing the disease. They reported their findings at the AAL conference in New York this week.

3. *eat*

a The couple described how they.....in the dining room when the explosion destroyed the hotel.

b My mother was a vegetarian, and as children we rarely.....meat.

c I.....prawns a few times before last week without any ill effects, but the ones I had at the restaurant made me very sick indeed.

d A: Would you like some of these cherries?

B: Yes, please. I.....any fresh fruit for days.

4. *run*

a Over the last year I.....workshops on creative writing in twelve colleges and universities.

b She was breathing hard as if she.....

c She.....only two marathons before breaking the world record in the Pan-African Games.

d I was late for work so I.....most of the way.

Exercise 100. Put the verbs in brackets in an appropriate past form:

In 1912, a passenger steamship called the *Titanic* (sail) across the Atlantic Ocean from England to America. A bright moon (shine) and a gentle breeze (blow). The ship (sail) for four days and was now more than halfway towards its destination - New York City. Some passengers (sleep) in their cabins while others (relax) on deck, when suddenly they all (hear) a loud bang. Those sitting on deck (jump up), (run) to the railing of the ship, and (look) over the side. To their horror, they saw that they (hit) an iceberg which (tear) a hole in the side of the ship. Water was pouring into the ship at an alarming rate. There (be) not enough lifeboats on the ship and tragically more than 1,500 people (lose) their lives that night. The sinking of the *Titanic* remains the most infamous sea disaster in history.

Exercise 101. Put the verbs in brackets in Past Continuous, Past Perfect or Past Perfect Continuous:

1. They stood under the shelter because it (rain). 2. The roads were wet because it (rain) all night. 3. He was broke. He (spend) all his money. 4. I (have) a nightmare when the alarm went off and woke me up. 5. His hands were covered in oil because he (try) to fix the car all morning. Unfortunately, he (not manage) to make it start. 6. When she opened the window she was happy to see it (snow) lightly. In fact, it (snow) all night and snow (cover) all the rooftops. 7. When Mrs. Morgan came into the classroom, the pupils (run) around and (scream) at the tops of their voices. They (knock) over chairs and desks and someone (draw) funny pictures on the board. 8. Although I (set) off early, I got there late and everyone (wait) for me to start the meeting; the chairperson told me they (wait) for a whole hour. 9. When we got back from our holiday we discovered that someone (break) into our house. The burglars, however, (drop) a piece of paper with an address on it as they (climb) out of the window.

Exercise 102. Fill each gap in this text with one suitable word:**Disaster!**

About seventy years ago, a Dutch ship was.....(1) near the North Pole; it.....(2) heading for Blackhead island. On the ship was a scientist, Edgar Greenhead, who.....(3) worked on the island for many years; he had.....(4) conducting research into the life of the local inhabitants, who were Eskimos (Inuits). Greenhead had.....(5) away for a long holiday and now he was.....(6) back to the island to continue his work.

At about midnight Greenhead felt very tired as he had.....(7) writing his journal all day. After he had.....(8) good-night to the captain, he.....(9) down to his cabin. Outside there.....(10) a strong wind, and the waves.....(11) crashing onto the side of the ship. Greenhead was just.....(12) ready to climb into his bunk when he suddenly.....(13) a great crash. He dashed up on the deck and although it was dark he.....(14) see that the ship.....(15) run into an iceberg.

Future Perfect Continuous

Future Perfect Continuous утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to be** у формі **Future Perfect (will have been)** та форми дієприкметника теперішнього часу (Present Participle) смислового дієслова: **I will have been working, he will have been working.**

У **питальній** формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом: **Shall I have been working? Will she have been working?**

Заперечна форма утворюється за допомогою частинки **not**, яка ставиться після першого допоміжного дієслова: **I will not have been working, he will not have been working.**

Future Perfect Continuous вживається для вираження тривалої дії, яка почнеться раніше за іншу майбутню дію та буде тривати в момент її настання. Як і інші часи цієї групи, **Future Perfect Continuous** вживається, коли вказано період часу, під час якого буде відбуватися дія. **Future Perfect Continuous** перекладається українською майбутнім часом дієслова недоконаного виду. Ця часова форма використовується дуже рідко:

I will begin work at ten o'clock in the morning. When you return home at five o'clock, I will have been working for seven hours.	Я почну працювати о десятій ранку. Коли ви повернетесь додому, я буду працювати вже сім годин.
---	--

By the 1 st of June, 2018, he will have been working for this company for 20 years.	До 1-го червня 2018 року він пропрацює в цій компанії вже 20 років.
---	---

Exercise 103. Put the verbs in brackets in Future Perfect Continuous:

1. By midnight you (dance) for 4 hours. 2. By dinner she (cook) the whole afternoon. 3. He (work) there for 10 years by 2015. 4. By next year I (study) English for 7 years. 5. By next week we (renovate) for over a month. 6. In 2012 they (live) here for 4 years. 7. Before December Barbara (teach) for a year. 8. By this time tomorrow I (do) this exercise for a long time. 9. Jessica (help) them for 12 months. 10. Bob and Sarah (cook) for 2 hours at 8 o'clock. 11. Tomorrow at 9 o'clock I (sleep) for 10 hours. 12. On Thursday, I (fix) the car for a whole month! 13. In 10 minutes, James (wait) for 2 hours. 14. They (stand) for a whole day. 15. By this time next week we (vacation) for a month.

Exercise 104. Translate into English:

1. Коли наша дочка піде до школи, ми вже будемо жити в цьому місті 10 років. 2. Наприкінці місяця буде 5 років, як я вчу китайський. 3. До того часу, як Майкл закінчить коледж, його батько пропрацює в Болівії два роки. 4. Я буду писати третій портрет до того часу, як Моллі повернеться. 5. Вони будуть дивитися серіал поки ти не зателефонуєш і не повідомиш, що вже можна виїжджати.

Exercise 105. Put the verbs in brackets in Future Perfect Continuous, Present Simple or Future Simple:

1. You (wait) for 2 hours when I (arrive). 2. Janet (study) for 5 years when she (get) her degree. 3. We (talk) for an hour when I (leave). 4. They (drive) for 6 hours when they (get) there. 5. Sam (be) tired when he (return) because he (jog) for over 2 hours. 6. My cooking (be) much better when I (return) because I (practice) for a whole month. 7. They (have) all the things they need because they (shop) for the whole afternoon. 8. We (exercise) the entire morning, so we will (want) to rest. 9. Monica (prepare) the whole weekend so she (pass) the test. 10. They (swim) for 1,5 hours when the sun (set). 11. You (watch) television for 6 hours when I (come) back. 12. By the time you (return), it (rain) heavily. 13. She (use) the car for a week by the time she (bring) it back. 14. I (work) here for 15 years next month. 15. We (fly) for 16 hours when we (arrive).

**FUTURE IN THE PAST TENSES
(МАЙБУТНІЙ ЧАС У МИНУЛОМУ)**

Існує чотири форми **Future in the Past**, а саме: **Future Simple in the Past** (простий майбутній у минулому), **Future Continuous in the Past** (тривалий майбутній у минулому), **Future Perfect in the Past** (доконаний майбутній у минулому) та **Future Perfect Continuous in the Past** (тривалий доконаний майбутній у минулому). Ці форми, на відміну від звичайних форм майбутнього, служать для вираження дії, яка є майбутньою не по відношенню до моменту мовлення, а по відношенню до минулого моменту, тобто для вираження майбутньої дії, про яку йшла мова в минулому.

Future Tenses in the Past утворюються так само як і звичайні майбутні часи з тією лише різницею, що замість **will** вживається відповідно **would**:

Стверджувальна форма	Заперечна форма
I would work	I would not work
He (she, it) would work	He (she, it) would not work
We would work	We would not work
You would work	You would not work
They would work	They would not work

Exercise 106. Make sentences in Future in the Past using the words in the box:

become · meet · stay · leave · travel · serve · finish

- At the age of eight I decided I.....a pilot when I grew up.
- We knew she.....for ten hours by the time she arrived at our house later that night, so she was probably going to be very tired.
- According to his ticket, the flight.....at 06.00, so he still had plenty of time.

4. He left home early as he.....his cousin off the flight from London.

5. He suggested that, as we.....lunch by 2pm, he would order the taxi for 2.30.

6. We were going for a picnic and hoped the weather.....sunny.

7. At breakfast we were told that they.....lunch at 1pm, as usual.

Exercise 107. Translate into English paying attention to the verb tense:

1. Я знаю, що він скоро прийде. 2. Я знав, що він скоро прийде. 3. Я думаю, що вона буде спати в цей час. 4. Я думав, що вона буде спати в цей час. 5. Вона думає, що зробить всю роботу до п'ятої години. 6. Вона думала, що зробить всю роботу до п'ятої години. 7. Я був упевнений, що до десятої години він вже вивчить вірш. 8. Я знав, що до дев'ятої мама вже приготує вечерю і о дев'ятій вся родина буде сидіти за столом. Я боявся, що прийду занадто пізно. 9. Вона боялася, що її друг не прийде. 10. Вони написали, що скоро прийдуть. 11. Я був упевнений, що зустріну його на станції. 12. Я думаю, що у майбутньому роботи будуть виконувати всю роботу за людей. 13. Вам сказали, що в грудні ми писатимемо контрольну роботу? 14. Він зрозумів, що ніколи її не забуде. 15. Я вважаю, що вони згадають про нас. 16. Він каже, що знає цю людину.

Exercise 108. Complete these texts using the future forms of the verbs in brackets. In some cases you will need to use Future in the Past:

A complete ban on tobacco advertising in EU (come) into effect at midnight tonight. Initially, the ban (begin) last October, but last-minute legal moves by the tobacco companies forced a delay. EU health ministers issued a statement welcoming the ban, and saying that it (reduce) smoking related disease significantly.

A Brazilian rocket has exploded after an engine ignited by mistake just days before its planned lift-off. The unmanned rocket (carry) two satellites into space. A new launch (take place) in March.

The Australian actress Niki Kardman (star) in a film about the life of Princess Diana made by the director Baz Leeman. Ms. Kardman said, 'When Baz said he (make) a film about Diana's life and wanted to cast me, I jumped at the chance.'

The novelist Arnold Miller has died. Miller worked as a journalist in London during the 1960s before moving to Canada, where he (spend) the rest of his life. He spoke exclusively to The Daily Reporter last month, in what (be) his last major interview. A special report on his life and work (appear) in next Friday's edition.

Вправи на всі часи англійської мови

Exercise 109. Put the words in brackets in appropriate tense forms:

1. Where is your luggage? – I (to leave) it at the station. I (to take) it tomorrow when Nick (to come) to help me. 2. I (to read) about an hour when he (to come). 3. The play (not yet to begin) and the people (to talk) in the hall. 4. Yesterday I (to buy) a new pair of gloves, as I (to lose) the old ones. 5. We (to walk) in silence. He already (to tell) me all that (to be) interesting about himself, and I (to have) nothing to tell him. 6. The moon (not to rise) yet, and only two stars, like two distant lighthouses, (to shine) in the dark blue sky. 7. One night a little swallow (to fly) over the city. His friends (to fly) away to Egypt six weeks before, but he (to stay) behind. 8. What you (to do) these three months? 9. Our train starts late in the evening, so if you (to come) at seven o'clock, we still (to pack) our luggage. 10. When you (to see) him last? 11. I (to meet) him when he (to walk) across the park. 12. You ever (to act) on the stage? – Why, yes, that's what I (to do) for the last six years. 13. Don't enter the bedroom! The child (to sleep) there, and he always (to wake) up when somebody (to open) the door.

Exercise 110. Put the words in brackets in appropriate tense forms:

1. What you (to do) when I (to come) in? 2. When I (to come) to his house, they (to tell) me that he (to leave) an hour before. 3. On checking up his answers he (to find) out that he (to make) several mistakes. 4. When I (to leave) home, the snow already (to stop), but a strong wind (to blow). 5. You (to read) this book? – Yes, I (to read) it. I (to think) it (to be) very interesting. 6. What the children (to do) now? – Oh, they (to play) the new board game which I (to buy) for them the day before yesterday. 7. They (to reach) the corner of the street by now and (to stand) at the bus stop. 8. After we (to walk) about two hours, we arrived at a picturesque glade covered with fresh grass. 9. We could not go out because it (to rain) hard since early morning. 10. She (to teach) at our school for twenty years now. 11. Ring me up as soon as you (to come) home. 12. He (to begin) to write his composition at three o'clock. It is already eleven, and he still (to write) it. He says he (to finish) it by twelve. 13. We (to help) our librarian to put the books in the right order for already three days, but we (to arrange) only half the books.

Exercise 111. Put the words in brackets in appropriate tense forms:

1. The first person whom Andrew (to see) as he (to enter) was his old nurse. She (to sit) on the sofa. During the last five years she greatly (to change) and now (to look) a very old woman. 2. She is going to read the letter she just (to receive). 5. How long you (to wait) for me? I am really very sorry. 4. Yesterday I (to meet) a friend of mine whom I (not to see) for a long time. 5. Call me at eleven o'clock, I (not yet to sleep). 6. You (to be) late for the concert if you (not to take) a taxi. 7. The sun (to set) a long time ago, and it (to begin) to get really cold. 8. When I (to come) home yesterday, my sister already (to return) and (to sit) at the fireplace looking through some old photographs. 9. He (to smoke) three cigarettes and (to look) through all the books on the shelf, when at last he (to hear) his friend's steps approaching the door.

10. He just (to approach) the door, when she (to enter). 11. He (to write) the composition for three hours and he (to say) he soon (to finish) it as he (to think) over the conclusion now. 12. I (to go) out when I (to remember) that I (to forget) to take my umbrella. 13. Where is the baby? – The nurse (to put) it to bed. 14. He said he (to work) for a long time without achieving good results.

Exercise 112. Put the words in brackets in appropriate tense forms:

1. When I (to come) to Pete's house last Sunday, he (to read) a new book. He (to say) he (to give) it to me soon. Today I (to take) it from him. Now I (to read) it. I (to finish) it by Friday. If you like, I (to give) it to you on Saturday when you (to come) to see me. 2. When will he come? We (to wait) for him for already half an hour. 3. On leaving the hall the students (to thank) the professor who (to deliver) the lecture. 4. We already (to cover) about ten miles when Peter, who (to look) out of the window for the last five or ten minutes, suddenly exclaimed: "Here is the station!" 5. When morning came, the storm already (to stop), but the snow still (to fall). 6. Yesterday by eight o'clock he (to finish) all his homework, and when I (to come) to his place at nine, he (to read). 7. I (to wait) for permission to go abroad for already three weeks, but I (not to receive) the visa yet. 8. Everybody (to be) at the door of the museum, but my friend (not yet to come). 9. We (to drink) tea when the telephone (to ring). 19. Johnny noticed that everybody (to look) at him, and he (to feel) shy. 20. Light (to travel) more quickly than sound.

Exercise 113. Put the words in brackets in appropriate tense forms:

1. Peter (to read) by the fireplace when the door (to open) and the maid (to enter). The cook (to follow) her. 2. When the mother (to satisfy) herself that the children (to sleep) peacefully in their beds, she (to take) out the Christmas presents and carefully (to put) them into the stockings which (to hang) at the beds. 3. If you (to call) me tomorrow, I (to tell) you all about it. 4. The lesson (not yet to begin), and the children (to talk) loudly in the corridor. 5. I (to live) in Kyiv since 2001. 6. By the fifteenth of January the students (to pass) all the examinations. 7. The students (to write) the paper by dinner-time. 8. They (to sail) down the river for many hours before they (to come) to the village. 9. I (not to be) to my home town for five years. 10. The rain (to stop) by the time we (to reach) home. 11. The message (to arrive) five minutes after he (to leave) the house. 12. It (to be) nearly eleven o'clock when we (to begin) doing this work. 13. At last the reply from my grandmother (to come), and my mother (to tell) me that she (to come) soon. 14. Here you (to be) at last! I (to wait) for you for twenty minutes. You (not to be) ashamed?

Exercise 114. Put the words in brackets in appropriate tense forms:

1. The day (to be) cold and it (to rain). When I (to reach) home, my raincoat (to be) all wet. I (to take) it off, (to shake) the water off it, (to hang) it up and (to go) into the living-room. My children (to play) on the carpet. When they (to see) me, they (to jump) up and (to run) up to me. 2. I (to hear) this song several times already, but I cannot remember the words. I (to write) them down as soon as I (to hear) this song again. 3. Hardly he (to open) the suitcase, when he (to find) the tie which he (to think) he (to lose) long before. 4. Shut the door! The room (to be) full of smells

which (to come) from the kitchen. Mother (not to like) kitchen smells in the room. 5. Last night he (to finish) the book which he (to begin) writing a year ago. 6. He said he (to listen) to the same stories for a long time. 7. By the evening he (to translate) ten pages. 8. You ever (to be) to the new stadium? – Yes, I (to be) there last Saturday. 9. What you (to do) yesterday? 10. How many pages you (to translate) for today?

Exercise 115. Put the words in brackets in appropriate tense forms:

1. What you (to do) here? – I (to prepare) for my report. - How long you (to prepare) for it? – Oh, I (to work) since morning. 2. He (to teach) at school for five years when the war (to break) out. 3. She (to study) English since last year. 4. What you (to read)? – I (to read) a magazine. - How long you (to read) it? – I (to read) it for half an hour. 5. She (to live) in London for ten years when her sister (to come) to live with her. 6. Our teacher (to come). 7. They (to speak) when I (to look) at them. 8. I (to walk) about an hour when I (to see) a little house not far from the river. 9. When he (to read) the newspaper, he (to give) it to his brother. 10. At this time tomorrow we (to discuss) your report. 11. Now she (to read) the book which I (to give) her yesterday. 12. You ever (to be) to London? – Yes, I (to be) there last summer. 13. What your friend (to do) now? - She (to have) dinner. She usually (to have) dinner at this time. 14. I (to buy) a new dress. I (to show) it to you tomorrow when you (to come) to my place. 15. So you begin working tomorrow! And who (to take) care of your children when you (to go) to work?

Exercise 116. Put the words in brackets in appropriate tense forms:

1. You look really great! (you, work) out at the fitness center recently? 2. A: What (you, do) when the accident occurred? B: I (try) to change a light bulb that had burnt out. 3. I (have) the same car for more than ten years. I'm thinking about buying a new one. 4. If it (snow) this weekend, we (go) skiing near Lake Tahoe. 5. I (come) to England six months ago. I (start) my economics course three months ago. When I (return) to Australia, I (study) for nine months and I (be) in England for exactly one year. 6. Sam (arrive) in San Diego a week ago. 7. Samantha (live) in Berlin for more than two years. In fact, she (live) there when the Berlin wall came down. 8. If Vera (keep) drinking, she (lose, eventually) her job. 9. The Maya (establish) a very advanced civilization in the jungles of the Yucatan; however, their culture (disappear, virtually) by the time Europeans first (arrive) in the New World. 10. Shhhhh! Be quiet! John (sleep). 11. It (rain) all week. I hope it stops by Saturday because I (want) to go to the beach. 12. Listen Donna, I don't care if you (miss) the bus this morning. You (be) late to work too many times. You are fired! 13. I am sick of rain and bad weather! Hopefully, when we (wake) up tomorrow morning, the sun (shine). 14. I have not traveled much yet; however, I (visit) the Grand Canyon and San Francisco by the time I leave the United States. 15. I (see) many pictures of the pyramids before I went to Egypt. Pictures of the monuments are very misleading. The pyramids are actually quite small. 16. In the last hundred years, traveling (become) much easier and very comfortable. In the 19th century, it (take) two or three months to cross North America by covered wagon. The trip (be) very rough and often dangerous. Things (change) a great deal in the last hundred and fifty years. Now you can fly from New York to Los

Angeles in a matter of hours. 17. Joseph's English (improve, really), hasn't it? He (watch) American television programs and (study) his grammar every day since he first (arrive) in San Diego. Soon he (be) totally fluent. 18. When I (arrive) home last night, I (discover) that Jane (prepare) a beautiful candlelight dinner.

Exercise 117. Put the words in brackets in appropriate tense forms:

1. When Carol (call) last night, I (watch) my favorite show on television. 2. I (work) for this company for more than thirty years, and I intend to stay here until I retire! 3. Sharon (love) to travel. She (go) abroad almost every summer. Next year, she plans to go to Peru. 4. Thomas is an author. He (write) mystery novels and travel memoirs. He (write) since he was twenty-eight. Altogether, he (write) seven novels, three collections of short stories and a book of poetry. 5. We were late because we had some car problems. By the time we (get) to the train station, Susan (wait) for us for more than two hours. 6. Sam (try) to change a light bulb when he (slip) and (fall). 7. Everyday I (wake) up at 6 o'clock, (eat) breakfast at 7 o'clock and (leave) for work at 8 o'clock. However, this morning I (get) up at 6:30, (skip) breakfast and (leave) for work late because I (forget) to set my alarm. 8. Right now, Jim (read) the newspaper and Kathy (make) dinner. Last night at this time, they (do) the same thing. She (cook) and he (read) the newspaper. Tomorrow at this time, they (do, also) the same thing. She (prepare) dinner and he (read). They are very predictable people! 9. By this time next summer, you (complete) your studies and (find) a job. I, on the other hand, (accomplish, not) anything. I (study, still) and you (work) in some new well-paid job. 10. The students (be, usually) taught by Mrs. Monty. However, this week they (be) taught by Mr. Tanzer.

Exercise 118. Translate into English:

1. Скільки днів ви вже читаете цю книгу? 2. Тільки коли вона була в поїзді, вона згадала, що залишила книгу вдома. 3. Вони живуть у цьому будинку вже п'ять років. 4. Моя сестра була хвора вже кілька днів, коли я дізналася про це. 5. Ти знав, що він не написав есе? 6. Ми не отримуємо від неї листів вже кілька місяців. 7. Скільки років ви вже працюєте на цьому заводі? 8. Він вже пішов, коли Олена включила радіо. 9. Я працюю над цією проблемою вже три місяці. 10. На щастя, дощ уже перестав, коли ми вийшли. 11. Скільки років ви працюєте в цій школі? 12. Об одинадцятій ми ще працювали. 13. Об одинадцятій годині ми вже працювали три години. 14. Я вже три рази казав тобі, що треба переписати вправу. 15. Я вже цілу годину читав після обіду, коли прийшов мій брат. 16. Я не прийду. Я буду писати твір весь вечір. 17. Де ти був з минулої п'ятниці? 18. Я вже два тижні живу у друзів. 19. Я вже два тижні жив у друзів, коли отримав листа. 20. Ви повинні відпочити. Ви занадто багато працювали сьогодні. 21. Він був щасливий: він написав відмінний твір. 22. Я шукаю тебе весь вечір. 23. Я раптом згадав, що нічого не їв з ранку.

Exercise 126. Translate into English:

1. Де Мері? – Вона в бібліотеці, готується до доповіді. Вона вже працює три години. 2. Він думав, що його друзі працюють разом. 3. Ірен була здивована: вона ще ніколи не бачила стільки квітів. 4. Коли я прокинувся, мама вже встала і робила чай. 5. Я вже півгодини намагаюся згадати її ім'я, але до цих пір ще не згадав. 6. Коли він прийшов додому, ми вже пішли в кіно. 7. Вона сказала, що йде дощ і нам краще сидіти вдома. 8. Вона жила в цьому будинку вже п'ять років, коли приїхав її брат. 9. Вона думала, що буде гарна погода. 10. Хіба ти не розумієш, що навесні буде вже три роки, як я ношу цей капелюх? 11. Невже вони грають у шахи з самого ранку? 12. Вони йшли по дорозі вже дві або три години, коли раптом пішов дощ. 13. Коли Том вийшов з будинку, всі хлопці грали у футбол, а Білл і Джон рахували круглі камінчики, які вони принесли з річки. 14. Я знаю, що вона працює над цією статтею вже три тижні. 15. Коли я повторила своє запитання, він сказав, що не чув мене в перший раз, але я ясно бачила, що він добре чув мене обидва рази. 16. Ну, поклала ти свої речі нарешті? Таксі вже десять хвилин чекає біля дверей. 17. Ми сидимо тут уже дві години, а я все ще не розповів тобі про свою поїздку.

ВЖИВАННЯ ПАСИВНОГО СТАНУ (PASSIVE VOICE)

Дієслово використовується у пасивному стані якщо:

- особа або предмет підлягає дії з боку іншої особи або предмета:

This museum is often visited by tourists.

- особа або предмет, що виконує дію невідома, неважлива або зрозуміла

за контекстом:

His bike was stolen the other day.

- автор бажає зробити свою промову більш офіційною:

Our diner has been burnt (порівняємо *You have burnt our dinner*).

- сама дія більш важлива за діяча (наприклад у новинах, оголошеннях, рекламних оголошеннях, інструкціях, заголовках):

Smoking is not allowed.

- необхідно акцентувати увагу на діячі:

The Tower of London was built by William the Conqueror.

Усі форми пасивного стану утворюються за допомоги дієслова *to be* у відповідній формі та третій формі значеннєвого дієслова (**Past Participle**).

У пасивному стані існують тільки два часи групи **Continuous: Present Continuous** та **Past Continuous**. Усі форми групи **Perfect Continuous** відсутні.

Додаток пасивного стану може використовуватися із прийменниками **by** або **with**. **By** використовується для позначення особи або предмета, що виконала дію, а **with** для називання інструмента або матеріала, за допомогою яких було виконано дію:

I was knocked down by a lorry.

The door was locked with a key.

The pie was made with flour and sugar

У запитаннях до діяча або предмета дії прийменник ставиться в кінці речення:

Who/What... by?

Who was Australia discovered **by**?

У таблиці нижче наведені дієслівні форми пасивного стану:

P	Simple (Indefinite)	Progressive (Continuous)	Perfect Indefinite	Perfect Progressive
Past	+ • was/were V3 ? Was / Were • V3 - • wasn't/weren't V3	+ • was/were being V3 ? Was/Were • being V3 - • wasn't/weren't being V3	+ • had been V3 ? Had • been V3 - • hadn't been V3	_____
Present	+ • am /is /are V3 ? Am /Is /Are • V3 - • am not /isn't/aren't V3	+ • am /is /are being V3 ? Am /Is /Are • being V3 - • am not /isn't/aren't being V3	+ • have /has been V3 ? Have /Has been • V3 - • haven't/hasn't been V3	_____
Future	+ • will be V3 ? Will • be V3 - • won't be V3	_____	+ • will have been V3 ? Will • have been V3 - • won't have been V3	_____

Присудку активного стану, вираженого сполученням одного з модальних дієслів (**can, could, may, might, should, ought, to have to, to be**) з інфінітивом у пасивному стані відповідає використання того ж самого модального дієслова із інфінітивом пасивного стану:

*Our work **must be finished** as soon as possible.*

*This magazine **can be bought** in any shop.*

*This text **ought to be read** immediately.*

Деякі дієслова приймають два додатка наприклад: **bring, tell, send, show, teach, promise, buy, throw, write, award, hand, sell, owe, grant, allow, feed, pass, post, read, take, offer, give, pay, lend**. Із ними можна створити два пасивних речення:

Laura was given some flowers by Patrick. (more usual)

Some flowers were given to Laura by Patrick. (less usual)

Exercise 1. Put the verbs in brackets into Passive:

1. The roads (cover) with snow.
2. Chocolate (make) from cocoa.
3. The Pyramids (build) in Egypt.
4. This coat (buy) four years ago.
5. The stadium (open) next month.
6. Your parents (invite) to a meeting.
7. Where is your car? – It (mend) at the moment.
8. The books already (pack).
9. The castle can (see) from a long distance.
10. The guests must (meet) at noon.

Exercise 2. Transform the sentences into Passive:

1. Popov invented radio in Russia.
2. Every four years people elect a new president in the USA.
3. The police caught a bank robber last night.
4. Sorry, we don't allow dogs in our safari park.
5. The postman will leave my letter by the door.
6. My mum has made a delicious cherry pie for dinner.
7. George didn't repair my clock.
8. Wait a little, my neighbor is telling an interesting story.
9. My son can write some more articles about football.
10. You must clean your bedroom tonight.

Exercise 3. Put the verbs in brackets into Passive:

There is an old castle in Norwich which (believe) to (haunt). It (call) North Castle and it (say) that ghosts can (see) there at night. The castle (build) 400 years ago and (own) by two old ladies who (believe) to be witches. One day, long ago, they both disappeared and they (never/see) again. In 1985 the castle (buy) by a businessman and (convert) into a luxurious hotel. The castle (visit) by quite a few guests every year and special groups (organize) to watch for ghosts. It had been a long time since any ghosts

(see), but one night a trick (play) on some visitors by a local couple, who dressed up as the two “witches”. They (see) by a guest, who said she (frighten) to death. The couple apologized the next day and (tell) never to visit the castle again.

Exercise 4. Choose between active and passive and explain your choice:

1. There’s going to be a big art exhibition.
 - a) A lot of visitors will be attracted to it.
 - b) It will attract a lot of visitors.
2. Telephone is an apparatus with which people can talk to each other over long distances.
 - a) The telephone was invented by A. Bell.
 - b) A. Bell invented the telephone.
3. Alexander Bell is a British inventor who went to live in Canada and then in the USA.
 - a) The telephone was invented by A. Bell.
 - b) A. Bell invented the telephone.
4. We’ve bought a new computer.
 - a) It can do the job much more quickly.
 - b) The job can be done much more quickly.

Exercise 5. Transform into Passive:

1. They are now building new hospitals in the provinces.
2. Will they publish her new novel next year?
3. They will have completed the new petrol station by winter.
4. The police have just arrested Jimmy on suspicion of murder.
5. They cut the gas off because Mr. and Mrs. Green hadn’t paid their bill.
6. They will open a new hotel next week.
7. Our managers discuss important matters every Tuesday.
8. The government closed the plant last year.

Exercise 6. Insert *by* or *with*:

1. The room was tidied up my brother.
2. A lot of goods have been stolen customers.
3. The tree will be cut down a saw.
4. This dictionary is often used our students.
5. He was hit in the eye a snowball.
6. The mixture must be stirred a fork.

Exercise 7. Convert into Active:

1. Return tickets should have been reserved two weeks ago.
2. Two single rooms had been booked for the friends by their travel agent.
3. The pyramids are being ruined by the tourists.
4. The new sofa will have been delivered by noon.
5. When will Molly be told the time of his arrival?
6. Why hasn’t my car been repaired yet?
7. An ancient settlement has been uncovered by archaeologists.

8. Hundreds of rare birds are killed every day.
9. The picnic was ruined by bad weather.
10. Who were these roses planted for?

Exercise 8. Put the verbs in brackets into Passive:

1. Don't enter the room! A student (to examine) there.
2. The event (to report) by the newspapers before they arrived home.
3. After the accident he (to take) immediately home.
4. The letter (to type) by the typist when I came in.
5. I am sure that this work (to complete) by the end of the month.
6. Some new magazines just (to bring). Would you like to look them through?
7. The exercises usually (to correct) by the teacher at home.
8. I can't show you my written work as it not (to return) by my teacher.
9. Many new houses (to build) in our town lately.
10. We think that the ship (to charter) next week.
11. They will pay the money as soon as the goods (to deliver).
12. The goods not (to examine) yet at the custom-house. When they (to examine)?
13. The question which (to discuss) now at the conference is very important.
14. This bridge (to build) in 1945.
15. The contract (to type) before the director comes to the office.
16. Important scientific work (to carry on) by that institute.
17. All the students (to examine) by five o'clock.
18. The documents not (to sign) yet by the manager. They (to check) now.
19. She (to frighten) by a loud noise in the street.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПАСИВНОГО СТАНУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Складний присудок, виражений **am, is, are, have, has + Past Participle** перекладаються українською коротким пасивним дієприкметником:

The steamer is unloaded. The steamer has been unloaded – пароплав розвантажений.

Різниця між цими двома реченнями полягає в наступному: у першому реченні складний присудок (**is unloaded**) виражає тільки стан, у якому пароплав знаходиться у зазначений час. У другому реченні (**has been unloaded**) виражає дію, що було проведено над пароплавом, а разом з тим і стан пароплаву у результаті цієї дії. Тобто подібні речення можна перекладати англійською обома способами.

Але речення на кшталт: *пароплав розвантажений матросами, пароплав розвантажений за допомоги кранів, ким упаковані товари?*... підкреслюють, що присудок виражає дію і їх треба перекладати тільки через конструкцію **Present Perfect Passive**: *The steamer has been unloaded by the sailors. The steamer has been unloaded by means of cranes. By whom have the goods been packed?*

В англійській мові існують дієслова, які є перехідними, тобто потребують прямий додаток, у той час як відповідні українські дієслова є неперехідними:

Affect – впливати на

Answer – відповідати на

Attend – бути присутнім на

Enjoy – отримувати насолоду від

Follow – слідувати за

Join – приєднатися до

Watch – слідкувати за

Порівняйте:

*Його рішення вплинуло
на весь бізнес*

– *His decision affected
the whole business.*

Вона відповіла на моє запитання

– *She answered my question.*

Діти були присутні на виставі

– *The children attended
the performance.*

*Я отримую насолоду від перегляду
старих комедій*

– *I enjoy watching old comedies.*

Поліція слідувала за грабіжником

– *The police followed the robber.*

*Кейт приєдналася до нашої
компанії минулого літа*

– *Kate joined our company
last summer.*

*Йому швидко набридло слідкувати
за пустим будинком*

– *He soon got bored with watching
the empty house.*

В англійській мові пасивну конструкцію можна утворити на основі не тільки прямих перехідних дієслів, а й побічно перехідних, а також дієслів з прийменниковими додатками. Існують наступні варіанти перекладу пасивних конструкцій:

- переклад пасивних конструкцій з урахуванням наявності відповідного англійської українського дієслова, яке вживається в пасивному стані: *The banning of taxi tips and the increasing of fares by equivalent amounts is to be suggested in the Commons tomorrow. Завтра в палаті громад буде внесено пропозицію про заборону стягувати чайові з пасажирів таксі і про відповідне збільшення плати за проїзд;*
- переклад англійських пасивних конструкцій українськими безособовими або неозначено-особовими пропозиціями, коли діяч не вказаний: *Such a state of things cannot be put up with. З таким станом справ не можна миритись;*
- повна реконструкція пропозиції в перекладі, коли в англійському реченні наявні один підмет та два присудки: одне в активному, а інше - в пасивному стані: *Senator John Quincy neither sought nor was offered political alliances or influence. Сенатор Джон Квінсі не домагався впливу і не шукав політичних союзників, та й інші не прагнули до союзу з ними.*

В англійській мові форма пасивного стану утворюється не тільки від перехідних дієслів, а й від дієслів, що вимагають непрямої чи прийменниковий додаток.

Наприклад: від дієслів *to arrive at* приходити до, досягати (в переносному значенні), *to call upon* закликати кого-л., *to deal with* мати справу з, звертатися з, *to enter into* вступати (в угоду і т. п.), *to refer to* посилатися на, *to report on* повідомляти про, доносити на, *to dictate to* диктувати, наказувати, *to tell (smth.)*, *to give (smth.) to* та ін;

В англійській мові перехідному дієслову в українській мові може відповідати неперехідне дієслово, що вимагає прийменниковий або непрямої додаток. Наприклад: *to affect* впливати на, *to attend* бути присутнім на, *to follow* слідувати за, *to influence* впливати на, *to join* приєднуватися до, *to treat* поводитися з, *to refuse* відмовляти, відмовлятися від, *to resist* чинити опір та ін;

В англійській мові в пасивному стані можуть вживатися фразеологічні сполучення. Ці поєднання неможливо перекласти українською мовою відповідними дієсловами, не замінивши пасивний стан активним: *to make use of*, *to pay attention to*, *to take notice of* та ін. Існують такі способи перекладу цих випадків:

- замість пасивного стану вживати дійсний;
- замінювати одне дієслово іншим;
- замість особової форми дієслова вживати в українському перекладі безособову;
- передавати пасивну форму лексично.

В англійській мові неозначений займенник *one*, особові займенники *we*, *you*, *they* і іменник *people* в пропозиціях в дійсному стані можуть іноді вживатися замість конструкцій в пасивному стані:

Is that the old lady who lives in the house by the church?" "That's right". "They say she's sharp", said Tiddler. Це та стара леді, яка живе в будинку у церкві?» - «Так». «Кажуть, що вона строга», - сказав Тіддлер.

Однак такі конструкції використовуються рідко, і замість них найчастіше вживається пасивний стан.

Exercise 9. Translate into Ukrainian:

1. Faraday's works on electro-magnetism were followed by many pioneers in the field of electricity.
2. That event was commented upon in many newspapers.
3. Morse was given the idea to perfect the telegraph and its code during his trip to Europe,
4. These books are needed by all our students.
5. This subject will be dealt with in the next chapter.
6. The museum was opened in 2005.
7. 3000 books are sold every week.
8. The parcel will be delivered tomorrow morning.
9. The flight wasn't canceled because of the rain.
10. This wine will not be produced next year.
11. Paper is made from wood.
12. Coffee is not grown in Russia.
13. The New Year tree was decorated last night.
14. The airport is surrounded by soldiers.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ПАСИВНОГО СТАНУ

При використанні прийменникових дієслівних зворотів у пасивному стані, прийменник вживається після дієслова та акцентується наголосом:

*He was laughed **at**.*

*The doctor was sent **for**.*

До найуживаніших дієслів, з якими можливі подібні пасивні звороти відносяться:

Account for – пояснювати

Agree upon – погодитись на

Allude to – натякати на

Arrive at – досягати

Comment upon – коментувати

Depend on – залежати від

Dispose of – ліквідувати, позбавлятися від

Insist on – наполягати на

Interfere with – заважати

Laugh at – сміятися над

Listen to – слухати

Look at – дивитися на

Provide for – передбачати

Refer to – посилатися на

Rely on – розраховувати на

Speak of (about) – говорити про

Send for – посилати за

Take care of – опікуватися кимось

Lose sight of – випустити з поля зору

Exercise 10. Turn the sentences into Passive. Pay attention to prepositions:

1. The senior students laughed at the freshman.
2. The group spoke to the headmistress yesterday.
3. Young mothers looked after their babies with great care.
4. Nobody lived in that old house.
5. They sent for Jim and told him to prepare a report on that subject.
6. We thought about our friend all the time.
7. The doctor will operate on him in a week.
8. The teacher sent for the pupil's parents.
9. They looked for the newspaper everywhere.
10. Nobody slept in the bed.
11. The neighbour asked for the telegram.
12. Everybody listened to the lecturer with great attention.

Exercise 11. Translate into Ukrainian:

1. Над ним сміялися, коли він це сказав.
2. На них дивилися з великим інтересом, коли вони з'явилися в залі.
3. За ними вже послали?
4. На цю статтю часто посилаються.
5. Про цю книгу багато говорять.
6. На нього можна покластися.
7. Я впевнений, що його будуть слухати уважно.
8. Коли ми втратили човен з поля зору, ми пішли до дому.
9. Я сподіваюсь, що їхній суперечці скоро прийде кінець.

Exercise 12. Translate into English:

1. Дослідницька робота ведеться у всіх університетах нашої країни.
2. Музей, який було зруйновано землетрусом, зараз повністю відновлений.
3. Деревина транспортується на спеціальних суднах, що називаються баржі.
4. Мені казали вчора, що його запросили працювати в ІТ компанію.
5. Угоду було досягнуто після тривалих перемовин.
6. На ці відомості можна покластися.
7. Укладання угоди коментували у газетах.
8. Їм буде надано довгостроковий кредит.

Звороти, які складаються з Complex Subject у пасивному стані *it is said, it was said, it is reported* і т.д. відповідають українським безособовим зворотам – говорять, повідомляють. У таких реченнях *it* відіграє роль формального підмета та не має самостійного значення:

It is reported that the delegation has left.

It is known that there are rich deposits of coal and gas.

За наявності *as* у значенні як, перед зворотами такого типу *it* випускається:

As was expected, as is believed.

Дієслово **get** інколи може використовуватися замість дієслова **be** у пасивному стані у наступних ситуаціях:

1) Для опису дій, які трапилися неочікувано:

He got killed in an accident.

2) Для опису діяльності, яку людина робить самостійно:

He got dressed in a hurry.

Exercise 13. Transform into Passive: 1. People know that she is a good swimmer. 2. They say that Francis is in hospital. 3. They think that the children are in bed. 4. People believe that the robber has worked in the bank. 5. People believe that nuclear power stations are dangerous. 6. His colleagues thought that he was on holiday. 7. People know that cars pollute the environment. 8. They suppose that the new product will come out soon. 9. They found that the mission was impossible. 10. They believe that she will win a gold medal. 11. Everyone knows that eating fruit is good for you. 12. They say that the palace was destroyed by the earthquake. 13.

People say that the company paid \$50,000,000 for the shares. 14. People say that Mr Johnson was difficult to work with. 15. They think that one of the guests stole the jewels. 16. We believe that the Chinese invented gunpowder. 17. They think that the two injured men were repairing high-tension cables. 18. They say that the escaped prisoner lives in Spain. 19. We believe that the government prepared a plan. 20. The police know that a professional killer assassinated the President. 21. They consider that Maths is a difficult subject. 22. They think that Helen has missed the train. 23. They say that all the answers are included in her book. 24. Nobody knew that Peter was in Madrid. 25. They say that their marriage is breaking up.

Дієслово **make** у пасивному стані у значенні *примушувати когось* та **let** у значенні *дозволяти* використовується із часткою **to** з інфінітивом, тоді як в активному стані частка **to** опускається:

*She **made** him listen to her.*

*He **was made** to listen to her.*

Exercise 14. Insert *let* or *make*:

1. John's mother used to ... him clean up his room.
2. The teacher doesn't ... her students use their mobile phones in class.
3. Julie's father doesn't ... her use his car.
4. The professor often ... the students do a lot of homework.
5. The policeman ... the teenagers pick up the litter they had dropped.
6. My mother never ... me stay out late when I was young.
7. The guard... her get off the train because she didn't have a ticket.
8. Lucy might ...you borrow her laptop if you ask her nicely.
9. The comedian really ... us laugh last night.
10. When people are late, it ... me really annoyed.
11. Doing a lot of exercise ...me eat as many cakes as I like!
12. The boss often ... us work late.
13. Joan's new job has ... her very happy.
14. This card...you travel on any bus in the city.
15. My current job...me work wherever I want.
16. Your photos...me want to visit Columbia. It looks very beautiful.
17. Speaking English ...you communicate with lots of different people.
18. Robert doesn't...his children watch TV.
19. That film....me cry. It was so sad.
20. The professorus hand in our essays a day late last term.

ВЖИВАННЯ КОНСТРУКЦІЇ HAVE SOMETHING DONE (CAUSATIVE FORM)

Конструкція **have something done** вживається для опису ситуації, коли ми домовляємось або організуємо щось для себе, тобто послуга виконується третьою особою. Запитальні та заперечні речення будуються за допомоги допоміжних дієслів **do/does, did**.

He **has the house painted**.

He **is having the house painted**.

He **had the house painted**.

He **was having the house painted**.

He **will have the house painted**.

He **was having the house painted**.

He **will be having the house painted**.

He **has had the house painted**.

He **has been having the house painted**.

He **had had the house painted**.

He **had been having the house painted**.

Конструкція **have something done** використовується також для опису неприємної ситуації, яка трапилась несподівано:

Paul **had his bike stolen** yesterday.

Дієслово **get** можна використовувати замість дієслова **have**, але тільки у неофіційному мовленні:

You must **get/have** your hair cut this week.

Exercise 15. Make sentences with the construction have something done (now).

1. Jack/paint/fence.
2. Melanie/ take/ picture.
3. Paul /fill/ tooth.
4. Helen/mop/ floor.
5. Jane/ paint / nails.

Exercise 16. Read the situations, then write sentences using have something done.

1. All Linda's clothes are made specially for her. What does she do?
2. They arranged for their house to be painted last week. Now it has been done. What have they done?
3. Malcolm's car was broken into last night. What happened to him?
4. His bag was stolen yesterday. What happened to her?
5. A printer has printed party invitations for Emma. What has Emma done?
6. Diana is at the hairdresser's. The hairdresser is cutting her hair. What is Diana doing?
7. Robert is taking his car to the garage for a service tomorrow. What's he going to do?

Exercise 17. Complete the following conversation using have something done.

A: I.... (an extension/build) on my house this week.

B: That's nice. When it's finished, ... (it/ decorate)?

A: No, I'm going to do that myself. First, though, I ... (double glazing/ fit).

A: (carpets/ lay)?

B: I'm not sure yet. How about you? ... (you/your curtains/ deliver) last week?

A: Yes. They're really nice. I also... (the carpets/ clean) so everything looks lovely now.

Exercise 18. Complete the sentences using the correct form of to have something done.

1. The Smiths... the roof... last year. (repair)
2. Molly ... the room... next month. (decorate)
3. You should... your eyes ... regularly. (test)
4. We... the television... only last year! (repair)
5. ... you ... your car... regularly? (service)
6. How often ... you ... your windows ...? (clean)
7. We ... the office ... every evening. (clean)
8. Our neighbors ... a new garage ... at the moment. (build)

ВПРАВИ НА ВСІ ПРАВИЛА ПАСИВНОГО СТАНУ

Exercise 18. Change the sentences from Active into Passive.

1. Do they sell shoes in this shop?
2. Do they bring tea from India?
3. Do they teach English at your school?
4. Do they make bicycles at this factory?
5. Do they pay him a lot of money?
6. Where do they sell bananas?

Exercise 19. Change the sentences from Active into Passive.

1. I bought potatoes yesterday. 2. We shall bring the books tomorrow. 3. They are repairing the clock now. 4. They sell milk in this shop. 5. I have translated the whole text. 6. They broke the window last week. 7. When I came home, they had eaten the sweets. 8. We must do the work in the evening. 9. He wrote this book in the 19th century. 10. They were playing tennis from four till five. 11. He stole a lot of money from the shop. 12. By six o'clock they had finished the work. 13. At twelve o'clock the workers were loading the trucks. 14. By three o'clock the workers had loaded the trucks. 15. We send our daughter to rest in the south every year. 16. They will show this film on TV. 17. They are building a new concert-hall in our street. 18. They have made a number of important experiments in this laboratory. 19. Livingstone explored Central Africa in the 19th century. 20. By the middle of autumn we had planted all the trees. 21. They will stage this play at the beginning of next season. 22. They have forgotten the story. 23. Has anybody explained the rules of the game to you? 24. They haven't brought back my skates.

Exercise 20. Open the brackets in Passive voice.

1. I am sure I (to ask) at the lesson tomorrow. 2. They told me that the new student (to speak) much about. 3. The hostess said that one more guest (to expect). 4. The newspaper said that an interesting exhibition (to open) in the Hermitage the next week. 5. This new dictionary (to sell) everywhere now. 6. All the texts (to look) through yesterday and not a single mistake (to find). 7. Two reports on Hemingway's stories (to make) in our group last month. Both of them were very interesting. 8. He said that Grandmother's letter (to receive) the day before. 9. Two new engineers just (to introduce) to the head of the department. 10. Don't worry, everything will be all right: the children (to take) to the theatre by the teacher and they (to bring) back to school in the evening.

Exercise 21. Change the sentences from Active into Passive paying attention to a preposition.

1. We thought about our friend all the time. 2. The doctor will operate on him in a week. 3. The teacher sent for the pupil's parents. 4. They looked for the newspaper everywhere. 5. Nobody slept in the bed. 6. The neighbour asked for the telegram. 7. Everybody listened to the lecturer with great attention. 8. The senior students laughed at the freshman. 9. The group spoke to the headmistress yesterday. 10. The young mothers looked after their babies with great care. 11. Nobody lived in that old house. 12. They sent for Jim and told him to prepare a report on that subject.

Exercise 22. Open the brackets in Active or Passive

1. Nobody (to see) him yesterday. 2. The letter (to receive) tomorrow. 3. He (to give) me this book next week. 4. The answer to this question can (to find) in the encyclopedia. 5. We (to show) the historical monuments of the capital to the delegation. 6. You can (to find) interesting information about the life in the USA in this book. 7. Budapest (to divide) into two parts: Buda and Pest.

Exercise 23. Translate into English:

1. Дівчину пригостили смачним обідом.
2. Брату піднесли смачний подарунок.
3. Студентам показали чудову колекцію.
4. Музику було чути скрізь.
5. Цей будинок побудував мій прадід ще 100 років тому.
6. Наступного року тут буде побудовано новий готель.
7. Мабуть, мій велосипед вкрали.
8. Ця будівля небезпечна, її треба знести.
9. Їх не треба було викидати.
10. Футбольний матч було відкладено, перш ніж він приїхав.
11. Я вважаю на це не варто витратити гроші.
12. Під час демонстрації було заарештовано 20 осіб.
13. Офіс зачинено, його ремонтують.
14. Ти чув новини? У нього стріляли.
15. Він чув кроки – за ним хтось ішов.
16. З того часу, як я поїхав, будинок уже двічі ремонтували.
17. Під час пожежі наша квартира не постраждала.
18. Мені не подобається, коли мені кажуть, що робити.
19. Я думаю, що йому повинні запропонувати цю роботу.
20. Після того, як ви прочитаєте всі інструкції, машину можна вимкнути.
21. Його не зможуть доставити наступного тижня.
22. Тут не продають спиртних напоїв.
23. Ти так багато працюєш тільки тому, що роботу треба зробити до вечора?
24. Її роздратували.
25. Щось слід робити із забрудненням навколишнього середовища.

Exercise 24. Put the verbs in brackets into the correct Passive tense.

1. – That's a lovely shirt. Is it new?
- Yes, it (buy) for me by my grandmother.
2. - When do you have to have this report ready?
- Well, it (must/ hand in) by Tuesday.
3. - Did you read the newspaper this morning?
- No. It (not/ deliver) by the time I left for work.
4. - Where is your car?
- At the garage. It (repair).
5. - Do you know your exam results yet?
- No. They (not/ announce) yet.
6. - Are you going to make dinner tonight?
- No. It (make) by Simon. He promised to do it.

7. – Have you finished your homework yet?
 - No, but it (finish) by eight o'clock.
8. - Who waters your plants for you when you are away?
 - They (water) by my neighbor.

Exercise 25. Put the verbs in brackets into the correct Passive tense:

The Academy Awards Presentation (first/ organize) in 1929 and since then, it (hold) every year. The presentation (attend) by those at the top of the film industry and (watch) on TV by millions of viewers who want to see who (present) with the golden statue which (desire) by everyone in the motion picture world.

The voting for the Academy Awards (conduct) secretly and the results (not/ reveal) to anyone until the envelope (open) on stage in front of the audience. Awards (give) for the best individual or collective work and (separate) into different categories. Up to 5 nominations (make) in each category. The awards, which (know) as Oscars, (consider) to be the highest honour anyone in the film industry can (give).

Exercise 26. Rewrite the sentences in the Passive, where possible:

1. Her mother drives her to school every day.
2. Paul drives to work every day.
3. I woke up late on Sunday morning.
4. Her mother woke her up at seven o'clock.
5. Sue asked the waiter to bring some water.
6. David asked for some help.
7. Simon is moving house next month.
8. Michael moved the boxes out of the way.
9. Sandra walks on the beach regularly.
10. The boys walk the dog every day.

Exercise 27. Rewrite the sentences in the Passive. Omit the agent where possible.

1. The ancient Greeks built the Acropolis.
2. Martin is writing the company report this year.
3. Somebody will clean the room tomorrow.
4. They put fresh flowers in the hotel rooms every day.
5. Bad weather may delay your flight.
6. They gave Sandy a present.
7. They think the President is dying.
8. They made her cry.
9. The mechanic has repaired the car.
10. The bomb destroyed the building.

Exercise 28. Rewrite the sentences in Passive voice:

1. I can answer the question.
2. She would carry the box.
3. You should open the window.
4. We might play cards.

5. You ought to wash the car.
6. He must fill in the form.
7. They need not buy bread.
8. He could not read the sentence.
9. Will the teacher test our English?
10. Could Jenny lock the door?

Exercise 29. Fill the gaps with the correct tenses (Active or Passive voice).

1. In the year 122 AD, the Roman Emperor Hadrian (visit) his provinces in Britain.
2. On his visit, the Roman soldiers (tell) him that Pictish tribes from Britain's north (attack) them.
3. So Hadrian (give) the order to build a protective wall across one of the narrowest parts of the country.
4. After 6 years of hard work, the Wall (finish) in 128.
5. It (be) 117 kilometres long and about 4 metres high.
6. The Wall (guard) by 15,000 Roman soldiers.
7. Every 8 kilometres there (be) a large fort in which up to 1,000 soldiers (find) shelter.
8. The soldiers (watch) over the frontier to the north and (check) the people who (want) to enter or leave Roman Britain.
9. In order to pass through the Wall, people (must go) to one of the small forts that (serve) as gateways.
10. Those forts (call) milecastles because the distance from one fort to another (be) one Roman mile (about 1,500 metres).

Exercise 30. Rewrite the sentences in the Passive:

1. Do they sell clothes in this shop?
2. Someone is cleaning the windows.
3. She tapped him on the hand with her pen.
4. People spend a lot of money on food.
5. Is Sue washing the car?
6. Who made this mess?
7. They will open the new sports centre soon.
8. They made him confess to the robbery.
9. Liz showed me some holiday pictures.
10. Who broke this mug?
11. The jury will have reached a verdict by the morning.
12. The teacher will mark the essays.
13. People make jam from fruit.
14. They sent for the doctor.
15. Clive hasn't cut the grass yet.
16. They may not repair the car this week.

Exercise 31. Change the following sentences to Passive by filling in the correct verb forms:

1. The secretary opens the mail every morning.
The mail ... by the secretary every morning.
2. A gardener is watering the flowers.
The flowers ... by a gardener.
3. Jimmy walks the dogs every day.
The dogs ... by Jimmy every day.
4. Heavy rain had caused the flood.
The flood ... by heavy rain.
5. Police officers were examining the evidence.
The evidence ... by police officers.
6. A spokesman gave an interview to the reporters.
The reporters ... an interview by a spokesperson.
7. A guide will take you to your seat.
You ... to your seat by a guide.
8. We are going to announce the results on Friday.
The results ... on Friday.
9. The new manager has made some changes.
Some changes ... by the new manager.
10. The students are making arrangements for the party.
Arrangements ... for the party.
11. They clean the windows every week.
The windows ... every week.
12. They had invited him to the cinema.
He ... to the cinema.

Exercise 32. Fill in the correct tense. Use Passive or Active according to the context.

1. When she heard that her dog (to kill), she burst into tears.
2. We hope that the missing money (to find) soon.
3. A new bridge (to build) at the moment.
4. I didn't go to the party because I (to invite)
5. When she discovered that Tom (to eat) all the biscuits she got very angry.
6. It's no use trying. You (to waste) your time.
7. Shakespeare (to write) many other plays apart from Hamlet.
8. A million people (to visit) the cathedral every year.
9. John Higgins (to award) a science prize last month.
10. A lot of money (to spend) on weapons nowadays.
11. Too many office buildings (to build) in the city over the last ten years.
12. The new desks (already to buy) but they (not to deliver) yet.
13. The President (to give) a speech next Monday.
14. The driver (to go) too fast when suddenly the child appeared.
15. Bath (to found) in the first century A.D. by the Romans.
16. The old castle (to locate) in the forest, not far from the river. I'm sure you will find it.

Exercise 33. Change the sentences to Passive by filling in the missing words:

1. People eat 40 million hamburgers every day.
40 million hamburgers... every day.
2. People speak English all over the world.
English ... all over the world.
3. Where did they invent gun powder ?
Where ... gun powder ?
4. The police didn't find the missing girl last weekend.
The missing girl ... last weekend.
5. Tourists don't visit this museum very often.
This museum ... very often.
6. Workers are building a new fun park in town.
A new fun park ... in town.
7. When did they translate this book into English ?
When ... this book into English ?
8. Women send thousands of emails to the star every month.
Thousands of emails ... to the star every month.
9. Sally brought me some fresh grapes.
I ... some fresh grapes by Sally.
10. Some dangerous looking men were following me the whole evening.
I ... the whole evening by some dangerous looking men.

Exercise 34. Complete the text using the phrases from the box. The first one has been done for you

*was obliged to are believed to have been is known to have experienced
is not known are thought to be was packed is thought to have been
was seen were made to was brought*

A plane carrying 15 members of the government to a conference in Brussels *is known to have experienced* a small scale fire earlier this morning. The plane ... about 20 minutes into its journey when the fire occurred in the luggage department. It ... how the plane caught fire, but early eyewitness reports confirm that a trail of smoke ... coming from the undercarriage. The fire ... rapidly under control, but the pilot... make an emergency landing. Five people ... treated for shock. The plane ... with businesspeople flying to Belgium. All 209 passengers ... stay behind for questioning after landing at a military airport in northern France. Police ... treating the incident as suspicious.

Exercise 35. Translate into English:

1. Вино відкрили за три години до того, як подали на стіл. 2. Дах відремонтують завтра, після того як прийде робітник. 3. Кімната обігривається за допомогою електрики, що економить бюджет родини. 4. Після вчорашньої вечірки залу прибирають вже кілька годин. 5. Світло вимкнули, а потім знову

увімкнули. 6. Машину не можна відремонтувати за три дні. 7. Картина була порізана ножом. 8. Зараз цей театр відновляються. 9. У новій будівлі склопластикові вікна. 10. У бібліотеці потрібно запровадити нову систему. 11. Їх зараз допитує поліція. 12. Стіл накрили до твого приходу. 13. Не можна кидати велосипед у вестибюлі. 14. Підручник потрібно повернути за тиждень. 15. Пошту принесли ще вранці. 16. Йому вже доповіли, що він виступає першим. 17. Всі постраждалі отримали назад всі свої речі. 18. На виставці представлено чудові експонати. 19. Про це так нічого й не сказали. 20. Вже давно час їй сказати, аби вона не поводитись як дитина. 21. Він віддав собаку після того, як йому запропонували гроші. 22. Штраф потрібно заплатити негайно. 23. Від нього чекали, що він запропонує роботу.

Exercise 36. Choose the correct answer:

A large amount of valuable jewelry has stolen/ has been stolen from Forest Manor. A man arrested / was arrested yesterday and is questioned / is being questioned by the police at the moment. He thought / is thought to have committed / have been committed the crime, although so far no proof has found / has been found. The robbery believed / is believed to have carried out/ have been carried out by two men, but so far no clue has discovered / has been discovered as to the second man's identity. The police say that he may have left / have been left the country.

Exercise 37. Rewrite the passage in Passive:

Yesterday afternoon, the school held a sports day. John's teacher entered him for the 100m race because people thought John was the fastest runner in the school. John's teacher blew the whistle and the race started. Loud cheers filled the air as John's friends cheered him on. John overtook all the other runners and, as people had expected, John won the race. The headmaster gave him a trophy as a prize.

Exercise 38. Rewrite the passage in Passive:

Do you think that people will ever use electric cars? Someone has already invented the electric car, but at the moment they are too expensive for most people to buy. Also, you have to recharge their batteries frequently. However, if people drove electric cars instead of the cars we use today, the air we breathe would be cleaner, as they would not pump exhaust fumes into the atmosphere.

Exercise 39. Rewrite the passage in Passive:

Last week, the Prime Minister visited Dawston. The Mayor of the town greeted him when he arrived and gave him a tour. He introduced the Prime Minister to some important businessmen and took him to lunch in a local restaurant. In the afternoon, the Mayor held a meeting and the Prime Minister addressed the citizens of Dawston. He told them that he had enjoyed his visit very much.

Exercise 40. Rewrite the passage in Passive:

A few days ago, somebody stole Keith Dunn's motor-bike. Keith had left his motorbike outside his house. Keith reported the theft to the police. The police told him they would try to find his motorbike. This morning, the police called Keith and asked him to go to the police station. They had found his motorbike. The thieves had

painted it and then sold it to someone else. The new owner had parked the motorbike outside the police station. The police arrested the thieves.

Exercise 41. Choose the correct answer:

1 'Was Tom pleased with the newspaper article about him?'

'No. He was angry because his name ... wrong.'

A spelt B had been spelt C is spelt

2 'Did you buy that picture?'

'No, it.....to me for my birthday.'

A was given B gave C is given

3 'Are you going to buy a wedding dress?'

'No. My dress.....by my mother.'

A is being made B is made C made

4 'Have you arranged the party yet?'

'Yes. All the invitations.....'

A are sent B have been sent C sent

5 'So, have you had your book published?'

'Yes. It.....in all bookshops from June 1st.'

A will be B is C is being

6 'Do your cats eat a lot?'

'No. They.....once a day, that's all.'

A is fed B are fed C fed

7 'Paul is taking me to a ball this weekend.' 'I would love.....to a ball!'

A take B to take C to be taken

8 'Did you hear about the burglary last week?'

'Yes. The thieves.....now, haven't they?'

A have been caught B caught C are caught

9 'Can you swim?'

'Oh yes. I.....how to swim when I was five.'

A taught B am taught C was taught

10 'Doctors have to do a lot of work.'

'Yes, but they.....well.'

A be paid B are paid C pay

11 'Where does that lady keep her jewelry?'

'It.....in a safe somewhere in her house.'

A is kept B are kept C was kept

12 'What is happening over there?'

'Oh, a new cinema.....'

A is being built B is built C was built

13 'How is Kevin?'

'Well, his car last night, so he's upset today.'

A is stolen B has been stolen C was stolen

4 'What should you do if you are lost?'

'You should stay where you are and wait.....'

A was found B to find C to be found

15 'Have you got Claire's phone number?'

'Yes. It.....on this piece of paper.'

A is written B written C be written

Exercise 42. Translate into Ukrainian, paying attention to technical terms:

1. The statistical theory has been developed quite recently.
2. The result of the experiment is shown in Fig. 11.
3. Objects with negative stability are called unstable.
4. A supply of hydrogen must be kept in darkness.
5. A similar explanation can be offered for the melting of a solid.
6. Some words may be added about the course of the reaction.
7. At these frequencies oscillation can be prevented.
8. It was found that the substance was radioactive.
9. It has been shown that a number of species produce aminoacids.
10. It is assumed that the derivative has a constant value.
11. It was thought that the cells passed two main phases during their growth.

Exercise 43. Translate into Ukrainian, paying attention to Passive voice:

1. Solar rays are absorbed by the earth's atmosphere.
2. The increase in nucleic acids in the cell has been studied by biochemistry.
3. The growth law of population is determined by a large number of parameters.
4. Cooling is provided by the circulation of water.
5. The typical spontaneous depolarization of these particles was suggested by Bozler in 1948.
6. It was shown by Reynolds (1894) that the effect of the flow was negligible.
7. It was suggested by Fobey that some reactions were of agglutinative character.

Exercise 44. Translate into Ukrainian, paying attention to Passive voice:

1. Special attention has been called to the research work.
2. Use is made of a simple model of a molecule.
3. Steps are taken to diminish friction.
4. Account should be taken of the low melting point of this substance.
5. Advantage is often taken of the effect of temperature on solubility.
6. Care is to be taken to remove all the impurities.
7. An attempt was made to measure samples by immediately raising the temperature.
8. Attention was also given to the electron microscopic observations.
9. An effort is made to incorporate the data into the existing model.
10. Emphasis is made on the evolution of the other surface emission methods.
11. It is believed that in many instances the explanations have been clarified.
12. Physicists were compelled to conclude that the discharge from the cathode must consist of a stream of particles of some sort electrically charged.
13. None of the data on plastic state have been presented at the conference.
14. The experimental facts can be explained by this supposition.

15. A discussion of X-ray spectra has been omitted, as it can be found in almost any advanced text on physics.

16. The process of separating or concentrating small amounts of the radio elements may, in general, be very conveniently followed by measurement of the activity.

17. The importance of water to living things is so evident, that it need not be insisted on here.

18. The invention of the nitrogen-filled lamp has been followed by the argon and neon lamps for special purposes.

19. The behaviour of gas stream during expansion is influenced by a variety of circumstances.

20. Many compounds can be decomposed, when they are heated or when they are acted upon by other forms of energy, into simpler compounds or into their constituent elements.

21. The properties of metals are often strongly influenced by even small admixtures of other metals or nonmetals.

22. The presence of slight traces of hydrogen peroxide, in the atmosphere is accounted for by the action of ultraviolet light upon the moist oxygen.

23. From their very nature, charged particles are influenced by electric fields.

24. Many methods for detection of uranium have been proposed for use under various conditions and only a few can be referred to here.

25. Neutron capture by a nitrogen nucleus is sometimes followed by the immediate emission of a proton.

26. The method described above is the most accurate and should be followed.

27. The electrons were pictured as very small charged bodies, which generated the field in free space and conversely were acted upon by forces due to the field.

28. The recognition that isotopes could exist was first forced upon chemists from the study of the radioactive elements.

УЗГОДЖЕННЯ ЧАСІВ

В англійській мові час дієслова у підрядному реченні залежить від часу, у якому стоїть дієслово в головному реченні. Вживання дієслів у підрядних реченнях відбувається згідно наступних правил:

1. Якщо присудок головного речення виражений дієсловом у теперішньому або майбутньому часі, дієслово у підрядному реченні вживається у тому часі, яке необхідно за змістом.

He knows you are busy.

He will think you have done it.

He knows he had received it.

2. Якщо присудок головного речення виражений дієсловом у минулому часі, дієслово у підрядному реченні вживається в одному з минулих часів.

I was sure that you knew her address.

I thought he was waiting for me.

Правило узгодження часів використовується під час трансформації прямої мови у непряму, де слід звернути увагу на трансформацію часів у підрядному реченні:

Present Simple – Past simple

Present Continuous – Past Continuous

Present Perfect – Past Perfect

Past Simple – Past Simple або Past Perfect

Past Continuous – Past Continuous або Past Perfect Continuous

Will – would

Past Perfect та Past Perfect Continuous не змінюються.

'I have bought a new dress', Alex said

Alex said she had bought a new dress.

Певні слова змінюються виходячи із змісту речення за наступними правилами:

now – then, at that time

today, tonight – that day, that night

yesterday – the day before, the previous day

tomorrow – the next day, the following day

this week – that week

last week – the week before

next week – the following week

two days ago – two days before

here – there

come – go

this – that

these – those

shall – should

may – might

can-could
must – had to

He said, 'I'll have some tea' – He said he would have some tea.

Правила узгодження часів не застосовуються, коли йдеться про закони природи або загальновідомі факти:

The teacher says, 'The sun sets in the west' The teacher says that the sun sets in the west.

Exercise 45. Open the brackets:

1. He said that he still (to be) fond of collecting stamps and coins.
2. She said that her parents (to divorce) two years ago already! – Oh, how awful! I can't believe it's true!
3. I met him at the disco yesterday and he told me that I (to dance) very well and I answered that it (to be) no wonder because dancing (to be) my hobby for many years!
4. She said her mother's hobby (to be) ballet and she (to dance) pretty well in her youth. Can you imagine? – No, hardly.
5. My great-grandparents (to be) engaged for a whole year before they (to get) married. – I believe it's impossible nowadays.

Exercise 46. Open the brackets:

1. Did you ask Mike to take the camera to the party? – Yes, he told me that he (to come) and (to take) a lot of pictures.
2. Did you persuade your cousin in the necessity of sports? – Yes, but she promised that she (to go in for) sports) only since that summer.
3. What did you tell your little niece? – Nothing special – I only (to tell) her that I (to travel) all the summer and that it (to be) a lot of fun and now she wants to go with me.
4. Did you invite Mary to the basketball game in which you (to take part) the next week? – Yes, I did, but it turned out that she (to watch) the horseracing competitions at that moment.
5. Has your mother already finished sewing the dress for the baby? – No, but she said she (to finish) it in a couple of days.

Exercise 47. Turn into Reported Speech:

1. They said, "This is our book."
2. She said, "I went to the cinema yesterday"
3. He said, "I am writing a test tomorrow."
4. You said, "I will do this for him."
5. She said, "I am not hungry now."
6. They said, "We have never been here before."
7. They said, "We were in London last week."
8. He said, "I will have finished this paper by tomorrow"
9. He said, "They won't sleep."
10. She said, "It is very quiet here."

Exercise 48. Turn into Reported Speech:

She said, "I speak French." – She said that she ...

She said, "I am speaking French."

She said, "I have spoken French."

She said, "I spoke French."

She said, "I am going to speak French."

She said, "I will speak French."

She said, "I can speak French."

She said, "I may speak French."

She said, "I have to speak French."

She said, "I must speak French."

She said, "I should speak French."

She said, "I ought to speak French."

Exercise 49. Open the brackets:

1. Our neighbour said his name (be) Fred.

2. He said he (be) tired.

3. I thought you (call) the doctor.

4. We met the woman who (live) next door.

5. Jane said she (can't afford) to buy a new car.

6. She asked me how many books I (read) last month.

7. Bob said he usually (go to bed) before midnight.

8. I wondered why Sam (leave) without saying a word.

9. Cavendish discovered that water (consist of) hydrogen and oxygen.

10. Alice and Henry said that they (be) from Florida.

Exercise 50. Turn into Reported Speech:

1. Emily: "Our teacher will go to Leipzig tomorrow."

Emily said that _____.

2. Helen: "I was writing a letter yesterday."

Helen told me that _____.

3. Robert: "My father flew to Dallas last year."

Robert told me that _____.

4. Lisa: "Tim went to the stadium an hour ago."

Lisa said that _____.

5. Patricia: "My mother will celebrate her birthday next weekend."

Patricia said that _____.

6. Michael: "I am going to read a book this week."

Michael said to me that _____.

7. Jason and Victoria: "We will do our best in the exams tomorrow."

Jason and Victoria told me that _____.

8. Andrew: "We didn't eat fish two days ago."

Andrew remarked that _____.

9. Alice: "I spent all my pocket money on Monday."

Alice complained that _____.

10. David: "John had already gone at six."

David said that _____

Непрямою мовою можуть передаватися питання (загальні або ж спеціальні). В такому випадку в питанні змінюється порядок слів на прямий. В непрямій мові не використовується знак питання.

При передачі загальних питань непрямою мовою, вони приєднуються до головного речення за допомогою сполучників **if** (якщо, чи) або ж **whether** (чи). В непрямій мові замість дієслова to say (сказати) використовується to ask (питати).

She said, "Have you ever been to London?" – Вона сказала: "Ти був коли-небудь в Лондоні?"

She asked if I had ever been to London. – Вона спитала, чи був я коли-небудь в Лондоні.

He said to her, "Do you like this movie?" – Він сказав їй: "Тобі подобається цей фільм?"

He asked her whether she liked that movie. – Він спитав її, чи подобається їй той фільм.

Спеціальні питання в непрямій мові приєднуються до головного речення за допомогою тих самих питальних слів (або ж відповідних підрядних сполучників), що використовуються в самому питанні. У непрямій мові дієслово to say замінюється на **to ask** або ж **to inquire** (питати, довідуватися).

Mark said, "When will he come?" – Марк сказав: "Коли він прийде?"

Mark asked when he would come. – Марк спитав, коли він прийде.

"Where does Paul live?" Kate said. – "Де живе Пол?" – спитала (сказала) Кейт.

Kate inquired where Paul lived. – Кейт довідувалася, де живе Пол.

При передачі питань з дієсловом-зв'язкою **to be** й питальними словами **who** (хто) та **what** (що), порядок слів в непрямій мові може чітко не дотримуватися.

She said, "What is the matter?" – Вона спитала (сказала): "У чому справа?"

She asked what the matter was. – Вона спитала, у чому була проблема.

She asked what was the matter. – Вона спитала, у чому була проблема.

He said, "Who is that girl?" – Він спитав (сказав): "Хто ця дівчина?"

He asked who that girl was. – Він спитав, хто та дівчина.

He asked who was that girl. – Він спитав, хто та дівчина.

Exercise 51. Turn into Reported Speech:

1. Mother said to me: "Who has brought this parcel?"
2. He said to her: "Where do you usually spend your summer holidays?"
3. Aim said to Mike: "When did you leave London?"
4. She said to Boris: "When will you be back home?"
5. Boris said to them: "How can I get to the railway station?"
6. Mary asked Tom: "What time will you come here tomorrow?"
7. She asked me: "Why didn't you come here yesterday?"
8. She asked me: "What will you do tomorrow if you are not busy at your office?"
9. I said to Nick: "Where are you going?"

10. I said to Lily: "How long are you going to stay there?"
11. I said to Lily: "How long will it take you to get there?"
12. Pete said to his friends: "When are you leaving St. Petersburg?"
13. He said to them: "Who will you see before you leave here?"
14. They said to her: "What time does the train start?"
15. I asked Mike: "What will you do after dinner?"
16. I asked my uncle: "How long did you stay in the Crimea?"
17. Ada said to me: "Where did you see such trees?"
18. I said to Becky: "What kind of book has your friend brought you?"

Exercise 52. Turn into Reported Speech:

1. He said to me: "Come at nine o'clock, I shall be free at that time and we will have a nice cup of coffee."
2. Nina asked her friend: "What did the professor speak about in his lecture?"
3. Ann said: "He is one of the best speakers I have ever heard."
4. He said: "I haven't yet seen the film you are talking about."
5. He said: "I seldom went to see my friend in May as I was very busy."
6. She asked her brother: "Will you manage to get tickets to the Philharmonic on Sunday?"
7. My friend said: "We arrived in Kiev on Saturday and the next day we went to have a look around the city."
8. She said to me: "Did you live in London ten years ago?"
9. She said to me: "Are you going to leave St. Petersburg for the summer?"
10. My friend said to me: "The discussion will still be going on when you return."
11. He said: "I am proud of my brother who took the first prize at the competition."
12. She asked me: "How long have you been living in St. Petersburg?"
13. She said: "He has just left."
14. He asked me: "When will your parents arrive in London?"
15. She said to me: "Were you present at the meeting yesterday?"

Exercise 53. Translate into English:

1. Вона каже, що її мати працює в школі.
2. Вона сказала, що її мати працює в школі.
3. Він каже, що його батько працював на заводі.
4. Він сказав, що його батько працював на фабриці.
5. Він каже, що влітку поїде до моря.
6. Він сказав, що влітку він поїде до моря.
7. Ми знаємо, що він вдома.
8. Ми знали, що він вдома.
9. Вона думала, що ви їй зателефонуйте.
10. Вони думали, що я знаю французьку мову.
11. Вона сказала, що їй подобається фільм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Голицынский Ю. Б., Голицынская Н. А. Грамматика английского языка : сб. упражнений: 4-е изд., исправл. и дораб. СПб. : КАРО, 2003. 288 с.
2. Каменский А. И., Каменская И. Б. Практическая грамматика современного английского языка : учеб. пособ: 2-е изд., испр. Симферополь : Атлас-компакт, 2003. 272 с.
3. Каушанская В. Л., Ковнер Р. Л., Кожевникова О. Н. и др. Грамматика английского языка : учеб. пособ. для ст-тов пед. вузов. М. : Страт, 2007. 318 с.
4. Каушанская В. Л., Ковнер Р. Л., Кожевникова О. Н. и др. Сборник упражнений по грамматике английского языка : учеб. пособ. для ст-тов пед. инст. и унив-тов. М. : Страт, 2007. 213 с.
5. Качалова К.Н., Израилевич Е.Е. Практическая грамматика английского языка с упражнениями и ключами. М.: ЮНВЕС ЛИСТ, 1998.
6. Dooley J., Evans V. Grammarway 6. Express Publishing, 1998. 216 p.
7. Dooley J., Evans V. Grammarway 5. Express Publishing, 1998. 224 p.
8. English Grammar Online. URL: <https://www.ego4u.com/>
9. Evans V. Round-up 5. Express Publications, 2004. 208 p.
10. Murphy R. English Grammar in Use for Intermediate Students. / Raymond Murphy – Cambridge : Cambridge University Press, 2001, – 350 p.
11. My English Pages. URL: <https://www.myenglishpages.com/>
12. Perfect English Grammar. URL: <https://www.perfect-english-grammar.com/>
13. Prodromou L. Grammar and Vocabulary for First Certificate. Longman, 2006. – 320 с.
14. Really Learn English. URL: <http://www.really-learn-english.com/>
15. Science News for Students. URL: <https://www.sciencenewsforstudents.org>

Навчальне видання

Катерина Анатоліївна Лут
Євгенія Олександрівна Четвертак

**ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ: ІМЕННИК. ПРИКМЕТНИК.
ДІЄСЛОВО.**

Навчальний посібник

Ілюстрації для обкладинки взяті з відкритих джерел з вільним доступом

Підписано до друку 26.03.2019. Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 10,1.
Тираж 300 прим. Зам. № 748.

Національний університет «Запорізька політехніка»
Україна, 69063, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 64
Тел.: (061) 769–82–96, 220–12–14

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6952 від 22.10.2019.